

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2000-2001

2-89

Plenaire vergaderingen
Donderdag 18 januari 2001

Namiddagvergadering

Handelingen

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2000-2001

Annales

Séances plénières

Jeudi 18 janvier 2001

Séance de l'après-midi

2-89

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Afkortingen - Abréviations

AGALEV	Anders Gaan Leven
CVP	Christelijke Volkspartij
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones – Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs.

Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Inhoudsopgave

In memoriam de heer Paul Vanden Boeynants, minister van Staat	6
Overlijden van een oud-quæstor	10
Arbitragehof – Vacature	10
Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)	10
Voorstel tot terugzending.....	10
Inoverwegingneming van voorstellen.....	10
Mondelinge vragen	11
Mondelinge vraag van de heer René Thissen aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «het rapport van de werkgroep belast met het opstellen van aanbevelingen om de kloof tussen het sociaal statuut van werknemers en zelfstandigen te dichten» (nr. 2-458).....	11
Mondelinge vraag van mevrouw Iris Van Riet aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het Telerad-netwerk» (nr. 2-450).....	13
Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de regularisatiecommissie» (nr. 2-452)	14
Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het ontslag van de Vlaamse magistraten van de Commissie regularisatie» (nr. 2-460)	14
Mondelinge vraag van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «de valse identiteitsbewijzen bij voetbalclubs en de verbazingwekkende praktijken inzake mensenhandel» (nr. 2-457)	19
Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de vermindering van het loon van de vissers naar aanleiding van de hoge brandstofprijzen» (nr. 2-459)	21
Mondelinge vraag van de heer Chris Vandenbroeke aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het uitreiken van diplomatieke paspoorten» (nr. 2-451).....	23
Mondelinge vraag van mevrouw Christine Cornet d'Elzuis aan de minister van Justitie over «de benoeming van de kandidaat-notarissen» (nr. 2-454).....	24
Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over «het publiceren van het ontwerp van Programmawet in het Belgisch Staatsblad op 3 januari 2001» (nr. 2-461).....	26
Mondelinge vraag van de heer Philippe Mahoux aan de minister van Justitie over «de Rwandese onderdanen die bij de volkenmoord waren	

Sommaire

Éloge funèbre de M. Paul Vanden Boeynants, ministre d'État.....	6
Décès d'un ancien questeur	10
Cour d'arbitrage – Vacance.....	10
Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation).....	10
Proposition de renvoi.....	10
Prise en considération de propositions	10
Questions orales	11
Question orale de M. René Thissen au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «le rapport du groupe de travail chargé de formuler des recommandations en vue d'un rapprochement entre la sécurité sociale des travailleurs salariés et le statut social des indépendants» (n° 2-458).....	11
Question orale de Mme Iris Van Riet au ministre de l'Intérieur sur «le réseau Telerad» (n° 2-450)	13
Question orale de M. Wim Verreycken au ministre de l'Intérieur sur «la commission de régularisation» (n° 2-452)	14
Question orale de Mme Erika Thijs au ministre de l'Intérieur sur «la démission des magistrats flamands de la Commission de régularisation» (n° 2-460)	14
Question orale de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «des identités falsifiées dans les clubs de football, et des pratiques étonnantes en matière de traite des êtres humains» (n° 2-457)	19
Question orale de M. Michiel Maertens au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la diminution du salaire des pêcheurs à la suite de la hausse du prix des carburants» (n° 2-459).....	21
Question orale de M. Chris Vandenbroeke au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «la délivrance de passeports diplomatiques» (n° 2-451)	23
Question orale de Mme Christine Cornet d'Elzuis au ministre de la Justice sur «la nomination des candidats notaires» (n° 2-454).....	24
Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur «la publication du projet de loi-programme dans le Moniteur belge du 3 janvier 2001» (n° 2-461)	26
Question orale de M. Philippe Mahoux au ministre de la Justice sur «les ressortissants rwandais	

betrokken, en over de stand van het dossier betreffende majoor Ntuyahaga» (nr. 2-456)	27	impliqués dans le génocide et la situation du major Ntuyahaga» (n° 2-456)	27
Mededeling van de voorzitter	29	Communication du président.....	29
Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)	29	Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation).....	29
Algemene bespreking	29	Discussion générale.....	29
Artikelsgewijze bespreking.....	35	Discussion des articles.....	35
Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-510)	35	Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la tutelle des mineurs (Doc. 2-510)	35
Algemene bespreking	35	Discussion générale.....	35
Artikelsgewijze bespreking.....	35	Discussion des articles.....	35
Vraag om uitleg van mevrouw Iris Van Riet aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de aanwezigheid van kobalt in tandheelkundige legeringen» (nr. 2-306).....	35	Demande d'explications de Mme Iris Van Riet à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «la présence de cobalt dans les amalgames dentaires» (n° 2-306).....	35
Samenstelling van commissies	40	Composition de commissions.....	40
Regeling van de werkzaamheden	40	Ordre des travaux	40
Stemmingen.....	41	Votes	41
Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)	41	Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation)	41
Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-510).....	41	Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la tutelle des mineurs (Doc. 2-510)	41
Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Justitie over «de bevoegdheden van de balies op het gebied van het sociaal statuut van de advocaat» (nr. 2-313).....	41	Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne au ministre de la Justice sur «les compétences des barreaux pour ce qui est du statut social de l'avocat» (n° 2-313)	41
Samenstelling van commissies	49	Composition de commissions.....	49
Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de achterstand bij de betaling van de facturen van de ziekenhuizen en de weerslag op de begroting van het RIZIV» (nr. 2-312)	49	Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «les retards de paiement des factures des hôpitaux et son impact sur l'équilibre du budget de l'INAMI» (n° 2-312)	49
Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de nood aan een éénvormig beleid ten aanzien van aandoeningen als het Balkansyndroom en het chronisch vermoeidheidssyndroom» (nr. 2-314)	52	Demande d'explications de M. Johan Malcorps au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la nécessité d'une politique uniforme en ce qui concerne le syndrome des Balkans et le syndrome des fatigues chroniques» (n° 2-314).....	52
Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de situatie van het huispersoneel bij een aantal Afrikaanse ambassades» (nr. 2-311)	59	Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «la situation du personnel domestique dans certaines ambassades africaines» (n° 2-311).....	59
Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de gebeurtenissen in december en januari voor het gebouw van de dienst Vreemdelingenzaken» (nr. 2-303).....	61	Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «les événements de décembre et janvier devant l'Office des étrangers» (n° 2-303)	61

Vraag om uitleg van de heer Marc Hordies aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de omstandigheden waarin asielzoekers voor de Dienst Vreemdelingenzaken dienen te wachten» (nr. 2-323)	61	Demande d'explications de M. Marc Hordies au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre de l'Intérieur sur «les conditions d'attente des demandeurs d'asile devant l'Office des Étrangers» (n° 2-323)	61
Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de minister van Financiën over «de niet-toepassing van de wet van 16 juli 1993 betreffende de ecotaksen» (nr. 2-302).....	66	Demande d'explications de M. Johan Malcorps au ministre des Finances sur «la non-application de la loi du 16 juillet 1993 relative aux écotaxes» (n° 2-302).....	66
Berichten van verhindering.....	69	Excusés.....	69
Bijlage		Annexe	
Naamstemmingen	70	Votes nominatifs	70
Indiening van voorstellen	70	Dépôt de propositions.....	70
In overweging genomen voorstellen.....	71	Propositions prises en considération	71
Vragen om uitleg	72	Demandes d'explications	72
Evocatie	73	Évocation.....	73
Non-evocatie.....	73	Non-évocation	73
Boodschappen van de Kamer	73	Messages de la Chambre	73
Arbitragehof – Arresten.....	73	Cour d'arbitrage – Arrêts	73
Europees Parlement	74	Parlement européen	74

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 15.10 uur.)

In memoriam de heer Paul Vanden Boeynants, minister van Staat

De voorzitter (voor de staande vergadering). – Geachte Collega's, een van de markantste figuren van de naoorlogse Belgische politiek heeft ons verlaten: de heer Paul Vanden Boeynants is overleden.

Geboren te Vorst op 22 mei 1919, speelde hij een halve eeuw lang een zeer opvallende rol in het politieke leven van het land en van de hoofdstad.

Zijn grootvader was ploegbaas in het arsenaal van Mechelen. Zijn vader was slager.

Nadat deze laatste zich in het begin van de eeuw in Brussel heeft gevestigd, wordt hij op beroepsvlak snel succesvol en laat hij zijn zoon onderwijs volgen bij de paters jezuiteten van het "Collège Saint-Michel".

De jonge Paul geeft echter meteen blijk van zijn voorliefde voor actie en zijn ouders krijgen de raad om hem in de zakenwereld binnen te brengen. Hij begint dus met een opleiding in het slagersvak, eerst bij zijn vader en vervolgens aan de slagersschool van Antwerpen. Later vervolmaakt hij zich door stages te volgen in Luik, Amsterdam en Leuven.

Op zijn zestiende sluit hij zich aan bij Union Saint-Gilloise, waarvan hij zijn verdere leven een vurig supporter zal blijven. Door zijn passie voor voetbal, zijn fysieke aanleg en zijn speltechniek is hij een van de jonge beloften van het stadion. Een verwonding aan de knie ontnemt hem echter alle kansen op een voetbalcarrière.

De oorlog maakt een einde aan zijn jeugd. Na te hebben deelgenomen aan de achttiendaagse veldtocht wordt hij gevangengenomen en naar een kamp in Oost-Pruisen gestuurd.

Na zijn vrijlating in 1941 huwt hij met de zus van Gaston Deurinck, die de gangmaker zal zijn van de "Belgische Dienst opvoering productiviteit" en van de Stichting Industrie-Universiteit. Uit het huwelijk worden twee dochters en een zoon geboren.

Paul Vanden Boeynants helpt de zaak van zijn vader uitbouwen. Dankzij zijn inspanningen wordt het familiebedrijf in de loop der jaren een naamloze vennootschap, die tot 250 werknemers telt. Sinds de bevrijding is hij voorzitter van het Brusselse Verbond van beenhouwers, dat hij tot op de laatste dag trouw zal blijven.

Nog voor zijn dertigste verjaardag kan hij een zekere invloed laten gelden in middenstandskringen en bekleedt hij de functie van secretaris-generaal van het Verbond van Ambachten en Neringen.

Zijn sociale en zijn beroepsactiviteiten duwen hem bijna onweerstaanbaar in de richting van de politiek. Op advies van vrienden, onder wie enkele journalisten, gaat hij inderdaad actief aan politiek doen en treedt hij toe tot de *Parti Social Chrétien*, waar zijn kwaliteiten als organisator en redenaar onmiddellijk de aandacht trekken.

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 15 h 10.)

Éloge funèbre de M. Paul Vanden Boeynants, ministre d'État

M. le président (devant l'assemblée debout). – Chers Collègues, une des figures les plus marquantes de la vie politique belge de l'après-guerre vient de disparaître. Monsieur Paul Vanden Boeynants nous a quittés.

Celui qui fut, durant un demi-siècle, un acteur incontournable de la vie politique du pays et de sa capitale était né à Forest, le 22 mai 1919.

Son grand-père était contremaître à l'arsenal de Malines, son père, boucher.

Venu s'installer à Bruxelles au début du siècle, il y connaît rapidement un succès professionnel et fera bénéficier son fils d'une formation dispensée par les pères jésuites du Collège Saint-Michel.

Mais déjà, le jeune Paul se révèle doué pour l'action et ses parents reçoivent le conseil de mettre l'adolescent aux affaires. Il entame donc son apprentissage professionnel de la boucherie chez son père d'abord, à l'École de boucherie d'Anvers ensuite. Il poursuivra sa formation par des stages professionnels à Liège, Amsterdam et Louvain.

Il a seize ans quand il entre à l'Union Saint-Gilloise, dont il restera toujours un fervent supporter. Sa passion pour le football, ses aptitudes physiques et sa technique de jeu feront de lui un des espoirs du stade où toute perspective de carrière va cependant lui être interdite à la suite d'un accident au genou.

Mais la guerre met un terme à l'histoire de sa jeunesse, puisqu'après avoir participé à la campagne des Dix-huit jours, il est fait prisonnier et envoyé dans un camp de Prusse-Orientale.

Libéré en 1941, il épousera la sœur de Gaston Deurinck, lequel deviendra l'animateur de l'Office belge pour l'accroissement de la Productivité et de la Fondation Industrie-Université. De ce mariage naîtront deux filles et un fils.

Paul Vanden Boeynants aide alors son père à faire prospérer son commerce. Ses efforts contribueront au fil des ans à faire de l'entreprise familiale une société anonyme qui comptera jusqu'à 250 salariés. Dès la libération, il avait pris la tête de la Corporation des bouchers de Bruxelles, à laquelle il restera fidèle jusqu'à son dernier souffle.

Avant même la trentaine, il acquiert une influence certaine dans le milieu des classes moyennes et occupera notamment la fonction de Secrétaire général de la Confédération des métiers et du commerce.

Ses activités socioprofessionnelles le rapprochent irrésistiblement de la politique. Et c'est ainsi que sur le conseil de ses amis, dont certains journalistes, il s'engage dans la politique active en rejoignant le Parti social-chrétien où ses qualités d'organisateur et d'orateur font merveille.

Dès 1949, il fondera avec Jo Gérard un comité pour le

In 1949 richt hij samen met Jo Gérard een comité op voor het herstel van de PSC. Hij is een realist, een pragmaticus en onvermoeibaar in het werven van leden voor zijn partij, en zo wordt hij, ondanks zijn negende plaats op de lijst bij de Kamerverkiezingen van 1949 volksvertegenwoordiger voor Brussel, een mandaat dat hij tot 1985 zou behouden.

Op zijn dertigste begint hij dus aan een schitterende politieke carrière, waarin hij de steun van de beroepsverenigingen, zijn onmiskenbare persoonlijke capaciteiten en zijn talent voor rechtstreekse en overtuigende oproepen tot de kiezer uitstekend weet uit te spelen.

In de Kamer van volksvertegenwoordigers wordt hij lid van de commissie voor Economische Zaken en Middenstand, en daarna, vanaf 1950 van de commissie voor Financiën.

Vanaf dan pleit hij voor de oprichting van een Ministerie van Middenstand, waarvan de portefeuille acht jaar later uiteraard naar hemzelf gaat.

Zijn hele loopbaan lang verdedigt hij met vuur de belangen van de sociale klasse waarvan hij de natuurlijke vertegenwoordiger is en die in zijn ogen een sterke actieve bevolkingsgroep is, die zorgt voor rijkdom en welvaart.

De bespreking in 1950 van het wetsontwerp dat een einde maakt aan de "Koningskwestie", geeft hem de gelegenheid om zijn oprechte en diepe verknochtheid aan de monarchie en aan de persoon van Koning Leopold III te tonen.

Zijn dadendrang komt uiteraard niet alleen tot uiting in het Parlement. In 1953 wordt hij gemeenteraadslid en schepen van Handel in de stad Brussel.

Het jaar daarna wordt hij bestuurder van de Wereldtentoonstelling, waarbij hij vooral belast is met de technische en commerciële problemen die de organisatie van dit buitengewone evenement met zich meebrengt. Zoals hij zelf zegt, was deze ervaring voor hem een fantastische les.

Veel later wordt de Heizelvlakte opnieuw lange tijd het werkterrein van de onstuimige Brusselaar, wanneer hij voorzitter wordt van de Internationale Jaarbeurs van Brussel en van het Tentoonstellingspark.

In het België van na de Wereldtentoonstelling, een land in volle economische ontwikkeling, kan Paul Vanden Boeynants overal en altijd zijn buitengewone talenten ontplooiën als manager, in wiens persoon het noodzakelijke onderscheid tussen de politiek en het zakenmilieu geleidelijk zal vervagen omdat hij vindt dat die twee elkaar kunnen steunen.

Na zijn persoonlijke succes bij de verkiezingen van 1958, wordt hij, die dan al bekend is onder de initialen van zijn familienaam, Minister van Middenstand in de regering van Gaston Eyskens. In die functie zorgt hij voor de goedkeuring van maatregelen ten gunste van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, zoals de verplichte wekelijkse rustdag, een hervorming waarop hij steeds terecht trots is gebleven.

Deze dynamische ondernemer introduceert in politieke kringen een nieuwe stijl, ingevoerd uit de Verenigde Staten, een land dat hem grenzeloos fascineert en waar hij de communicatietechnieken en de verkiezingscampagnes grondig heeft bestudeerd.

redressement du PSC. Réaliste, concret, infatigable, il recrute des membres pour son parti, et c'est ainsi que, malgré sa neuvième place sur la liste des élections législatives de la Chambre de 1949, il est élu député de Bruxelles, mandat qu'il conservera jusqu'en 1985.

C'est donc à trente ans qu'il entame une carrière politique particulièrement brillante, au cours de laquelle il saura utiliser tous les atouts que lui assurent ses appuis corporatifs, ses capacités personnelles incontestables et son talent pour les appels directs et convaincants aux électeurs.

À la Chambre des représentants, il devient membre de la Commission des Affaires économiques et des Classes moyennes, puis, dès 1950, de la Commission des Finances.

Dès cette époque, il plaide pour l'instauration d'un Ministère des Classes moyennes, dont le portefeuille lui sera très naturellement confié, huit ans plus tard.

Durant toute sa carrière, il défendra fermement les intérêts de la catégorie sociale, dont il est le représentant naturel et qui constitue, à ses yeux, une population active, forte, créatrice de richesses et de prospérité.

En 1950, la discussion du projet de loi qui met un point final à la « Question royale » lui donne l'occasion de manifester son attachement sincère et profond à la monarchie et à la personne du Roi Léopold III.

Mais son goût de l'action ne s'exerce pas simplement au Parlement. En 1953, il devient conseiller communal et échevin du Commerce de la Ville de Bruxelles.

L'année suivante, il devient administrateur de l'Exposition universelle, chargé principalement des problèmes techniques et commerciaux posés par l'organisation de cette extraordinaire manifestation. Il vivra cette expérience, ainsi qu'il le dira lui-même, comme une fantastique leçon de choses.

Bien plus tard, le plateau du Heysel reverra à nouveau longuement le bouillant Bruxellois, lorsqu'il deviendra président de la Foire Internationale de Bruxelles et du Parc des Expositions.

Dans cette Belgique en pleine expansion économique après l'Exposition universelle, Paul Vanden Boeynants démontrera partout et toujours ses extraordinaires talents de manager, chez qui s'estompera progressivement la distinction nécessaire entre la politique et les affaires dont il estime qu'elles pouvaient s'épauler mutuellement.

Après son succès personnel aux élections de 1958, celui que l'on désigne déjà par les initiales de son nom de famille, devient ministre des classes moyennes dans le gouvernement de Gaston Eyskens, où il fait voter plusieurs mesures en faveur des travailleurs indépendants et des petites et moyennes entreprises, entre autres, le jour de repos hebdomadaire obligatoire, réforme dont il restera légitimement fier.

Le dynamique chef d'entreprise introduit dans le monde politique un style nouveau, importé des États-Unis, pour lesquels il avait une véritable fascination et où il avait étudié les techniques de communication et les campagnes électorales.

Zoals generaal De Gaulle in Frankrijk, is hij in België waarschijnlijk de eerste politicus die beseft hoe belangrijk de televisie is voor het politieke bedrijf.

Na de verkiezingen van 1961 wordt Paul Vanden Boeynants voorzitter van de PSC-CVP.

Door zijn unitaire kijk op België zal hij in 1962 een nieuw en voor hem noodzakelijk "Pact der Belgen" verdedigen. Als grote voorstander van de verzoening wordt hij pleitbezorger van de autonomie van onze gemeenschappen in combinatie met een sterk centraal gezag. In 1963 en 1964 werkt hij overigens mee aan de voorbereiding van de grondwetsherziening door de regering Lefèvre-Spaak.

In maart 1966 bereikt Paul Vanden Boeynants de top van zijn politieke loopbaan en wordt hij Eerste Minister van België. Zijn regering die al gauw de regering Vanden Boeynants-De Clercq wordt genoemd, is zeer populair.

Van bij het begin maakt hij duidelijk dat het zijn ambitie is goed te besturen en bij voorrang de economische en financiële problemen aan te pakken, waarbij de communautaire problemen van de agenda worden afgevoerd.

Die strategie blijkt rampzalig, want al heel snel komt het probleem van de splitsing van de Leuvense universiteit scherp op de voorgrond. Dit Belgische trauma veroorzaakt in 1968 de val van zijn regering. Die mislukking kwetst hem diep. Op het einde van zijn leven zal hij nog verklaren dat hij nooit begrepen heeft waarom de christenen de grootste katholieke universiteit ter wereld hebben willen afbreken, alleen maar omdat sommigen Nederlands spraken en anderen Frans. Het gedwongen vertrek van de Franstalige professoren en studenten uit Leuven brengt België op communautair en institutioneel gebied in een stroomversnelling.

De partij van de zeer unitaristisch denkende Paul Vanden Boeynants is de eerste die in twee onafhankelijke taalvleugels wordt opgesplitst. Maar zoals alle grote politici weet Paul Vanden Boeynants zijn mislukking om te zetten in een verkiezingsoverwinning. Bij de parlementsverkiezingen van 1968 krijgt hij een overweldigend aantal stemmen op zijn naam.

Paul Vanden Boeynants keert dan terug naar zijn eerste liefde. Hij wordt opnieuw schepen van Handel en Openbare Werken van de stad Brussel en wordt door de Koning benoemd tot Minister van Staat.

Na een korte tocht door de woestijn, tijdens welke hij zich bezig houdt met zijn geboortestad, wordt hij drie jaar later minister van Landsverdediging. Die functie zal hij meer dan zeven jaar uitoefenen en in die periode werkt hij aan zijn plan tot hervorming en modernisering van het leger, dat vooral gekenmerkt wordt door een grondige vernieuwing van het materieel.

In de periode 1967 tot 1979 is deze gewiekste onderhandelaar, deze onvermoeibare vechter, ook nog informateur, vier keer formateur, minister van Brusselse Aangelegenheden, twee keer Vice-Eerste minister en een tweede maal Eerste Minister.

In oktober 1979 wordt hij een tweede keer verkozen tot voorzitter van de PSC, een ambt waaruit hij evenwel in 1981 ontslag neemt.

Comme le Général de Gaulle à la même époque en France, il est probablement le premier homme politique belge à comprendre l'importance de la télévision dans le débat politique.

Au lendemain des élections de 1961, Paul Vanden Boeynants est appelé à la présidence du PSC-CVP.

Sa vision unitaire de la Belgique lui fera défendre, en 1962, l'idée de la nécessité d'un nouveau « *Pacte des Belges* ». Attaché à l'idée de réconciliation, il deviendra partisan de l'autonomie de nos communautés, assorties d'un pouvoir central fort. Il sera d'ailleurs impliqué, en 1963 et en 1964, dans la préparation de la révision constitutionnelle entreprise par le gouvernement Lefèvre-Spaak.

Mais c'est en mars 1966 que Paul Vanden Boeynants atteint le sommet de sa carrière en devenant Premier ministre de Belgique. Son gouvernement bien vite appelé « gouvernement Vanden Boeynants-De Clercq » sera très populaire.

Son ambition, exprimée d'entrée de jeu, est de faire de la bonne gestion et de s'attacher prioritairement aux problèmes économiques et financiers, en écartant de l'agenda les questions communautaires.

Cette stratégie se révélera funeste, car bien vite se posa avec acuité le problème de la scission de l'Université de Louvain. Ce traumatisme belge entraîna la chute de son gouvernement en 1968. Cet échec le blessa profondément. A la fin de sa vie, il déclarait encore : « *Je n'ai toujours pas compris pourquoi les chrétiens ont voulu démolir la plus grande université catholique du monde, tout simplement parce que certains parlaient néerlandais et d'autres français* ». Le départ forcé des enseignants et des étudiants francophones de Louvain précipitera l'évolution de la Belgique au plan communautaire et institutionnel.

Le parti du très unitariste Paul Vanden Boeynants est le premier à se scinder en deux ailes linguistiques indépendantes. Mais comme tous les grands politiques, Paul Vanden Boeynants sait transformer les échecs en victoire électorale. Et c'est un véritable plébiscite qu'il récolte aux élections législatives de 1968.

Paul Vanden Boeynants retourne alors à ses premières amours. Il reprend sa fonction d'échevin du Commerce et des Travaux publics de la Ville de Bruxelles et est élevé, par Sa Majesté le Roi, à la dignité de ministre d'État.

Trois ans plus tard, après une brève traversée du désert pendant laquelle il s'occupe de sa ville natale, il devient ministre de la Défense nationale. Il le restera plus de sept ans et l'on se souviendra de son plan de réforme et de modernisation de l'armée, qui se caractérisa surtout par un important renouvellement du matériel.

Durant la période de 1967 à 1979, cet habile négociateur, ce lutteur infatigable aura également été informateur, quatre fois formateur, ministre des Affaires bruxelloises, deux fois Vice-Premier ministre et une seconde fois Premier ministre.

En octobre 1979, il est élu pour la seconde fois président du PSC, fonction dont il démissionne cependant en 1981.

Paul Vanden Boeynants quittera la Chambre des représentants en 1985, après une carrière longue de trente-six ans. « *Le Parlement était devenu ma maison* », confiait-il à un

Paul Vanden Boeynants verlaat de Kamer van volksvertegenwoordigers in 1985 na een lange loopbaan van zesendertig jaar. "Het Parlement was mijn thuis geworden" vertrouwde hij een journalist toe.

Ook al had hij zich uit het openbare leven teruggetrokken, hij liet zijn interesse voor de politieke wereld niet varen, aangezien hij de leiding nam van het zeer vermaarde "hebdo satirique du jeudi".

Paul Vanden Boeynants had de gave mensen te leiden. Zijn politieke visie was uitgesproken modernistisch. Zijn fascinatie voor Amerika gaf in de Brusselse stadsplanning nochtans niet altijd de meest geslaagde resultaten.

Hij leefde in een jachtig tempo, maar streefde altijd naar een evenwicht tussen lichaam en geest. Zo deed hij elke dag gymnastiek, vaak in het gezelschap van zijn vriend Henri Simonet, in een sportzaal op het Vossenplein in de Marollen of speelde hij tennis met Jules Everaert, een van zijn trouwe medewerkers, die militair bevelhebber werd van het Paleis der Natie.

Onverzettelijk was hij, zoals blijkt uit zijn houding tijdens de onwaarschijnlijke ontvoering waarvan hij in 1989 het slachtoffer was.

Paul Vanden Boeynants hield van Brussel en had wellicht graag zijn ambt van eerste minister gegeven om burgemeester van zijn Hoofdstad te worden.

Maar hij hield op de eerste plaats van België. Had hij immers niet dezelfde eigenschappen als zijn landgenoten? Liefde voor het vak en voor de arbeid, verenigingsgeest, gezond verstand, gehechtheid aan zijn wortels. Het hoeft geen verbazing te wekken dat de Belgen zich in Paul Vanden Boeynants konden herkennen door de zo sappige tweetaligheid waarin hij zich op zijn gemak voelde met al zijn landgenoten.

Een bladzijde van onze nationale geschiedenis is thans omgeslagen. Wij zullen van Paul Vanden Boeynants de herinnering bewaren aan een toegewijde vertegenwoordiger van de middenstand en aan een edelmoedige, pragmatische, efficiënte eerste minister die dicht bij de mensen stond. Hij was er trots op Belg te zijn.

Namens de Senaat en in mijn persoonlijke naam wens ik zijn familie en verwanten onze oprechte deelneming te betuigen.

De heer Guy Verhofstadt, eerste minister. – In naam van de regering sluit ik me aan bij de blijken van medeleven ter nagedachtenis van gewezen eerste minister en minister van Staat de heer Paul Vanden Boeynants.

Paul Vanden Boeynants heeft een belangrijke rol gespeeld in de Belgische politiek. Hij was een uitzonderlijk politicus, als premier van 1966 tot 1968 en in 1978, als minister van Landsverdediging, minister van Middenstand, schepen in Brussel en minister van Brusselse Zaken. Hij was ook volksvertegenwoordiger en voorzitter van de destijds unitaire CVP-PSC en later van de PSC. Hij heeft zijn stempel gedrukt op de Belgische politiek tijdens het derde kwart van de twintigste eeuw. Namens de regering heb ik mijn oprechte deelneming betuigd aan zijn familie.

(De vergadering neemt een minuut stilte in acht.)

journaliste.

Retiré de la vie publique, il ne se désintéressa cependant pas du monde politique, puisqu'il prit la direction du très célèbre journal satirique du jeudi.

Paul Vanden Boeynants avait le don de diriger les hommes. Sa vision politique était résolument moderniste. Cependant, sa fascination pour l'Amérique n'eut pas toujours, dans le domaine de l'urbanisme à Bruxelles, les résultats les plus heureux.

Dans une vie au rythme trépidant, il chercha à garder un équilibre entre le corps et l'esprit. Ainsi, chaque jour, en compagnie souvent de son ami Henri Simonet, il pratiquait la gymnastique dans une salle de sports de la place du Jeu de Balle dans les Marolles ou jouait au tennis avec Jules Everaert, un de ses fidèles collaborateurs qui devint commandant du Palais de la Nation.

Sa ténacité était à toute épreuve, comme en témoigna son attitude lors du rocambolesque enlèvement dont il fut victime en 1989.

Paul Vanden Boeynants aimait Bruxelles et, selon toute vraisemblance, aurait volontiers donné sa fonction de Premier ministre pour être bourgmestre de la capitale.

Mais il aimait avant tout la Belgique. Ses qualités n'étaient-elles d'ailleurs pas celles de ses compatriotes ? L'amour du métier et du travail, le goût de l'association, le bon sens, l'attachement à ses racines. Il n'est pas étonnant que les Belges aient pu se reconnaître en Paul Vanden Boeynants au bilinguisme si savoureux et qui était à l'aise avec tous ses compatriotes.

Une page de notre histoire nationale est aujourd'hui tournée. Nous conserverons de Paul Vanden Boeynants le souvenir d'un dévoué représentant des classes moyennes et d'un Premier ministre généreux, pragmatique, efficace et proche des gens. Il était fier d'être belge.

Au nom du Sénat et en mon nom personnel, je tiens à exprimer à sa famille et à ses proches nos condoléances les plus sincères.

M. Guy Verhofstadt, premier ministre. – Au nom du gouvernement, je m'associe aux témoignages de sympathie à la mémoire de M. Paul Vanden Boeynants, ancien premier ministre et ministre d'État.

A bien des égards, Paul Vanden Boeynants a joué un rôle majeur dans la politique belge. C'était un homme politique exceptionnel, en tant que premier ministre de 1966 à 1968 et en 1978, en tant que ministre de la Défense nationale, ministre des Classes moyennes, échevin de Bruxelles et ministre des Affaires bruxelloises. Il fut également député et président de son parti alors encore unitaire CVP-PSC, puis du PSC. Il a marqué de son empreinte la Belgique politique durant le troisième quart du vingtième siècle. Au nom du gouvernement, j'ai transmis mes condoléances à la famille.

(L'assemblée observe une minute de silence.)

Overlijden van een oud-quæstor

De voorzitter.- De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Robert Vandezande, erequæstor.

Uw voorzitter heeft het rouwbeklag van de vergadering aan de familie van ons betreurd gewezen medelid betuigd.

Arbitragehof – Vacature

De voorzitter.- Het Belgisch Staatsblad van 18 januari 2001 maakt een vacature bekend voor een ambt van Franstalig rechter bij het Arbitragehof. In deze vacature zal worden voorzien op grond van artikel 34, §1, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 89 op het Arbitragehof.

De lijst met twee kandidaten zal worden voorgedragen door de Senaat.

Overeenkomstig artikel 83.2 van het Reglement van de Senaat heeft het Bureau beslist om kandidaatstellingen voor deze vacature te ontvangen tot uiterlijk 23 februari 2001. Deze einddatum zal gepubliceerd worden in het Belgisch Staatsblad.

Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)

Voorstel tot terugzending

Mevrouw Martine Taelman (VLD), rapporteur. – Na lezing van het verslag is vastgesteld dat er een probleem is bij artikel 2. De Nederlandse tekst van paragraaf 2 van het voorgestelde artikel 50 stemt niet overeen met de Franse tekst. Om dit technisch mankement recht te zetten, wordt voorgesteld het ontwerp weer naar commissie te zenden.

– **Tot terugzending wordt besloten.**

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen.

(Instemming)

(De lijst van de in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.)

Décès d'un ancien questeur

Le président.- Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de Monsieur Robert Vandezande, questeur honoraire.

Notre président a adressé les condoléances de l'assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

Cour d'arbitrage – Vacance

Le président.- Le Moniteur belge du 18 janvier 2001 a publié la vacance d'une place de juge d'expression française à la Cour d'arbitrage. La vacance est à pourvoir sur la base de l'article 34, §1er, 2°, de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage.

La liste double de candidats sera présentée par le Sénat.

Conformément à l'article 83.2 du Règlement du Sénat, le Bureau a décidé d'accepter les candidatures pour cette vacance jusqu'au 23 février 2001 au plus tard. Cette date limite sera publiée dans le Moniteur belge.

Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation)

Proposition de renvoi

Mme Martine Taelman (VLD), rapporteuse. – Lors de la lecture du rapport, un problème est apparu l'article 2. Le texte néerlandais du paragraphe 2 de l'article 50 proposé ne concorde pas avec le texte français. Nous proposons donc le renvoi du projet en commission afin de corriger cette erreur technique.

– **Le renvoi est ordonné.**

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau. *(Assentiment)*

(La liste des propositions prises en considération figure en annexe.)

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van de heer René Thissen aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «het rapport van de werkgroep belast met het opstellen van aanbevelingen om de kloof tussen het sociaal statuut van werknemers en zelfstandigen te dichten» (nr. 2-458)

De heer René Thissen (PSC). – De werkgroep-Cantillon, die belast is met het opstellen van aanbevelingen om de kloof tussen het sociaal statuut van werknemers en zelfstandigen te dichten, zou volgens de pers onder andere voorstellen de kinderbijslag voor het eerste kind van een zelfstandige op het niveau te brengen van dat van een werknemer.

Deze maatregel verheugt ons, maar de voorgestelde financieringswijze, de afschaffing van de aftrekbaarheid voor kinderen ten laste, wekt verbazing.

Ik heb dan ook de volgende vragen.

Ten eerste, wat zal er met het verslag en de voorstellen van de werkgroep gebeuren?

Een tweede punt is de financiering van het sociaal statuut van de zelfstandigen. Is het aanvaardbaar dat een verbetering van de sociale bescherming van deze groep ten koste gaat van de werknemers? Zal dat de sociale actoren niet tegen elkaar opzetten? Zou het niet beter zijn de beschikbare financiële middelen te gebruiken voor een betere bescherming van de zelfstandigen?

Is het logisch om enerzijds een fiscale hervorming aan te kondigen waarbij de fiscale druk zal worden verlicht en anderzijds de fiscale aftrekbaarheid van kinderen ten laste af te schaffen?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *Het verslag van de werkgroep-Cantillon is zeer waardevol voor een betere organisatie van de sociale zekerheid in het algemeen en voor het dichten van de kloof tussen het sociaal statuut van de werknemers en de zelfstandigen.*

Het verslag schetst een nieuwe architectuur waarin de sociale bescherming van werknemers en zelfstandigen samenvallen. Het gaat nog maar om een schets. Het verslag reikt opties en keuzes aan, maar bevat geen concrete voorstellen met betrekking tot de factuur en de verdeling ervan.

Het verslag bevat ook geen enkel voorstel met betrekking tot de timing. De regering heeft dus nog heel wat werk voor de

Questions orales

Question orale de M. René Thissen au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «le rapport du groupe de travail chargé de formuler des recommandations en vue d'un rapprochement entre la sécurité sociale des travailleurs salariés et le statut social des indépendants» (n° 2-458)

M. René Thissen (PSC). – La presse faisait écho, voici quelques jours, des premières conclusions tirées du rapport du groupe de travail présidé par Mme Cantillon, chargé de formuler des recommandations en vue d'un rapprochement entre la sécurité sociale des travailleurs salariés et le statut social des indépendants.

Le groupe d'experts proposerait – j'emploie le conditionnel puisque nous n'avons pas encore pu prendre connaissance de ce rapport –, entre autres, d'aligner l'allocation familiale du premier enfant d'indépendant sur celle du premier enfant du salarié.

Si nous nous réjouissons évidemment de cette mesure pour laquelle nous avons d'ailleurs déposé une proposition de loi, nous nous étonnons quant au mode de financement proposé, à savoir la suppression de la déductibilité pour enfant à charge.

Mes questions sont donc les suivantes.

Premièrement, quel est le sort qui sera réservé au rapport et aux propositions du groupe de travail d'experts chargé d'évaluer les modifications à apporter au statut social des indépendants ? Deuxièmement se pose plus fondamentalement la question du financement du statut social des indépendants.

Si des améliorations doivent être apportées à la protection sociale des travailleurs indépendants, est-il acceptable que cela se fasse au détriment des travailleurs salariés ? Je rappelle que je me base sur des articles de presse. Une telle mesure ne risque-t-elle pas d'avoir pour conséquence que les corps sociaux se montent l'un contre l'autre ? Ne serait-il pas plus judicieux d'affecter les marges financières, dont on nous parle beaucoup, au financement des protections accrues en faveur des indépendants ?

Est-il logique d'organiser une réforme fiscale – dont on parle également beaucoup et pour laquelle on nous promet monts et merveilles – qui allège la pression fiscale, d'une part, et de supprimer la déductibilité fiscale des enfants à charge, d'autre part ?

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Je voudrais d'abord préciser que le rapport du groupe de travail Cantillon constitue, selon moi et le ministre Gabriëls, une contribution précieuse à la recherche d'une meilleure organisation de la sécurité sociale et, en particulier, d'un rapprochement des régimes sociaux des salariés et des indépendants.

Le rapport présente une esquisse d'une architecture nouvelle avec une convergence – et pas nécessairement une harmonisation totale – entre la protection sociale des travailleurs indépendants et celle des travailleurs salariés. Il s'agit donc seulement d'une esquisse, d'une architecture. Une série de détails ne sont pas encore explicités. Le rapport

boeg en ze zal nog veel besprekingen moeten voeren. De heer Gabriëls en ikzelf zullen het overleg binnen de regering zo vlug mogelijk opstarten.

De werkgroep heeft zich in een eerste fase gebogen over de regels inzake arbeidsongeschiktheid, gezondheidszorg en kinderbijslag. Collega Gabriëls en ik vinden dat hij zijn werk moet voortzetten en zich met name over de pensioenen moet buigen. Dit is trouwens de wens van zelfstandigenorganisaties en we zullen dit ook binnen de regering aankaarten.

Er moet dus nog even geduld worden geoefend, want met name voor de sociale organisaties is het belangrijk dat ze een algemeen beeld hebben.

Ik beperk mij tot enkele opmerkingen zonder mij uit te spreken over de woorden van mevrouw Cantillon.

De heer Thissen vroeg of de verbeteringen in de sociale bescherming van de zelfstandigen ten koste van de werknemers zou gaan.

Er is geen voorstel in die zin. Blijkbaar bestaat er een misverstand rond een van de opties in de sector van de kinderbijlagen, namelijk dat het sociaal statuut van de zelfstandigen door de sociale zekerheid van de werknemers zal worden gefinancierd. Een dergelijk voorstel staat niet in het verslag. Het zou trouwens oneerlijk en politiek moeilijk haalbaar zijn. Het zou zelfstandigen en werknemers tegen elkaar opzetten, wat tot elke prijs moet worden vermeden.

De heer Thissen vroeg ook hoe een verlaging van de fiscale druk kon worden gerijmd met het afschaffen van de aftrekbaarheid van de kinderen ten laste. Deze laatste maatregel verwijst naar een van de opties in het verslag van de werkgroep waarbij een verbetering voor de zelfstandigen én de werknemers zou worden gefinancierd door een vermindering van de fiscale aftrekbaarheid van het eerste kind. Ik kan mij hierover niet uitspreken zonder vooraf met mijn collega's te overleggen en de zaak grondiger te bekijken. Als deze optie wordt behouden, dan zal ze moeten worden ingepast in de algemene fiscale aanpak van de regering. Het gaat om één van drie opties en, zoals reeds gezegd, bevat het verslag een advies en geen beslissingen.

De heer René Thissen (PSC). – *Het gaat dus om een schets*

propose des options, des choix et, ce qui est important, ne présente pas de proposition précise en ce qui concerne la facture et la répartition de celle-ci. En d'autres mots : qui paie quoi ?

Le rapport ne formule, par ailleurs, aucune proposition en ce qui concerne le *timing*. Cela signifie que le gouvernement, sur la base de cet avis, a encore tout un travail à effectuer et qu'il faudra encore entamer de nombreuses discussions.

M. Gabriëls et moi organiserons, dans les plus brefs délais, la concertation au sein du gouvernement.

Vous savez que, dans une première phase, le groupe de travail s'est penché sur les règlements en matière d'incapacité de travail, de soins de santé et d'allocations familiales.

M. Gabriëls et moi estimons qu'il serait utile que le groupe de travail poursuive ses travaux et qu'il examine notamment le secteur des pensions. C'est d'ailleurs également un souhait des organisations d'indépendants. Nous allons donc proposer au gouvernement de demander officiellement au groupe de travail Cantillon de présenter un deuxième rapport concernant les pensions. Nous disposerons alors d'un tout.

Il faut donc peut-être patienter un peu car, pour les organisations sociales notamment, il est important d'avoir une vision globale.

Vous avez posé plusieurs questions importantes. Je voudrais formuler quelques remarques sans toutefois vouloir me prononcer sur les propos précis de Mme Cantillon.

Vous demandez s'il est acceptable que des améliorations apportées à la protection sociale des indépendants se fassent au détriment des travailleurs salariés.

A vrai dire, il n'y a pas de proposition allant dans ce sens. Cependant, il semble exister un malentendu concernant une des options dans le secteur des allocations familiales, à savoir l'idée que le statut social des travailleurs indépendants serait financé par la sécurité sociale des travailleurs salariés. Ce n'est pas le cas. Cette proposition ne figure pas dans le rapport. Une telle mesure serait à la fois injuste et politiquement peu réaliste. De plus, comme vous l'avez souligné, elle risquerait d'opposer les corps sociaux les uns aux autres, ce qu'il faut éviter à tout prix.

Vous m'avez interrogé également au sujet de l'opportunité d'organiser une réforme fiscale afin d'alléger la pression fiscale et de supprimer la déductibilité fiscale des enfants à charge, mesure qui fait référence à l'une des options du rapport Cantillon qui précise qu'on pourrait financer partiellement une amélioration tant pour les indépendants que pour les salariés dans le secteur des allocations familiales par une diminution de la déductibilité fiscale du premier enfant. Il serait peu prudent de me prononcer sur ce point sans concertation avec mes collègues et sans avoir étudié la question plus profondément. A titre personnel, je considère que si cette option était retenue, il faudrait l'intégrer dans l'approche fiscale globale du gouvernement. Il ne s'agit que d'une option parmi trois et je répète que le rapport est un avis et non une série de décisions.

J'espère avoir répondu à vos questions qui concernent un sujet extrêmement important du point de vue social.

M. René Thissen (PSC). – Je prends acte du fait que ce rapport est l'esquisse d'une architecture et constitue donc une

en een basistekst voor verdere discussies.

De minister bevestigt dat de voorstellen één sociale groep kunnen bevoordelen ten koste van een andere. Het gezond verstand moet hierbij worden gebruikt om problemen te vermijden.

Er moet inderdaad over de fiscale aftrekbaarheid worden nagedacht. Personen die onder het belastbaar inkomen zitten, genieten geen fiscale aftrek. Misschien moet worden overlegd met vertegenwoordigers van de Ligue des familles, die niet door de werkgroep werd gehoord.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *Voor zover ik weet wou mevrouw Cantillon een delegatie van de Ligue des familles ontvangen, maar ik weet niet of er een ontmoeting is geweest. De regering zal hoe dan ook met een hele reeks organisaties overleg plegen alvorens beslissingen te nemen. De Ligue des familles is een representatieve organisatie en moet dan ook worden geraadpleegd.*

Mondelinge vraag van mevrouw Iris Van Riet aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het Telerad-netwerk» (nr. 2-450)

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Een efficiënte nucleaire noodplanning staat of valt met een snelle alarmering. Bij een ongeval in Doel, Mol, Fleurus of Tihange heeft de exploitant de plicht dit onmiddellijk aan de bevoegde overheid te melden. Aanvullend bestaat er ook het Telerad-netwerk dat zowel bij Belgische als buitenlandse nucleaire incidenten die leiden tot een abnormale toename van radioactiviteit, automatisch alarm geeft. Het is de minister al maanden bekend dat dit meetnet niet naar behoren functioneert. Ik verwijs naar de resultaten van de in opdracht van de minister uitgevoerde audit. De resultaten van de doorlichting werden inmiddels door de ministerraad besproken, wat leidde tot een actieplan.

Mijn vragen aan de minister zijn de volgende. Wat moet er gebeuren om het Telerad-netwerk helemaal operationeel te maken? Binnen welke termijn zal dat gebeuren?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Het auditrapport stelt een actieplan voor, dat gespreid is over 36 maanden. Het Belgisch netwerk is automatisch bewaakt. De alarmtransmissie is echter slechts gedeeltelijk geautomatiseerd. Ze zal pas helemaal operationeel zijn zodra de eerste fase van het actieplan door het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle uitgewerkt zal zijn. Er zullen uiteraard ook financiële en menselijke middelen worden gemobiliseerd. Na de eerste fase zal het netwerk moeten evolueren op het vlak van de informatica en het beheer.

Op 9 januari jongstleden werd een begeleidingscomité opgericht. Het is belast met de opvolging en de verslaggeving aan de ministerraad. De eerste fase van het actieplan zal volgens het begeleidingscomité tegen het einde van 2001 ten einde lopen, een zienswijze die ik kan delen.

base de discussion. Il est important de le rappeler.

Le ministre confirme que les propositions ne pourront avantager un corps social au détriment d'un autre. C'est une question de bon sens et cela permettra d'éviter de sérieuses difficultés.

En ce qui concerne la déduction fiscale, il est vrai que l'on a intérêt à réfléchir à la question. Aujourd'hui, les personnes qui se situent en dessous du minimum imposable ne bénéficient pas de la déduction fiscale. Il serait intéressant d'avoir une démarche qui ne semble pas avoir été effectuée dans le cadre des travaux du groupe Cantillon, à savoir organiser une concertation avec notamment les représentants de la Ligue des familles qui espéraient beaucoup avoir leur mot à dire mais n'ont pas été consultés.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Selon mes informations, Mme Cantillon avait l'intention de rencontrer une délégation de la Ligue des familles. J'ignore si cette rencontre a eu lieu. En tout cas, elle me semble opportune. Quoi qu'il en soit, des concertations auront lieu avec toute une série d'organisations sociales avant que les décisions ne soient prises au sein du gouvernement. La Ligue des familles est une organisation représentative qui doit évidemment être consultée et je suis prêt à m'y engager.

Question orale de Mme Iris Van Riet au ministre de l'Intérieur sur «le réseau Telerad» (n° 2-450)

Mme Iris Van Riet (VLD). – *L'efficacité d'un plan d'urgence nucléaire dépend de la rapidité de l'alerte. En cas d'accident à Doel, Mol, Fleurus ou Tihange, l'exploitant a l'obligation d'informer immédiatement les autorités compétentes. De plus, le réseau Telerad donne automatiquement l'alarme lors d'incidents nucléaires qui provoquent une augmentation anormale de la radioactivité. Ce réseau ne fonctionne toutefois pas correctement, ce que le ministre sait depuis des mois. Je me réfère aux conclusions de l'audit effectué à la demande du ministre. Elles ont été discutées en Conseil des ministres et ont donné lieu à un plan d'action. Que faut-il faire pour rendre Telerad complètement opérationnel et quel en sera le délai ?*

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Le rapport d'audit propose un plan d'action étalé sur 36 mois. Le réseau belge est surveillé automatiquement. Cependant, la transmission de l'alarme n'est que partiellement automatisée. Elle ne sera totalement opérationnelle que lorsque la première phase du plan d'action aura été concrétisée par l'Agence fédérale de contrôle nucléaire. Bien entendu, des moyens financiers et humains seront mobilisés. Après la première phase, le réseau devra encore évoluer quant à l'informatique et la gestion.*

Le 9 janvier dernier a vu la création d'un comité d'accompagnement chargé de veiller au suivi des opérations et d'en informer le Conseil des ministres. Selon ce comité, la première phase du plan d'action devrait se terminer vers la fin 2001. Je partage ce point de vue. En revanche, je crois prématuré de se prononcer dès à présent sur l'ensemble du

Ik denk daarentegen dat het voorbarig is zich nu al uit te spreken over het hele actieplan, over de opties en de realisatietermijn. Het is de opdracht van het begeleidingscomité de ministerraad in te lichten, die zo nodig kan tussenbeide komen.

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Wanneer zullen de gegevens volledig automatisch worden doorgeseind? Nu reageren de snuffelpalen niet automatisch op een te veel aan nucleaire stoffen.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Dit is slechts een kwestie van weken.

Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de regularisatiecommissie» (nr. 2-452)

Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Binnenlandse Zaken over «het ontslag van de Vlaamse magistraten van de Commissie regularisatie» (nr. 2-460)

De voorzitter. – Ik stel voor deze mondelinge vragen samen te voegen. (*Instemming*)

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Het is de minister bekend dat in de regularisatiecommissie een dictatoriale hoofdrol wordt gespeeld door iemand die benoemd is door de PS. Dit dossier is vandaag al besproken in de Kamer. De volgeling van deze PS'er is een oud-senator van de SP, die namens de NGO's een bedenkelijke rol speelt in de regularisatiecommissie.

Dit tweespan heeft geen oog voor de valse huurcontracten die als bewijs van verblijf worden ingediend, noch voor de gefabriceerde dossiers, de criminelen die een nieuwe identiteit zoeken en de invloed van de georganiseerde misdaad.

De enige wijze van weerwerk zou bestaan uit een controle op meervoudige identiteiten door middel van vingerafdrukken, en uit een effectief uitwijzingsbeleid dat zich niet beperkt tot het afgeven van een papertje, namelijk een bevel tot verlaten van het grondgebied. De rode en vooral de groene coalitiepartners verzetten zich tegen deze maatregelen.

De minister zelf, die men wel eens de meest minzame minister van Binnenlandse Zaken heeft genoemd die dit land ooit gekend heeft, is blijkbaar niet opgewassen tegen de verzamelde linkse krachten. De magistraten - en daarvoor waarschuwde ik reeds meerdere maanden geleden - slikken het dictaat niet langer, omdat zij niet medeplichtig willen zijn aan wetsontwijkingen door de wettelijke voorschriften inzake verblijfsplaats te negeren. Links vraagt om "soepel" te zijn, wat wil zeggen "vergeet de wet". De magistraten stappen dan ook op, maar volgens de media weigerde de minister het ontslag te aanvaarden.

Dergelijke situatie is onhoudbaar, en de magistraten van wie de terechte opmerkingen in het verleden door links werden genegeerd, kunnen op deze manier niet functioneren.

Welke maatregelen zal de minister nemen om de voorzitter van de commissie erop te wijzen dat hij geacht wordt de wet te eerbiedigen? Zal de minister de controle op meervoudige identiteiten door vingerafdrukken mogelijk maken? Kan de minister de oud-SP-senator beletten in de commissie zijn ideologische gedrevenheid tot ontwrichting van de

plan, les options et les délais de réalisation. Le comité d'accompagnement a pour mission d'informer le Conseil des ministres qui peut donc intervenir le cas échéant.

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Quand les données seront elles transmises de manière complètement automatique ? Actuellement, les bornes de détection ne réagissent pas automatiquement à un excès de substances nucléaires.*

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – C'est une question de quelques semaines ; c'est imminent.

Question orale de M. Wim Verreycken au ministre de l'Intérieur sur «la commission de régularisation» (n° 2-452)

Question orale de Mme Erika Thijs au ministre de l'Intérieur sur «la démission des magistrats flamands de la Commission de régularisation» (n° 2-460)

M. le président. – Je vous propose de joindre ces questions orales. (*Assentiment*)

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Le ministre n'ignore pas qu'une personne nommée par le PS joue un rôle de premier plan, voire dictatorial, au sein de la Commission de régularisation. Dans cette même commission, un ancien sénateur SP joue un rôle douteux au nom des ONG. Ce duo ne se préoccupe nullement des faux contrats de location fournis à titre de preuve de résidence, ni des dossiers fabriqués, ni des criminels à la recherche d'une nouvelle identité, ni de l'influence de la criminalité organisée.*

La seule manière de réagir consisterait à contrôler les identités multiples par les empreintes digitales tout en menant une réelle politique d'expulsion qui ne se limiterait pas à délivrer un ordre de quitter le territoire. Les partenaires rouges et surtout verts de la coalition s'opposent toutefois à de telles mesures et le bienveillant ministre de l'Intérieur ne semble pas de taille à résister à cette gauche unie. Or, les magistrats n'acceptent plus de se soumettre à ce diktat. Ils refusent de contourner la loi en ignorant les dispositions relatives au lieu de résidence. Mais, à en croire les médias, le ministre refuse leur démission.

Que compte faire le ministre pour signifier au président de la commission qu'il est censé respecter la loi ? Envisage-t-il d'instaurer le contrôle des identités multiples par les empreintes digitales ? A-t-il l'intention d'empêcher l'ancien sénateur SP de donner libre cours à son fanatisme idéologique au sein de cette commission ?

maatschappij bot te vieren?

Mevrouw Erika Thijs (CVP). – De regularisatiecommissie begint stilaan de allure van een soap aan te nemen. Enkele dagen geleden kondigden de Vlaamse magistraten die in de commissie-regularisatie zetelen, hun collectief ontslag aan, omdat de commissie in de huidige toestand de haar toevertrouwde dossiers onvoldoende kan onderzoeken. De ondervoorzitter verklaarde dat de commissie-regularisatie slechts werd opgezet teneinde de regularisatie een schijn van degelijkheid te verschaffen. Bovendien zou de behandeling van de dossiers niet onpartijdig gebeuren. Bepaalde leden van de commissie zouden partijdig te werk gaan en in vergelijkbare dossiers tegenstrijdige beslissingen vellen.

De korte termijn die de regering aan de commissie heeft opgelegd, sluit elke controle op de authenticiteit van de door de verzoekers ingediende stavingstukken uit. De ondervoorzitter vreest namelijk dat zich hierdoor bij het behandelen van de regularisatiedossiers, dezelfde problemen zouden voordoen als voor de commissie-regularisatie van de Kamer. Indien een huiszoeking bij de commissie-regularisatie zou plaatsvinden, zou een zelfde resultaat als bij de regularisatiecommissie in de Kamer heel vervelend zijn.

De reactie van Minister Duquesne op het ontslag van de ondervoorzitter heeft ons heel erg verbaasd. Zo verklaarde de minister het ontslag van de ondervoorzitter te weigeren omdat deze het beheerplan van de minister zou hebben aanvaard. De minister voegde er aan toe dat “sommigen aan het werk moeten in de plaats van te praten.” Af en toe is het belangrijk naar buiten te treden en te zeggen wat er in een aantal besturen schort. Moeten wij daaruit verstaan dat de deadline die de Minister voor het afhandelen van de dossiers heeft gesteld, voorgaat op een degelijke behandeling van de dossiers? Kunnen de magistraten die hun ontslag hebben ingediend nog wel optimaal functioneren in de commissie? Gaat de minister nieuwe magistraten aanduiden?

Ongeveer een maand geleden heeft de minister in de Senaat verklaard dat in de regularisatiecommissie alles perfect verloopt. Vandaag blijken er weer problemen te bestaan. Hoeveel dossiers zijn er precies afgehandeld? Hoeveel moeten er nog worden behandeld?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *In de Kamer heb ik reeds geantwoord dat de regularisatie geen eenvoudige zaak is. Er werd reeds lang over gesproken en in korte tijd werd niet alleen een wet goedgekeurd, maar werden ook uitvoeringsmaatregelen genomen, dossiers ingediend en procedures opgestart.*

Als men de minister van Binnenlandse Zaken zou hebben gevraagd de dossiers af te handelen, zou de zaak reeds afgerond zijn. Er werd echter geopteerd voor de oprichting van een onafhankelijke commissie die de minister adviseert. De samenstelling van deze commissie heeft zowel aanleiding gegeven tot moeilijkheden als tot een verrijking. Er zijn moeilijkheden omdat personen van verschillende overtuigingen en met uiteenlopende werkmethoden en gevoeligheden elkaar ontmoeten: magistraten, advocaten en vertegenwoordigers van NGO's. Dit heeft aanleiding gegeven tot levendige en verrijkende discussies.

Het gaat er niet om de adviezen, die op basis van soepele wettelijke criteria worden verstrekt, toe te passen zoals de

Mme Erika Thijs (CVP). – *La commission de régularisation commence à ressembler à un feuilleton mélo. Il y a quelques jours, ses magistrats flamands annonçaient leur démission collective parce que dans l'état actuel des choses, la commission ne peut étudier convenablement les dossiers qui lui sont confiés. Le vice-président a déclaré que ladite commission n'a été créée que pour donner une apparence de sérieux à la procédure de régularisation. De plus, le traitement des dossiers ne serait pas impartial et des dossiers comparables feraient l'objet de décisions contradictoires.*

Le bref délai imposé à la commission par le gouvernement rend impossible toute vérification de l'authenticité des documents justificatifs introduits par les demandeurs. Le vice-président craint notamment des problèmes semblables à ceux qui se sont posés à la Chambre pour certains dossiers de naturalisation.

Le ministre a déclaré qu'il refusait la démission du vice-président parce que celui-ci aurait accepté le plan de gestion. Il a ajouté que certains feraient mieux de travailler que de bavarder. Il importe parfois de signaler ce qui cloche dans certaines administrations. Faut-il en conclure que les délais fixés sont plus importants que le traitement correct des dossiers ? Les magistrats qui ont donné leur démission seront-ils encore à même de travailler de façon optimale dans cette commission ? Le ministre compte-t-il désigner de nouveaux magistrats ? Combien de dossiers ont-ils été traités et combien doivent l'être encore ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – On vient de me poser les mêmes questions à la Chambre et je donnerai donc les mêmes réponses ; *bis repetita placent.*

Il est vrai que l'opération de régularisation n'est pas chose aisée. On en parlait depuis longtemps dans ce pays et, en fort peu de temps, non seulement la loi a été votée, mais les mesures d'exécution ont été prises, les dossiers introduits et les procédures engagées.

J'ai dit en boutade que si l'on avait demandé au ministre de l'Intérieur de traiter les dossiers, tout serait probablement sur le point d'être terminé. On a voulu créer une commission indépendante donnant un avis au ministre, avis que je me suis engagé à suivre. La composition de cette commission est à la fois source de difficultés, mais aussi de richesses. Il y a des difficultés, parce que se rencontrent des hommes et des femmes venus d'horizons divers : magistrats, avocats, représentants d'ONG, qui ont des méthodes de travail mais aussi des sensibilités différentes. Je conçois aisément que cela donne lieu à des discussions vives, mais certainement très

correctionele rechtbank de strafwet toepast, met een mogelijkheid tot beroep tot bij het Hof van Cassatie. Bij de afweging van deze dossiers moet blijk worden gegeven van eerlijkheid en gezond verstand.

Bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit heeft de regering lang gediscussieerd over de procedure en met name over de rol van de voorzitter. Die moet in de mate van het mogelijke een consensus zoeken. Als die niet kan worden bereikt, haalt de meerderheid het, met dien verstande dat het gemotiveerd advies van de minderheid moet worden opgenomen zodat de minister een algemeen beeld krijgt.

Omdat er spijtig genoeg problemen zijn gerezen heb ik een beheersplan opgesteld dat door de voorzitter, de ondervoorzitter en de administrateur werd ondertekend. Nu loopt alles volgens dit plan. Ik heb meer dan 2.300 dossiers ondertekend en 700 dossiers bevinden zich bij me voor een onderzoek "openbare orde". Er is geen eengemaakte gegevensbank, maar over enkele dagen ontvang ik de screening van de dienst Vreemdelingenzaken. De kamers hebben 2.373 dossiers behandeld, 1.162 in de periode tussen 1 en 12 december 2000, waarvan 799 Franstalige en 363 Nederlandstalige. Deze cijfers komen overeen met de vooruitzichten van het beheersplan.

Meer dan 20.000 dossiers hoeven niet door de kamers van de regularisatiecommissie te worden behandeld. De algemene vergadering heeft een duidelijke jurisprudentie opgesteld die onmiddellijk kan worden toegepast. Alle goedgekeurde dossiers kunnen zonder verwijl aan de minister worden overgezonden. Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de "screening openbare orde". Bij veel dossiers rijst geen enkel probleem van openbare orde. Natuurlijk moeten de delicate dossiers aan een grondiger onderzoek worden onderworpen.

Het klopt dat enkele magistraten de afgelopen dagen op problemen hebben gewezen. Vanochtend heb ik eerste voorzitter Coppens en eerste ondervoorzitter Pas enkele basisprincipes voor de goede werking van de regularisatiecommissies in herinnering gebracht en ze hebben hiervan akte genomen. Ten eerste is er de algemene vergadering, die de eenheid van de rechtspraak van de verschillende kamers verzekert en de procedure bespoedigt door snellere beslissingen mogelijk te maken voor bekende dossiers. Ten tweede bestaat er voor de organisatie van de commissies een overlegbureau met de eerste voorzitter, de eerste ondervoorzitter en de administrateur, dat over bepaalde punten eensgezindheid moet bereiken. Een Franstalige eerste voorzitter en een Nederlandstalige eerste ondervoorzitter zijn belast met de uitwerking van dit beleid in de Franstalige en Nederlandstalige kamers.

Ook ik heb gelezen dat er in sommige dossiers en met sommige documenten zou worden gefraudeerd. Ik heb de twee magistraten gewezen op artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, dat hen verplicht eventuele inbreuken die ze vaststellen of vermoeden aan te geven. Als de meningen over een bepaald dossier verdeeld zijn, dan moet naar een consensus worden gestreefd en moet het advies worden gemotiveerd. Tevens heb ik gezegd dat elk van de vertegenwoordigde groepen, zeker de advocaten, aan een plichtenleer is onderworpen. De eerste voorzitter en de eerste ondervoorzitter moeten ervoor zorgen dat deze regels worden

riches.

Il ne s'agit pas d'appliquer les avis qui me sont donnés sur la base de critères légaux, qui sont des critères souples, comme on appliquerait une législation pénale devant un tribunal correctionnel, avec des possibilités de recours jusques et y compris la Cour de cassation. Il y a dans ces dossiers une dimension non négligeable qui, je crois, est de bonne justice. Dans l'appréciation de ces dossiers, on doit faire preuve d'honnêteté et de bon sens. Le bon sens est en effet une dimension importante d'une bonne justice.

Au moment où le gouvernement a pris l'arrêt d'exécution, nous avons longuement discuté de la procédure, notamment quant au point de savoir quel était le rôle du président. Ce rôle a été identifié et consiste à rechercher le consensus dans toute la mesure du possible. A défaut de pouvoir l'atteindre, la majorité doit l'emporter, étant entendu qu'il doit être pris acte de l'avis motivé de la minorité, de manière à ce que le ministre soit complètement éclairé.

On a connu nombre de difficultés, que j'ai déplorées, car j'ai l'habitude de dire les choses comme elles sont. C'est la raison pour laquelle j'ai imposé un plan de gestion, auquel il a été souscrit par le premier président, le vice-premier président et l'administrateur. Pour l'instant, les choses se déroulent conformément à ces plans de gestion. J'ai signé plus de 2.300 dossiers et 700 dossiers sont chez moi en cours d'examen « ordre public ». Il n'y a pas de banque de données unifiée, mais je recevrai dans les prochains jours la screening de l'Office des étrangers. Les dossiers traités par les chambres sont au nombre de 2.373. Durant la période du 1er au 12 décembre 2000, elles ont traité 1.162 dossiers, à savoir 799 francophones et 363 néerlandophones, ce qui correspond à peu près à la répartition des dossiers par rôle linguistique. Ces chiffres sont tout à fait conformes à ce qui est prévu dans le plan de gestion.

Il faut savoir que plus de 20.000 dossiers ne devront pas passer devant les chambres des commissions de régularisation. En effet, une jurisprudence claire ayant été fixée par l'assemblée générale, elle peut être appliquée immédiatement et tous les dossiers positifs peuvent être envoyés chez le ministre sans aucun retard. Ces dossiers vont d'ailleurs me parvenir et on est en train de terminer le « screening ordre public ». Un grand nombre de dossiers ne posent d'ailleurs aucun problème du point de vue de l'ordre public. Bien sûr, il faudra se livrer à un examen plus approfondi de ceux qui sont délicats.

Il est vrai que quelques magistrats ont évoqué certaines difficultés ces derniers jours, difficultés portées à ma connaissance. J'ai donc reçu ce matin, M. Coppens, le premier président, et M. Pas, le vice-premier président. Nous avons eu un entretien au cours duquel je leur ai rappelé certains principes de base du bon fonctionnement des commissions de régularisation et ils ont pris acte de ce rappel portant sur les points suivants : il y a, premièrement, une assemblée générale jurisprudentielle qui assure l'unité de la jurisprudence entre toutes les chambres et permet d'accélérer le processus en donnant la possibilité de prendre des décisions plus rapidement pour des problèmes bien connus. Deuxièmement, lorsqu'il s'agit de mettre en œuvre l'organisation des commissions, il existe un bureau de concertation où siègent le premier président et le vice-premier

nageleefd en moeten zich, indien dit niet gebeurt, tot de bevoegde overheden wenden om de regels te doen naleven. Er werd geen bezwaar gemaakt.

Ik ga niet in op de provocaties en persoonlijke aanvallen van de heer Verreycken tegen bepaalde leden van de commissie.

Dat is uw verantwoordelijkheid. De vrije meningsuiting is totaal, vooral in deze Assemblée. De benoeming van de voorzitter en van de andere magistraten gebeurt op voorstel van de minister van Justitie. Dat alles is conform de wet betreffende de regularisatie geschied.

Een magistraat beschikt in principe over een groot aantal objectieve kwaliteiten; dat mag tenminste worden verwacht. Op dezelfde manier oefent een advocaat zijn beroep uit met de waardigheid die de Orde voorschrijft en zonder dewelke de Orde nooit een gunstig advies zou hebben verstrekt. De vertegenwoordigers van de NGO's zijn aangesteld op voorstel van ernstige organisaties.

De wet voorziet niet in de controle van de vingerafdrukken. Ik denk trouwens dat dit niet nodig is. De dienst Vreemdelingenzaken oefent immers al een indirecte controle uit via de dossiers. De commissies kunnen uiteraard over deze inlichtingen beschikken. Identificatie en vingerafdrukken zijn een algemeen probleem. Op Europees vlak werd dit al uitvoerig besproken. Het gaat om het fameuze ontwerp Eurodac dat het slachtoffer is geworden van de moeilijkheden tussen het Verenigd Koninkrijk en Spanje omtrent Gibraltar. Nu aan die moeilijkheden is verholpen, zal Europa over een systeem van identificatie via vingerafdrukken beschikken.

Als de geregulariseerde persoon een gevaar oplevert voor de openbare orde, kan hij altijd het land worden uitgewezen door middel van een ministerieel besluit.

De regularisatie is tot nu toe goed verlopen en het komt er nu op aan verder een normaal verloop te garanderen, zodat er binnen vijf à zes maanden sprake kan zijn van een echt succes.

Ik blijf erbij dat de einddatum van 1 juli haalbaar is. Vanochtend werd ik in dezen niet tegengesproken. Met toepassing van de wet wilde men onafhankelijke commissies. Ik ben dus niet zinnens mij te mengen in hun werking. Trouwens, mocht ik dat toch doen, dan zou het verwijten regenen. Ik stel vast dat men vaak een beroep doet op mij om te bemiddelen. Ik ga daar dikwijls op in, zelfs veel te vaak naar mijn zin, maar achter die dossiers gaan nu eenmaal mensen schuil en dus vind ik het belangrijk dat er snel wordt beslist, of het nu in negatieve of in positieve zin is. Ik ben ervan overtuigd dat wij deze operatie tot een goed einde zullen brengen en dat wij, wanneer wij wat afstand van de zaak zullen hebben genomen, zullen vaststellen dat ze een succes is geworden.

président, ainsi que l'administrateur, et c'est à ce niveau qu'il convient de s'accorder sur certains points. Il y a un premier président du rôle francophone et un vice-premier président du rôle néerlandophone s'occupant respectivement de la mise en œuvre de cette politique dans les chambres francophones et néerlandophones.

J'ai lu, comme vous, que d'aucuns prétendent qu'il y aurait des fraudes dans certains dossiers ou au niveau de certains documents. J'ai rappelé aux deux magistrats qui se trouvaient devant moi, l'article 29 du Code d'Instruction criminelle qui leur fait obligation de dénoncer les infractions éventuelles qu'ils constateraient ou même qu'ils suspecteraient. C'est leur rôle et leur devoir. En outre, quant au fond des dossiers, si les avis divergent dans un dossier sur la manière de le traiter, le consensus doit être recherché et l'avis doit être motivé. Je leur ai aussi rappelé que chacun des corps qui composent ces commissions est soumis à une déontologie – cette disposition figure dans le rapport au Roi qui précède l'arrêté royal d'exécution – et c'est particulièrement vrai pour les avocats. Bien entendu, il appartient au premier président et au vice-premier président de s'assurer que ces règles déontologiques soient respectées et, le cas échéant, de saisir les autorités chargées de faire appliquer, pour chacun des corps, ces règles déontologiques. J'ai constaté avec plaisir que cette analyse ne soulevait aucune objection.

Monsieur Verreycken, je ne vais pas me laisser entraîner sur le terrain des provocations et réagir aux attaques personnelles que vous lancez à l'égard de certains membres de la commission.

C'est votre responsabilité. L'expression est tout à fait libre, en particulier dans cette Assemblée. La nomination du président et des autres magistrats a eu lieu sur proposition du ministre de la Justice. J'ai marqué mon accord. Tout cela a été fait conformément aux critères de la loi sur la régularisation.

En principe, un magistrat est doté d'un grand nombre de qualités objectives, du moins peut-on l'espérer. De la même manière, un avocat exerce sa profession avec dignité selon les règles de l'Ordre, faute de quoi l'Ordre n'eût pas donné un avis favorable concernant le choix. Quant aux représentants des ONG, ils ont été désignés sur la base de propositions d'organisations tout à fait sérieuses.

La loi n'a pas prévu le recours à des contrôles d'empreintes digitales. Je ne crois d'ailleurs pas que cela soit nécessaire. En effet, l'Office des étrangers réalise déjà un contrôle indirect dans le cadre des dossiers. Ces informations sont évidemment à la disposition des commissions pour éclairer les décisions qu'elles sont appelées à prendre. Il y a un problème général d'identification et d'empreintes digitales. C'est un problème dont nous avons beaucoup parlé au plan européen. Il s'agit du fameux projet Eurodac qui a été victime de difficultés existantes entre le Royaume-Uni et l'Espagne, au sujet de Gibraltar. Ces difficultés étant maintenant surmontées, l'Europe va disposer d'un système d'identification par empreintes digitales.

Si la personne régularisée s'avérait constituer un danger pour l'ordre public, elle pourrait toujours être renvoyée du pays au moyen d'un arrêté ministériel de renvoi.

Le plus important est que cette opération de régularisation, qui s'est bien déroulée jusqu'à présent, continue de se

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de minister hier werkt vanuit een houding van “t’ Zal mijn tijd wel duren...” Dat is niet de manier om dit probleem tot een oplossing te brengen.

De minister begint zijn antwoord met de nuchtere vaststelling dat alles in orde is omdat de wet is goedgekeurd. Daarmee negeert hij het signaal van de acht magistraten die precies aantonen dat de wet niet wordt toegepast, dat ze wordt ontweken. Dit is wat de ondervoorzitter van de commissie wil duidelijk maken.

De minister trekt naar Oekraïne om daar te pleiten voor strengere controles om de criminelen tegen te houden en te beletten dat ze naar hier komen. Maar als zijn eigen magistraten hem onder de neus wrijven dat er bij de regularisatieaanvragers mensen zijn met drie identiteiten, dan wuift hij een voorstel weg om vingerafdrukken te laten nemen. Maar hij is geen minister in Oekraïne. Hij wordt geacht er hier in ons land voor te zorgen dat de regularisatiecommissie haar werk kan doen.

De minister beweert dat de pluralistische samenstelling van de commissie een bron van verrijking is. Ik heb uiteraard geen probleem met Verreycken, maar wel met dat soort verrijking. Als de Senaat over zes maanden een onderzoekscommissie opricht naar de georganiseerde criminaliteit en wanneer die ontdekt dat een hele reeks mensen ten onrechte zijn geregulariseerd, dan zal de minister allicht ook beweren dat we die de nationaliteit niet meer kunnen afpakken, omdat ze al zes maand geregulariseerd zijn en omdat er toen geen enkele klacht werd geuit. Daarom protesteren we nu, op het ogenblik zelf dat de magistraten ons melden dat er bij de regularisatieaanvragers mensen zijn die drie identiteiten hebben. Daarom vragen we de ministers dat hij nu ingrijpt. Maar hij komt ons gewoon vertellen dat alles wel in orde komt, omdat de wet goedgekeurd is. Ik ben het zowel met zijn antwoord als met de ideologische inspiratie die sommigen aan de regularisatiecommissie opdringen, grondig oneens.

Mevrouw Erika Thijs (CVP). – Als de minister het echt meent dat de adviezen van de regularisatiecommissie enorm belangrijk zijn, dan moet hij er ook voor zorgen dat ze op een degelijke en grondige manier genomen worden. Wij hebben vanochtend tijdens een bezoek aan de Dienst Vreemdelingenzaken vernomen dat er mensen zijn die verschillende identiteiten aannemen. Een persoon zou zelfs zes identiteiten hebben gehad. Als de commissie dat ontdekt, moet ze de persoon in kwestie onmiddellijk van haar lijst

dérouler normalement et soit, dans cinq ou six mois, une véritable réussite. Je continue à penser – et je n’ai pas été démenti ce matin à ce sujet – que l’objectif du 1er juillet sera respecté. On a voulu des commissions indépendantes selon la loi. Je n’ai nulle intention de m’ingérer dans leur fonctionnement. D’ailleurs, si je le faisais, que de reproches ne devrais-je encourir ! Je constate que l’on fait bien souvent appel à moi comme à une espèce de médiateur. Très franchement, je le fais souvent, même trop souvent à mon gré mais, ce qui me paraît le plus important, c’est que ces dossiers derrière lesquels se trouvent des personnes fassent rapidement l’objet d’une décision, qu’elle soit positive ou négative. Je suis convaincu que nous allons mener cette opération à son terme et qu’avec un peu de recul, on constatera que c’est une réussite.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Le ministre considère que tout va bien puisque la loi est votée. Il refuse de tenir compte du signal donné par huit magistrats qui affirment qu’elle n’est pas appliquée.*

Le ministre plaide en Ukraine pour des contrôles plus sévères afin d’empêcher les criminels de venir chez nous, mais quand ses propres magistrats lui signalent des cas d’identités multiples parmi les candidats à la régularisation, il écarte le recours aux empreintes digitales.

Si dans six mois le Sénat crée une commission d’enquête sur la criminalisée organisée et découvre que de nombreuses personnes ont été régularisées à tort, le ministre soutiendra sans doute qu’on ne peut les priver de la nationalité acquise puisqu’elles sont régularisées depuis six mois et qu’aucune plainte n’a été formulée. Aussi, nous demandons au ministre de réagir maintenant au lieu de dire que tout ira bien puisque la loi est votée.

Mme Erika Thijs (CVP). – *Si le ministre pense vraiment que les avis de la commission de régularisation sont d’une importance capitale, il doit veiller à ce qu’ils soient mûrement réfléchis et émis dans de bonnes conditions. Nous avons appris que certains demandeurs ont plusieurs identités. Lorsqu’elle découvre des cas pareils, la commission doit évidemment rayer ces personnes de ses listes.*

Le ministre s’efforce de convaincre les magistrats qui ont

schrappen. Dat is enorm belangrijk.

De minister sust de magistraten die hun ontslag gaven, hij vraagt hen hun werk voort te zetten. Is dat nog wel mogelijk?

Ten slotte waarschuw ik de minister nog dat de georganiseerde criminaliteit voor niets terugdeinst. Elke regularisatie die ze in de wacht sleept komt ten nadele van ons land en ten voordele van de maffia die ook in België welig tiert.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Gelukkig voor mij verschillen wij op nogal wat punten van elkaar, mijnheer Verreycken. Wij hebben alleszins niet dezelfde opvatting over de rechtsstaat.*

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Dat weet ik nog zo niet.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *De wet is de wet en ik pas ze toe. Of me dat nu bevalt of niet, ik interpreteer de wet niet zoals het mij uitkomt. Ik denk dat u jurist bent en deze oprissing zal dus zeker nuttig zijn.*

Bovendien, en hiermee antwoord ik op de vraag van mevrouw Thijs, heb ik vanochtend aan de magistraten gezegd dat, als zij een vals document ontdekken, het hun plicht is op grond van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, dat aan de gerechtelijke autoriteiten te melden.

Mijnheer Verreycken, aan een minister, aan wie het Parlement gevraagd heeft de onafhankelijkheid van de commissie te verzekeren, kan u niet vragen zich te mengen in de werking van de commissie. Ik heb de wettelijke bepalingen terzake vanochtend aan de eerste voorzitter en de ondervoorzitter in herinnering gebracht. Zij kennen deze bepalingen even goed als ik. Als de verklaringen die ik gehoord heb juist zijn – maar ze werden vanochtend niet in dezelfde bewoordingen herhaald – dan zou ik het op prijs stellen, mochten de auteurs ervan hun verantwoordelijkheid op zich nemen. Sommigen onder hen zouden trouwens proces-verbaal moeten opmaken.

De tekst van het wetsontwerp vermeldt immers duidelijk dat de vervalste aanvragen moeten worden afgewezen. De onafhankelijke commissies moeten hun rol spelen en hun plicht doen: niet alleen met toepassing van de wet betreffende de regularisaties maar met toepassing van alle wettelijke bepalingen, ook de strafwet.

Mondelinge vraag van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «de valse identiteitsbewijzen bij voetbalclubs en de verbazingwekkende praktijken inzake mensenhandel» (nr. 2-457)

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Mijnheer de minister, u bent zeker op de hoogte van de inhoud van de brief die uw Franse collega heeft gezonden naar de voetbalclubs van de eerste en de tweede afdeling, en die verschenen is in Le Monde van december.*

donné leur démission de poursuivre leur tâche. Est-ce encore possible ?

La criminalité organisée ne recule devant rien. Chacune des régularisations qu'elle parvient à décrocher se fait détrimment de notre pays mais au profit de la mafia qui ne cesse de prospérer, également en Belgique.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Heureusement pour moi, il y a plusieurs différences entre vous et moi, monsieur Verreycken. En tout cas, nous n'avons pas la même conception de ce qu'est l'État de droit.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Je n'en suis pas sûr.*

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – La loi, c'est la loi et je l'applique, qu'elle me plaise ou non et je n'en donne pas des interprétations différentes en fonction de mes convenances personnelles. Puisque vous êtes, je crois, juriste, le rappel que je vous adresse n'est pas inutile

Pour le surplus, et pour répondre à Mme Thijs, j'ai déclaré ce matin aux magistrats que si l'on repère un faux document dans un dossier, il est du devoir des autorités constituées, sur la base de l'article 29 du code d'Instruction criminelle, de le dénoncer à l'autorité judiciaire. Il s'agit là de l'application de la loi.

Ce n'est pas à vous, monsieur Verreycken, de demander à un ministre dont le parlement a dit qu'il devait assurer l'indépendance dans le fonctionnement de la commission, de s'ingérer dans le fonctionnement de celle-ci.

J'ai rappelé ce matin au premier président et au vice-premier président les dispositions légales en la matière. Ils les connaissent d'ailleurs aussi bien que moi. Si ce que j'entends dire est vrai – et qui ne m'a pas été répété comme cela ce matin –, je serais heureux que les auteurs de ces déclarations, qui se cachent peut-être, assument leurs responsabilités. Si c'est bien le cas, certains d'entre eux devraient d'ailleurs dresser des procès-verbaux.

Le texte du projet de loi qui a été déposé énonce clairement que les demandes frauduleuses doivent être écartées. Chacun doit faire son métier à la place qui est la sienne. Ces commissions indépendantes ont donc un rôle à jouer et des devoirs à appliquer : non seulement en ce qui concerne la loi sur les régularisations mais aussi au niveau de l'ensemble des dispositifs légaux, y compris quand c'est nécessaire les dispositifs pénaux.

Question orale de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «des identités falsifiées dans les clubs de football, et des pratiques étonnantes en matière de traite des êtres humains» (n° 2-457)

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Vous avez certainement été informé, Monsieur le ministre, des éléments contenus dans la lettre que votre collègue français vient d'envoyer aux clubs français de football de Division 1 et de Division 2 qui a paru dans *Le Monde* de décembre.

Het Franse voetbal maakt zich ongerust over een breed verspreide fraude met de documenten op grond waarvan de nationaliteit van voetballers wordt bepaald, een niet onbelangrijk gegeven voor de rangschikking van de ploegen voor het kampioenschap.

*Kan u bevestigen dat de firma *Système*, van Rio de Janeiro, optreedt als bemiddelaar voor sommige Belgische clubs? Kan men hier gewagen van een systeem van mensenhandel?*

Zijn deze praktijken alleen gangbaar in de wereld van het voetbal of ook bij andere sporten zoals het basket?

Bent u op de hoogte van de methodes die de clubs of hun bemiddelaars aanwenden om potentiële spelers België binnen te krijgen zodat deze, als ze niet voldoen, zich zonder papieren op ons grondgebied bevinden?

Kunt u ons meedelen of er processen zijn ingespannen door voetbal- of basketballers die op die manier ons land zijn binnengekomen en die nadien aan hun lot zijn overgelaten? Hebt u al een onderzoek ingesteld om een zicht te krijgen op deze praktijken?

Ik was verwonderd toen ik in een interview met de voorzitter van Club Brugge las dat hij nog miljoenen Duitse marken in zijn koffer heeft liggen van de beruchte Arkan, wiens overlijden niemand betreurt.

Wordt aan deze zaak op uw departement bijzondere aandacht besteed?

Ik richt mijn vraag aan beide ministers. Nu de Franse minister de voetbalclubs heeft aangeschreven, wilde ik weten of het ministerie van Binnenlandse Zaken dat ook doet.

Kan de minister van Justitie ons zeggen hoe zijn departement hiertegenover staat?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik antwoord mede namens de minister van Justitie. Wanneer ik niet moet antwoorden op parlementaire vragen, gebeurt het soms dat ik een krant lees. Zo heb ik er mij rekenschap van gegeven dat zich over deze zaak in Frankrijk een breed debat ontwikkelt.*

De Belgische voetbalclubs laten buitenlandse spelers eerst op proef spelen. Zij komen binnen met een reispas en in voorkomend geval met een visum voor drie maanden. Verplichte visa bekomt men vaak op de ambassade van een ander Schengenland.

Wanneer zij bij het verstrijken van de termijn van drie maanden in dienst worden genomen, vragen ze meestal de regularisatie van hun verblijf op grond van artikel 9.3 van de wet van 1980 – niet te verwarren met de andere wet. De administratie kan de regularisatie toestaan op grond van de arbeidsvergunning. Andere spelers mikken op de langdurige asielprocedure. Met het ontwerp dat de regering u binnenkort zal voorleggen, wordt dit onmogelijk. Het is dus niet uitgesloten dat sommige spelers zich in de illegaliteit bevinden of begeven, omdat ze noch de regularisatie van hun verblijf, noch asiel hebben bekomen of aangevraagd.

Het Centrum voor gelijkheid van kansen heeft in zijn jongste jaarverslag gewezen op het toenemend belang van dit fenomeen. Mijn departement heeft niet vastgesteld dat de in

Le football français s'inquiète d'une fraude généralisée aux documents qui permettent de déterminer la nationalité des joueurs, élément qui peut évidemment être important dans le classement de ces équipes dans le championnat.

Pouvez-vous me confirmer si la société *Système* de Rio de Janeiro est une société d'intermédiaires pour certains des clubs sportifs belges ? Peut-on parler de traite systématique des êtres humains à cet égard ?

Ces pratiques ont-elles cours uniquement dans le football ou également dans d'autres sports comme le basket ?

Êtes-vous informé des méthodes utilisées par les clubs ou par leurs intermédiaires pour faire entrer en Belgique des joueurs potentiels qui, s'ils ne conviennent pas, se retrouvent ensuite sans documents sur notre territoire ?

Pouvez-vous nous dire si diverses procédures sont engagées par des joueurs de football ou de basket qui seraient entrés à ce titre et que l'on aurait ensuite laissés se perdre dans la nature ? Leur nombre est-il significatif ? Avez-vous déjà entamé des procédures d'information pour connaître ce genre de pratiques ?

Enfin, à propos de la présence d'Arkan comme interlocuteur du club de Bruges, je me suis étonnée d'une interview du patron du club de Bruges à propos des millions de DM qu'il détenait encore dans son coffre, et qui proviennent de ce personnage un peu particulier dont personne, je pense, ne regrette le décès. Cette matière fait-elle l'objet, chez vous, d'un suivi particulier ?

Ma question s'adressait aux deux ministres. Étant donné que le ministre français écrit aux clubs de football, je voulais savoir si le ministère de l'Intérieur faisait de même.

Le ministre de la justice peut-il éventuellement donner l'appréciation de son ministère en la matière ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Je répondrai également au nom du ministre de la Justice. Je dois vous dire que, quand je ne réponds pas aux nombreuses questions parlementaires qui me sont posées, j'ai encore le loisir de jeter un coup d'œil dans un journal. Je me suis donc rendu compte que cette affaire fait l'objet d'un large débat en France.

Le système pratiqué par les clubs de football belges consiste à faire venir des joueurs étrangers à l'essai. Ils arrivent munis d'un passeport et, le cas échéant, d'un visa de trois mois. Dans les deux cas, leur séjour légal en Belgique est en principe limité à trois mois. Lorsque le visa est obligatoire, il arrive qu'il soit obtenu à l'ambassade d'un autre pays Schengen. Si, à l'expiration du délai de trois mois, ils sont engagés, ils demandent généralement la régularisation de séjour sur la base de l'article 9.3 de la loi de 1980 – à ne pas confondre avec l'autre. L'administration peut accorder la régularisation sur la base du permis de travail. D'autres joueurs demandent l'asile en tablant sur la longueur de la procédure ; cela ne sera plus possible avec le projet que le gouvernement va prochainement vous présenter. Il n'est donc pas exclu que certains joueurs soient en situation illégale ou le deviennent, faute d'avoir demandé ou obtenu la régularisation ou l'asile.

Le Centre pour l'Égalité des Chances a évoqué l'ampleur croissante du phénomène dans son dernier rapport annuel.

de vraag vermelde vennootschap hier systematisch aan het werk is en heeft evenmin kennis van de aanwezigheid van de Servische krijgsheer Arkan, althans onder die naam, maar het blijft uiteraard ter beschikking van Justitie.

Namens de minister van Justitie kan ik preciseren dat de nationaal magistraat met beide zaken is belast en toeziet op het goede verloop van het onderzoek. Het departement Binnenlandse Zaken stelt alle beschikbare inlichtingen ter beschikking.

Met het ministerie van Justitie, maar ook met onze Schengenpartners moet een duurzame oplossing worden gevonden. Ten slotte worden er geen bijzondere statistieken over de regularisatieaanvragen van sportlui bijgehouden.

Mondelinge vraag van de heer Michiel Maertens aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de vermindering van het loon van de vissers naar aanleiding van de hoge brandstofprijzen» (nr. 2-459)

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Het loon van de vissers wordt ingevolge het verouderde, maar nog steeds van toepassing zijnde sociaal statuut van de vissers uit 1928 toen er nog met zeilschepen werd gevist, berekend op de bruto-besomming van het vissersschip, namelijk vóór de aftrek van de gasoliekosten die er bij het begin van de eeuw niet waren. Ingevolge de verhoging van de brandstofprijzen in de voorbije maanden hebben de reders ter visserij actie gevoerd en willen zij net als in Nederland hun verlies compenseren door vooraf 10 tot 15% van de besomming af te trekken voor brandstofkosten vooraleer het loonprocent voor de bemanning te berekenen. Dit komt neer op een loonsverlaging voor de vissers. Vooreerst moet de vraag worden gesteld in hoever dit wettelijk toelaatbaar is. De oude wet betreffende het sociaal statuut is nog altijd van toepassing. In tegenstelling tot België past Nederland nog steeds het hele oude maatschapssysteem toe. Vele Belgische vissers varen op Nederlandse boten onder Belgische vlag en laten zich graag verleiden om op zelfstandige basis als maat te gaan werken. De reders hebben in dit verband dan ook de verlaging of de overname van hun sociale patronale bijdragen door de overheid gevraagd. Deze bijdragen worden immers forfaitair per vaardag berekend en niet op basis van het loon. Zo dit niet door de Europese Commissie wordt toegestaan, stellen ze de vrijstelling van de bedrijfsvoorheffing voor in toepassing van het koninklijk besluit van 25 april 1997, wat al in de baggersector gebeurt, en in toepassing van een nog te nemen uitvoeringsbesluit bij de artikelen 4 en 12 van de wet van 24 december 1999 houdende fiscale en sociale bepalingen. Daarbij zouden 350 miljoen vrijkomen die zouden moeten worden gebruikt in het kader van het sociaal statuut. Hierdoor wordt een situatie gecreëerd waarbij de werknemers eventueel de nadelen van de hoge olieprijs moeten dragen, maar de winsten op de investeringen van de reders onverkort gehandhaafd blijven. Dat is toch wel een vorm van discriminatie.

Naast de vraag of het omzeilen van het oude statuut wettelijk toelaatbaar is had ik graag van de minister vernomen of hij in verband met de patronale bijdragen reeds een antwoord heeft bekomen van de Europese Commissie? Ik heb in de krant gelezen dat hij de Commissie daarover heeft ondervraagd. Zo ja, wat is dat antwoord, zo nee, voor wanneer wordt het

Mon administration n'a pas relevé la présence systématique de la société d'intermédiaires que vous mentionnez ou du « chef de guerre » serbe Arkan, du moins sous ce nom, mais reste bien entendu à la disposition de la Justice.

Au nom du ministre de la Justice, je vous préciserai que le magistrat national est chargé de ces deux affaires et veille donc à ce qu'elles soient instruites sérieusement. Le département de l'Intérieur tient à sa disposition l'ensemble des informations dont il dispose.

Une solution durable devra être trouvée non seulement avec le ministère de la Justice mais aussi avec nos partenaires Schengen. Enfin, on ne tient pas de statistiques particulières sur les demandes de régularisation introduites spécifiquement par les sportifs.

Question orale de M. Michiel Maertens au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la diminution du salaire des pêcheurs à la suite de la hausse du prix des carburants» (n° 2-459)

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Le calcul du salaire des pêcheurs est encore toujours régi par le statut social de 1928, époque à laquelle les bateaux de pêche étaient à voiles, et il ne tient donc pas compte des frais de gasoil. Suite à la hausse du prix des carburants, les armateurs ont mené des actions afin d'obtenir, comme aux Pays-Bas, une compensation de leur perte par la déduction de 10 à 15% des frais de carburant avant le calcul du pourcentage de salaire de l'équipage. Cela revient à diminuer ce salaire. Une telle manière de procéder est-elle légalement acceptable ? L'ancienne loi relative au statut social est toujours d'application. Contrairement à la Belgique, les Pays-Bas appliquent encore le très ancien système de compagnonnage. De nombreux pêcheurs belges naviguent sur des bateaux néerlandais sous pavillon belge et sont souvent tentés de travailler comme compagnons, sur base autonome. De ce fait, les armateurs ont demandé la réduction ou la prise en charge par l'État de leur cotisations sociales patronales. Ces cotisations sont en effet calculées forfaitairement par jour de navigation et non sur la base du salaire. En cas de refus par la Commission européenne, ils proposent l'exonération du précompte professionnel en application de l'arrêté royal du 25 avril 1997, comme c'est déjà le cas dans le secteur du dragage, et en application d'un arrêté d'exécution encore à prendre aux articles 4 et 12 de la loi du 24 décembre 1999 portant diverses dispositions sociales et fiscales. Cela permettrait de dégager 350 millions à utiliser dans le cadre du statut social. Il en résulterait une situation dans laquelle les salariés devraient supporter les éventuels inconvénients du prix élevé des carburants tandis que les bénéfices produits par les investissements des armateurs seraient intégralement maintenus. C'est là une forme de discrimination.*

Outre la question de savoir s'il est légalement acceptable de contourner l'ancien statut, j'aimerais que le ministre me dise s'il a déjà reçu une réponse de la Commission européenne concernant les cotisations patronales. Si oui, quelle est-elle ? Sinon, quand viendra-t-elle ?

Le ministre a-t-il pris contact avec son collègue des Finances au sujet de l'éventuelle exonération du précompte professionnel et de l'utilisation du montant libéré dans le cadre du statut social ? Dans l'affirmative, quel en est le

verwacht?

Heeft de minister in verband met het voorstel voor een eventuele vrijstelling van bedrijfsvoorheffing en voor het gebruik van het bedrag in het kader van het sociaal statuut zijn collega van Financiën reeds gecontacteerd? Zo ja, wat is het resultaat, zo nee, op welke wijze kan het genoemde statuut het loonverlies ongedaan maken?

Op welke wijze kan het eventueel vrijgekomen bedrag worden gebruikt in het kader van het sociaal statuut of de geldende CAO?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – In antwoord op de vraag van senator Maertens wens ik mee te delen dat de sector naar aanleiding van de gasoliecrisis de minister van Landbouw en Middenstand heeft gecontacteerd. Deze neemt de coördinatie van dit dossier op zich. Aangezien hij momenteel in het buitenland verblijft, geef ik zijn volgende elementen van antwoord. Mijn bevoegdheid in dit dossier beperkt zich tot de vermindering van de patronale bijdragen en bijgevolg tot de eerste van zijn concrete vragen.

Voorafgaandelijk wil ik preciseren hoe de bemanning in de sector actueel wordt verloned.

In de jaren '70, ten tijde van de eerste oliecrisis, werd inderdaad beslist om ten gevolge van de gestegen brandstofprijzen de lonen niet langer op het geheel van de besomming te berekenen, maar slechts op 90%. Dit tijdelijke loonverlies werd in de volgende jaren terug rechtgezet door een verhoging met 1% van het percentage van het loon op de besomming, van gemiddeld 4% naar gemiddeld 5%. Er bestaan evenwel onderlinge verschillen binnen de sector. Deze maakt van de gelegenheid gebruik om tijdens de lopende onderhandelingen over een nieuwe CAO niet enkel te komen tot een uniforme verloningswijze, maar ook om de verloning op 100% van de besomming te herstellen, waarbij uiteraard ook het percentage van het loon terug zal worden herzien.

In antwoord op zijn eerste vraag kan ik de heer Maertens meedelen dat ik door de minister van Landbouw en Middenstand werd gecontacteerd over het verzoek of er aan de visserijsector een vermindering van sociale bijdragen kan worden toegestaan. In navolging van dit overleg heb ik de permanente vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie op 14 december 2000 schriftelijk gevraagd of aan de Belgische visserijsector, naar analogie met de zeevaartsector, een vermindering van sociale bijdragen kan worden toegestaan en of er andere specifieke steunmaatregelen kunnen worden uitgevaardigd.

De permanente vertegenwoordiging heeft ons op 17 januari 2001 het vademecum communautaire regels voor steunmaatregelen van de staten overgezonden. Op basis hiervan zal zo spoedig mogelijk onderzocht worden welke steunmaatregelen eventueel aan de visserijsector kunnen worden toegekend.

In antwoord op zijn tweede vraag deelt de minister van Landbouw en Middenstand mee dat de sector hem op 15 januari jongstleden de vraag met betrekking tot de bedrijfsvoorheffing heeft overgemaakt. Het kabinet van de minister heeft hiervoor contact opgenomen met de minister

résultat ? Sinon, comment remédier à cette perte de salaire ? De quelle manière le montant éventuellement dégagé peut-il être utilisé dans le cadre du statut social ou de la convention collective de travail en vigueur ?

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – En réponse à la question posée par le sénateur Maertens, je tiens à vous informer qu'à la suite de l'augmentation vertigineuse des prix des produits pétroliers, le secteur a pris contact avec le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes, lequel assure la coordination de ce dossier. Actuellement à l'étranger, il m'a transmis les éléments de réponse suivants. Ma compétence dans ce dossier se limite à la réduction des cotisations patronales et, par conséquent, à la première de ses questions concrètes.

Préalablement, je tiens à préciser la manière dont est actuellement rémunéré le personnel dans le secteur.

Dans les années 70, à l'époque de la première crise pétrolière et à la suite des hausses de prix du carburant, il avait effectivement été décidé de ne plus calculer les salaires sur l'intégralité du produit de la pêche mais seulement sur 90%. Cette perte salariale temporaire a été rectifiée les années suivantes. Il existe cependant des différences au sein du secteur. A l'occasion des négociations relatives à une nouvelle CCT, le secteur réclame non seulement un mode de rémunération uniforme mais aussi un calcul du salaire sur l'intégralité du produit de la pêche.

En réponse à la première question de M. Maertens, je signale que le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes m'a interrogé sur la possibilité d'accorder une réduction des cotisations sociales au secteur de la pêche. Le 14 décembre 2000, j'ai demandé, par écrit, à la représentation permanente de la Belgique auprès de l'Union européenne si une réduction des cotisations sociales ou d'autres aides spécifiques pouvaient être accordées au secteur de la pêche belge, par analogie avec le secteur maritime.

Le 17 janvier 2001, la représentation permanente nous a transmis le vade-mecum des règles communautaires pour les aides publiques. Nous pourrions ainsi déterminer le plus rapidement possible le type d'aides qui peuvent être accordées au secteur de la pêche.

En outre, le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes signale que la question du secteur relative au précompte professionnel lui a été transmise le 15 janvier dernier. Le cabinet du ministre a pris contact à ce sujet avec le ministre des Finances et une concertation a été programmée entre les deux cabinets.

En réponse à la troisième question, le ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes signale qu'il ne désire pas anticiper les résultats de l'enquête relative aux cotisations patronales et au précompte professionnel.

Il précise en outre que les partenaires sociaux sont

van Financiën en er werd een overleg tussen beide kabinetten gepland.

In antwoord op de derde vraag deelt de minister van Landbouw en Middenstand mee dat hij niet vooruit wenst te lopen op de resultaten van het onderzoek in verband met de patronale bijdragen en de bedrijfsvoorheffing.

Hij wijst er bovendien op dat het tot de bevoegdheid van de sociale partners behoort om over de aanwending van deze eventueel vrijgekomen bedragen te onderhandelen.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – De minister deelt mij het antwoord mee van zijn collega van Landbouw en Middenstand die tot voor kort voor de visserijsector bevoegd was.

Het is duidelijk dat er ook over het sociaal statuut moet worden onderhandeld. Ik heb het daarover in het verleden al gehad. Er moeten maatregelen komen om het verouderd sociaal statuut van de vissers aan te passen aan deze tijd.

Ik ben ervan overtuigd dat het antwoord van de minister in de sector met tevredenheid zal worden onthaald.

Mondelinge vraag van de heer Chris Vandebroeke aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «het uitreiken van diplomatieke paspoorten» (nr. 2-451)

De voorzitter. – De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

De heer Chris Vandebroeke (VU-ID). – Over mijn vragen kan vanavond op het conclaaf van ministers misschien even worden nagedacht.

In het najaar van 2000 viel de beslissing tot de afschaffing van de BDBH. Dit houdt onvermijdelijk in dat zowel Export Vlaanderen als AWEX nieuwe verantwoordelijkheden toegemeten zullen krijgen, wat tot een verdere uitbouw van het buitenlandse netwerk zal leiden.

Daar staat tegenover dat de federale minister van Buitenlandse Zaken in augustus 2000 besliste om de uitreiking van diplomatieke paspoorten te wijzigen. Een concreet gevolg daarvan is dat in het buitenlandse netwerk van Export Vlaanderen of AWEX voortaan nog maar één enkele economische vertegenwoordiger een diplomatiek statuut zal kunnen genieten.

Waarom werd er tot een inperking van het diplomatieke statuut besloten? Legt dat geen hypotheek op de efficiënte werking van Export Vlaanderen en AWEX? Kan er op deze inperking eventueel nog worden teruggekomen?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie.- De veranderingen inzake de afgifte van diplomatieke paspoorten passen in het streven van de minister van Buitenlandse Zaken om de internationale geloofwaardigheid van alle Belgische paspoorten weer op peil te brengen. Het is juist dat door het betreffende ministerieel besluit de afgifte van diplomatieke en dienstpaspooten beperkt wordt. De beperkingen terzake zijn het grootst voor de medewerkers van het ministerie van Buitenlandse Zaken zelf. Diplomatieke paspoorten worden niet meer afgegeven aan oud- en ere-ambassadeurs. Zij mogen enkel worden gebruikt voor professionele

compétents pour mener les négociations relatives à l'affectation de ces montants éventuellement libérés.

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Le ministre me communique la réponse de son collègue de l'Agriculture et des Classes moyennes qui était chargé, jusqu'il y a peu, du secteur de la pêche.*

Il est évident que le statut social doit également être négocié. Des mesures doivent être prises pour adapter le statut social des pêcheurs à l'époque actuelle.

Je suis convaincu que la réponse du ministre sera accueillie avec satisfaction par le secteur.

Question orale de M. Chris Vandebroeke au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «la délivrance de passeports diplomatiques» (n° 2-451)

M. le président. – *M. Marc Verwilghen ministre de la Justice, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.*

M. Chris Vandebroeke (VU-ID). – *Le conclave des ministres de ce soir pourrait peut-être se pencher sur les questions que je vais poser.*

La décision de supprimer l'OBCE est tombée à l'automne 2000 avec, pour conséquence inéluctable, l'octroi de nouvelles responsabilités tant à Export Vlaanderen qu'à l'AWEX, ce qui entraînera une expansion du réseau à l'étranger.

Allant à l'encontre de cette démarche, le ministre des Affaires étrangères a décidé, en août 2000, de modifier le mode de délivrance des passeports diplomatiques. Concrètement, un seul représentant économique pourra encore bénéficier d'un statut diplomatique dans le réseau étranger de Export Vlaanderen ou de l'AWEX.

Pourquoi a-t-on décidé de limiter le statut diplomatique ? Cela ne va-t-il pas porter atteinte au bon fonctionnement de Export Vlaanderen et de l'AWEX ? Cette décision peut-elle éventuellement être revue ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Les changements intervenus en matière de délivrance de passeports diplomatiques s'inscrivent dans le cadre des efforts réalisés par le ministre des Affaires étrangères pour restaurer la crédibilité de tous les passeports belges au niveau international. Il est exact que l'arrêté ministériel limite la délivrance des passeports diplomatiques et de service. Ces limitations concernent en majeure partie les collaborateurs mêmes du ministère des Affaires étrangères. Des passeports diplomatiques ne sont plus délivrés aux anciens ambassadeurs et ambassadeurs honoraires. Ils*

verplaatsingen. Gezinsleden van de personeelsleden van de buitenlandse carrières hebben geen recht op het bezit en het gebruik van het diplomatiek paspoort voor de periodes dat het personeelslid aan het hoofdbestuur is toegewezen. Het ministerieel besluit opteert uitdrukkelijk om de afgifte van speciale paspoorten te beperken tot ambtenaren die rechtstreeks aan een ministerie zijn verbonden. Personeelsleden van overheidsinstellingen zijn in principe uitgesloten van het gebruik van een speciaal paspoort. De overweging hierbij is dat het Belgisch staatsbestel parastatale instellingen, overheids-VZW's, NV's naar publiek recht, overheidsinstellingen van openbaar nut en dergelijke bevat waarvan het allerminst duidelijk is of deze effectief onder het gezag en rechtstreeks toezicht van een minister staan. De ratio van het ministerieel besluit bestaat erin dat, wanneer bepaalde taken worden overgedragen aan instellingen buiten de ministeries, hierdoor een bepaalde afstand tot de centrale overheden wordt gecreëerd. Daaruit mag worden besloten dat noch de instellingen, noch hun taken en werking rechtstreeks onder de centrale overheid ressorteren. Hieruit volgt dat wanneer een instelling niet rechtstreeks onder een minister valt, de minister van Buitenlandse Zaken zich niet bij buitenlandse overheden door de afgifte van een speciaal paspoort garant kan stellen voor de medewerkers van die instellingen, noch kan aandringen op een gemakkelijke doortocht. In de regel zullen aan personeelsleden van overheidsinstellingen dus geen speciale paspoorten worden toegestaan. De uitzonderingsclausules in de artikelen 3 en 5 van het ministerieel besluit laten evenwel een uitzonderlijke afgifte toe in wel bepaalde situaties.

Voor de gewestelijke exportdiensten AWEX en Export Vlaanderen, die overheidsinstellingen zijn, voorziet het besluit in de afgifte van een diplomatiek paspoort aan handelsattachés of economische vertegenwoordigers in hun hoedanigheid van vertegenwoordiger van het gewest. Dit is uitdrukkelijk niet beperkt tot één persoon per land of ambtsgebied. Ik hoop met dit antwoord uw ongerustheid worden weg te nemen.

Wel hebben zich problemen voorgedaan bij de afgifte van dienstpaspooten aan andere medewerkers van AWEX en Export Vlaanderen, die in hun hoedanigheid van personeelslid van een overheidsinstelling volgens de algemene regels van het besluit geen aanspraak kunnen maken op een speciaal paspoort. Dat probleem werd opgelost in een werkgroep met vertegenwoordigers van de ministeries van Buitenlandse Zaken, de gemeenschappen en de gewesten. Dat gaf aanleiding tot de toezegging om in te gaan op gemotiveerde en door de voogdijminister ondertekende aanvragen voor dienstpaspooten voor medewerkers van de gewestelijke exportdiensten op zending in het buitenland. Deze toezegging werd met een door de secretaris-generaal van het ministerie ondertekende brief van 22 december 2000 bevestigd aan de gewestelijke diensten voor internationale samenwerking en de gewestelijke exportdiensten.

Mondelinge vraag van mevrouw Christine Cornet d'Elzies aan de minister van Justitie over «de benoeming van de kandidaat-notarissen» (nr. 2-454)

Mevrouw Christine Cornet d'Elzies (PRL-FDF-MCC). – Verscheidene artikels verschenen in Le Soir van 26 december en in de Nord Éclair van 30 december, evenals een reportage

peuvent seulement être utilisés pour des déplacements professionnels. Les membres de la famille des personnels de la carrière extérieure n'ont pas le droit de posséder ni d'utiliser un passeport diplomatique durant la période où ceux-ci sont affectés à l'administration centrale. L'arrêté ministériel prévoit expressément de limiter la délivrance de passeports spéciaux aux fonctionnaires attachés directement à un ministère. En principe, les membres du personnel des organismes publics sont exclus de l'utilisation d'un passeport spécial. En effet, la Belgique comprend de nombreux types d'organismes – parastataux, S.A. de droit public, etc. – pour lesquels il est difficile de savoir s'ils sont placés effectivement sous l'autorité d'un ministre. La raison de cet arrêté ministériel réside dans le fait que, lorsque certaines tâches sont transférées à des organismes extérieurs aux ministères, cela crée une certaine distance par rapport aux autorités centrales. On peut en conclure que ni les organismes ni leurs tâches et leur fonctionnement ne dépendent directement de l'autorité centrale. Dès lors, lorsqu'un organisme ne relève pas directement d'un ministre, le ministre des Affaires étrangères ne peut ni se porter garant des collaborateurs de ces organismes auprès des autorités étrangères par la délivrance d'un passeport spécial ni insister sur une facilité de passage. En règle générale, des passeports spéciaux ne seront donc pas délivrés au personnel des organismes publics. Les clauses d'exception figurant aux articles 3 et 5 de l'arrêté ministériel permettent cependant une délivrance exceptionnelle dans des situations bien précises.

En ce qui concerne les services d'exportation régionaux, l'AWEX et Export Vlaanderen, qui sont des organismes publics, l'arrêté prévoit la délivrance d'un passeport diplomatique aux attachés commerciaux ou aux représentants économiques en leur qualité de représentants de la région. Celui-ci n'est explicitement pas limité à une seule personne par pays ou par ressort. J'espère avoir ainsi apaisé vos inquiétudes en la matière.

Des problèmes se sont cependant posés lors de la délivrance de passeports de service à d'autres collaborateurs de l'AWEX et de Export Vlaanderen qui, selon les règles générales de l'arrêté, ne peuvent prétendre à un passeport spécial en leur qualité de membre du personnel d'un organisme public. Ce problème a été résolu par un groupe de travail composé de représentants des ministères des Affaires étrangères, des communautés et des régions. Cela a donné lieu à la promesse formelle d'accéder aux demandes, motivées et signées par le ministre de tutelle, de passeports de service pour les collaborateurs des services d'exportation régionaux en mission à l'étranger. Cela a été confirmé, le 22 décembre 2000, dans une lettre adressée par le secrétaire général du ministère aux services régionaux de coopération internationale et aux services d'exportation régionaux.

Question orale de Mme Christine Cornet d'Elzies au ministre de la Justice sur «la nomination des candidats notaires» (n° 2-454)

Mme Christine Cornet d'Elzies (PRL-FDF-MCC). – Divers articles parus dans Le Soir du 26 décembre et dans Nord Éclair du 30 décembre ainsi qu'un reportage du JT de la

van het RTBF-journaal van 26 december werden gewijd aan de huidige situatie van het Belgische notariaat.

De jongste vacatures dateren inderdaad van 31 mei 1999.

De verwickelingen die aan die benoemingen voorafgingen, namen een einde in april 2000, hoewel nog twee vernietigingsberoepen aanhangig zijn bij de Raad van State.

Intussen zijn verschillende notarisambten vacant door het overlijden van hun titularis; sommige zieke of oude notarissen wensen ontslag te nemen maar zijn door de omstandigheden verhinderd. Het examen voor de benoeming van kandidaat-notarissen werd nog niet georganiseerd en tot op vandaag is er ook nog geen datum vastgelegd. In de wandelgangen loopt het gerucht dat het voor september 2001 zal zijn. Ik weet dat de ministerraad op uw voorstel drie ontwerpen van koninklijk besluit en één ontwerp van ministerieel besluit heeft goedgekeurd. Als dat klopt, kan er niet vóór juni 2002 tot de eerste benoemingen worden overgegaan.

Deze situatie kan niet blijven aanslepen. Het notarisambt speelt een belangrijke sociale rol; de openbare dienstverlening behoort tot de bevoegdheid van de notaris als ambtenaar van de minister. De huidige situatie eerbiedigt dit principe niet, enerzijds omdat een aantal notariaten sinds het overlijden van hun titularis vacant blijven en anderzijds omdat een aantal notarissen tegen hun zin op post moeten blijven.

Worden er overgangsmaatregelen overwogen om aan deze situatie tegemoet te komen?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *De wet van 4 mei 1999 tot wijziging van de wet van 25ste ventose van het jaar XI met betrekking tot de organisatie van het notariaat heeft de benoemingsprocedure voor notarissen grondig gewijzigd. De nieuwe procedure beoogt, net zoals voor de magistraten, een doorgedreven objectivering. Om die reden heeft de wetgever bepaald dat alleen de notarisambten die vóór 3 mei 1999 vacant werden verklaard in het Belgisch Staatsblad, nog in aanmerking komen voor de oude procedure. Dat betekent meteen dat de vacatures van na deze datum volgens de nieuwe procedure moeten worden behandeld.*

De artikelen 63 en 64 van de wet van de 25ste ventose van het jaar XI voorzien in de mogelijkheid tot vervanging wanneer een notaris tijdelijk is verhinderd of wanneer een plaats vacant is. Dit systeem is van toepassing op notarisambten die vacant zijn sinds 3 mei 1999; dit betreft elf vacante plaatsen in heel België. Bijgevolg zijn er geen overgangsmaatregelen nodig. Bovendien wordt alles in het werk gesteld om zo snel als mogelijk een examen voor kandidaat-notarissen te organiseren. De verenigde benoemingscommissies voor het notariaat hebben een examenprogramma opgesteld dat werd goedgekeurd op 25 november 2000. Over het koninklijk besluit houdende goedkeuring van dit programma werd overlegd in de ministerraad van 12 januari 2001; aan de Raad van State werd gevraagd om binnen de maand een advies uit te brengen. Als de Raad van State geen opmerkingen maakt en er geen ander probleem rijst, kan dit examen hopelijk nog gedurende het eerste semester 2001 worden georganiseerd.

Toen ik de Kamercommissie voor de Justitie voorzat, had ik

RTBF de ce 26 décembre ont été consacrés à la situation actuelle du notariat belge.

En effet, les dernières vacances d'études datent du 31 mai 1999.

Les péripéties qui ont présidé aux nominations à ces études se sont terminées en avril 2000, quoique deux procédures en annulation soient encore pendantes devant le Conseil d'État.

Entre-temps plusieurs études sont devenues vacantes par le décès de leur titulaire ; certains notaires malades ou âgés souhaitent aussi démissionner mais en sont empêchés par les circonstances. En effet, le concours qui permettrait la désignation de candidats notaires n'est pas encore organisé et, à ce jour, aucune date n'est retenue. Des bruits de couloir en fixent cependant l'organisation pour septembre 2001. Je sais que sur votre proposition le conseil des ministres a approuvé trois projets d'arrêtés royaux et un projet d'arrêté ministériel à ce sujet. Si tel est le cas, les premières nominations ne pourraient matériellement pas intervenir avant juin 2002.

Pareille situation ne peut perdurer. La fonction de notaire comporte un rôle social important ; le service au public fait partie des attributions du notaire comme officier ministériel. La situation actuelle ne respecte pas ce principe, d'une part, en laissant sans successeur une série d'études vacantes par le décès de leur titulaire, d'autre part, en forçant certains notaires à se maintenir en fonction contre leur gré.

Des mesures transitoires sont-elles envisagées pour répondre à cette situation ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – La loi du 4 mai 1999 modifiant la loi du 25 ventôse de l'an XI contenant organisation du notariat a profondément modifié la procédure de nomination des notaires. La nouvelle procédure vise, tout comme c'est le cas pour les magistrats, à une objectivation poussée de cette procédure. C'est pourquoi le législateur a expressément prévu que seules les études déclarées vacantes au *Moniteur belge* avant le 3 mai 1999 seront encore traitées selon l'ancienne procédure. Cela signifie aussi que les vacances publiées après cette date doivent être pourvues selon la nouvelle procédure.

Les articles 63 et 64 de la loi du 25 ventôse de l'an XI prévoient une possibilité de remplacement quand un notaire est empêché provisoirement ou quand une place est vacante. Ce système est applicable aux places devenues vacantes à partir du 3 mai 1999 ; actuellement cela concerne onze cas pour toute la Belgique. Il n'est dès lors pas besoin de dispositions transitoires. De plus, tout est mis en œuvre pour organiser au plus vite le concours pour les candidats notaires. Les commissions réunies de nomination pour le notariat ont rédigé un programme d'examen qui a été approuvé le 25 novembre 2000. L'arrêté royal portant approbation de ce programme a été délibéré au conseil des ministres du 12 janvier 2001 ; il a été demandé au conseil d'État d'émettre son avis dans le mois. Si ce programme ne soulève aucune remarque du Conseil d'État et que ne surgit aucun problème imprévu, on peut espérer que cet examen pourra être organisé dans le courant du premier semestre de l'an 2001.

J'ai eu l'occasion de suivre les travaux de préparation de la loi du 4 mai 1999 lorsque j'étais président de la commission de la Justice de la Chambre. Je crois que nous devons assumer le

de gelegenheid de voorbereidende werkzaamheden voor de wet van 4 mei 1999 te volgen. Ik ben van mening dat wij de keuze moeten aanvaarden die de wetgever destijds bewust heeft gedaan.

Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Justitie over «het publiceren van het ontwerp van Programmawet in het Belgisch Staatsblad op 3 januari 2001» (nr. 2-461)

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – In zijn beleidsverklaring van 7 juli 1999 verklaarde premier Verhofstadt dat de regering er zich op zou toeleggen haar taken zorgzaam, snel en efficiënt te vervullen. Op aandringen van de regering werd de jongste programmawet inderdaad snel goedgekeurd. Voor een weloverwogen en kwaliteitsbevorderende amendering door de Senaat was er zelfs geen tijd meer. De goedkeuring gebeurde evenwel niet snel genoeg, vermits de inwerkingtreding van de wet, volgens de regering, diende te worden vervroegd door ze op 3 januari te publiceren in het Staatsblad. De verbijstering van de burger moet wel groot zijn geweest toen hij op 3 januari 2001 niet de wet houdende sociale en budgettaire en andere bepalingen in het Staatsblad kon lezen, maar wel degelijk een ontwerp van wet. Als goede communicator deelde de regering de bevolking blijkbaar mee dat de Koning zijn ministers had gelast met het neerleggen van een ontwerp waarvan de tekst en toelichting – in primeur – aan de bevolking werden onthuld. De verbijstering van de bevolking veranderde vervolgens in verwarring toen op 13 januari 2001, de wet - ondertekend door alle bevoegde ministers – de Minister van Justitie had immers het ontwerp van 3 januari 2001 niet mede ondertekend – dan toch werd gepubliceerd in het Staatsblad. Hopelijk zal ik de uitstekende jurist die de minister van Justitie is, niets bijleren door eraan te herinneren dat een wet slechts in werking kan treden na de publicatie ervan in het Belgisch Staatsblad. Welnu, de wet werd pas op 13 januari 2001 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd, zodat ze overeenkomstig artikel 82, en onder voorbehoud van de daarin voorziene uitzonderingen, ten vroegste in werking kon treden op 13 januari 2001 en niet op 3 januari 2001. Het feit dat onder de titel van de wet het woordje “Erratum” werd aangebracht doet hieraan niets af, vermits een erratum slechts bedoeld is om “kleine” materiële fouten recht te zetten. In casu, heeft het Staatsblad de hele wet op 13 januari gepubliceerd, zodat de burger erop kan vertrouwen dat ze wel degelijk op 13 januari 2001 in werking is getreden.

Hoe verklaart de minister dan dat de regering de bepalingen van een wet heeft uitgevoerd op een tijdstip waarop zij nog geen bindende kracht hadden?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – In Frankrijk draagt de minister van Justitie de naam *garde des sceaux*. Dat moet de garantie inhouden dat de minister van Justitie voor de publicatie van de wetten het nodige zegel verleent. Het Belgisch Staatsblad heeft de tekst afgedrukt zoals die door de opdrachtgever, in dit geval het kabinet van minister Vande Lanotte, werd afgegeven met de vermelding “goed voor druk”.

Het Belgisch Staatsblad controleert niet de technische elementen, zoals het zegel en de handtekening van de Koning, want dat is de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever.

choix volontairement fait à l'époque par le législateur.

Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre de la Justice sur «la publication du projet de loi-programme dans le Moniteur belge du 3 janvier 2001» (n° 2-461)

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – Dans sa déclaration de politique du 7 juillet 1999, le premier Ministre Verhofstadt a fait savoir que le gouvernement mènerait à bien ses tâches avec minutie, rapidité et efficacité. Sous la pression du gouvernement, la dernière loi-programme a effectivement été votée rapidement. Le Sénat n'a même pas eu le temps de déposer des amendements. Le vote n'a cependant pas été assez rapide puisque, selon le gouvernement, il fallait avancer l'entrée en vigueur de la loi-programme en la publiant au Moniteur belge du 3 janvier. La stupéfaction de la population a dû être grande lorsqu'elle a constaté, le 3 janvier 2001, que ce n'était pas la loi portant des dispositions budgétaires et autres qui figurait au Moniteur mais bien un projet de loi. En bon communicateur, le gouvernement faisait manifestement savoir à la population que le Roi avait chargé ses ministres de déposer un projet dont le texte et l'exposé des motifs étaient dévoilés en primeur à la population. La stupéfaction de la population s'est muée en confusion lorsque, le 13 janvier 2001, la loi, signée par tous les ministres compétents – le ministre de la Justice n'avait en effet pas contresigné le projet du 3 janvier 2001 – était malgré tout publiée au Moniteur. J'espère que je n'apprendrai rien au ministre de la Justice, qui est un excellent juriste, en lui rappelant qu'une loi ne peut entrer en vigueur qu'après sa publication au Moniteur belge. Or, ce n'est que le 13 janvier 2001 que la loi a été publiée au Moniteur belge de sorte que, conformément à l'article 82 et sous réserve des exceptions qu'il prévoit, la loi pouvait entrer en vigueur au plus tôt le 13 janvier 2001 et non le 3 janvier 2001. L'ajout du mot « Erratum » en dessous du titre de la loi n'y fait rien puisque ce terme ne sert qu'à rectifier de petites erreurs matérielles. En l'occurrence, le Moniteur Belge a publié l'intégralité de la loi le 13 janvier, si bien que la population peut être assurée que celle-ci est bien entrée en vigueur le 13 janvier 2001.

Dès lors, comment le ministre explique-t-il que le gouvernement ait mis en œuvre les dispositions d'une loi à un moment où celle-ci n'avait pas encore aucun caractère contraignant ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – En France, le ministre de la Justice porte le nom de *garde des sceaux*. En d'autres mots, le ministre de la Justice se porte garant en apposant le sceau nécessaire à la publication des lois. Le Moniteur belge a imprimé le texte comme si le cabinet du ministre Vande Lanotte l'avait transmis avec la mention « bon à tirer ».

Le Moniteur belge ne contrôle pas les données techniques, comme le sceau et la signature du Roi, lesquelles relèvent de la responsabilité de celui qui demande la publication. A ce point de vue, le système français diffère donc de celui de la

Daarin verschilt het Franse systeem dus van het Belgische.

Aan het corpus van de programmawet is niets gewijzigd. Er zijn dus via het erratum geen inhoudelijke wijzigingen aangebracht. Het erratum bevat enkel de rechtzetting van de procedurele omkadering. De foutieve publicatie had betrekking op de preambule, de parlementaire antecedenten en het zegel.

In die omstandigheden denk ik dat hierachter niets moet worden gezocht en dat er ook geen juridische gevolgen aan verbonden zijn.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – De minister van Justitie verwijst naar andere verantwoordelijkheden, maar er is wel degelijk een juridisch probleem gerezen. De bekendmaking is uiteraard een substantiële vereiste voor de inwerkingtreding van een wet, en de afkondiging is noodzakelijk. Uit het Staatsblad van 3 januari 2001 kan heel duidelijk worden afgeleid dat de Koning handelt als lid van de wetgevende macht en dat hij de regering ermee gelast een ontwerp neer te leggen. Het gaat dus wel degelijk om een wetsontwerp.

Het is pas op 13 januari 2001 dat de Koning, handelend als hoofd van de uitvoerende macht, bekrachtigt dat de wet door de Kamers werd aangenomen en dat hij ze als lid van de wetgevende macht ook heeft bekrachtigd.

Dat is dus wat authentiek verschenen is in het Staatsblad. Het feit dat het om een erratum gaat verandert hieraan niets. Men kan hier moeilijk van een materiële vergissing spreken, omdat beide teksten onweerlegbaar authentieke teksten zijn. Uit beide teksten blijkt dat de Koning met een verschillende hoedanigheid is opgetreden. De juridische aard van de handeling is dus niet dezelfde en de corpussen van de teksten verschillen fundamenteel, want op 3 januari bevatte de tekst ook de toelichting. De tekst is dus grondig en ingrijpend gewijzigd. Volgens ons konden bijvoorbeeld de artikelen 70 tot en met 73 over het asielbeleid pas in werking treden op 13 januari 2001. Eén van de juridische gevolgen daarvan is dat de asielzoekers die tussen 3 en 13 januari zijn toegekomen, nog recht hebben op een bestaansminimum.

Mondelinge vraag van de heer Philippe Mahoux aan de minister van Justitie over «de Rwandese onderdanen die bij de volkenmoord waren betrokken, en over de stand van het dossier betreffende majoor Ntuyahaga» (nr. 2-456)

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Mijnheer de minister, zoals wij waren overeengekomen, kom ik regelmatig terug op de opvolging van de dossiers betreffende de Rwandese staatsburgers die van betrokkenheid bij de genocide verdacht.*

Zijn de dossiers sinds uw jongste antwoord geëvolueerd? U hebt mij laten weten dat in de dossiers van Alphonse Higaniro en van de zusters Gertrude en Kizito de procureur des Konings te Brussel de verzending van de stukken aan de procureur-generaal heeft gevorderd. De dossiers zouden spoedig aan de procureur-generaal worden overgezonden om de datum van verschijning voor de Kamer van Inbeschuldigingsstelling snel te kunnen vastleggen, zodat de beschuldigden naar het assisenhof kunnen worden verwezen. Dit betreft ook het dossier van Vincent Ntezimana.

Belgique.

Rien n'est modifié dans le corps de la loi programme. L'erratum n'apporte aucun changement, excepté une rectification en ce qui concerne la procédure. Les erreurs portaient sur le préambule, les antécédents parlementaires et le sceau. Dans ces conditions, j'estime que ces erreurs n'auront aucune conséquence juridique.

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *Le ministre de la Justice fait état d'autres responsabilités, mais il y a bel et bien eu un problème juridique. La publication représente incontestablement une obligation essentielle pour l'entrée en vigueur d'une loi, et la promulgation est nécessaire. Il ressort clairement du Moniteur du 3 janvier 2001 que le Roi agit en tant que membre du pouvoir législatif et qu'il charge le gouvernement de déposer un projet. Il s'agit donc bien d'un projet de loi. Ce n'est que le 13 janvier 2001 que le Roi, agissant en tant que chef du pouvoir exécutif, confirme que la loi a été adoptée par les Chambres et qu'il l'a dès lors sanctionnée en tant que membre du pouvoir législatif.*

Voilà ce que le Moniteur a publié. Le fait qu'il s'agit d'un erratum ne change rien. On peut difficilement parler d'une erreur matérielle puisqu'il s'agit de deux textes incontestablement authentiques. Ces deux textes montrent que le Roi est intervenu à deux titres. La nature juridique de l'acte n'est donc pas la même et les corps des textes diffèrent fondamentalement puisque le 3 janvier, le texte incluait aussi l'exposé des motifs. Le texte a donc été profondément modifié. Par exemple, les articles 70 à 73 inclus, relatifs à la politique d'asile, ne pouvaient selon nous entrer en vigueur que le 13 janvier 2001. Une des conséquences juridiques de cet état de fait est que les demandeurs d'asile arrivés entre le 3 et le 13 janvier ont encore droit au minimum de moyens d'existence.

Question orale de M. Philippe Mahoux au ministre de la Justice sur «les ressortissants rwandais impliqués dans le génocide et la situation du major Ntuyahaga» (n° 2-456)

M. Philippe Mahoux (PS). – Je reviens périodiquement, comme nous nous y sommes d'ailleurs engagés respectivement, monsieur le ministre, au suivi des dossiers concernant les ressortissants rwandais suspects d'être impliqués dans le génocide.

Depuis votre dernière réponse, les dossiers ont-ils évolué ? Vous m'aviez fait savoir que, pour ce qui concernait le dossier d'Alphonse Higaniro et celui de deux religieuses, sœur Gertrude et sœur Kizito, des réquisitions avaient été prises par le procureur du Roi de Bruxelles aux fins de transmission des pièces au procureur général. Les dossiers, ajoutiez-vous, seraient transmis au procureur général pour une fixation rapide devant la chambre des mises en accusation, en vue de leur renvoi en Cour d'assises. Je crois que ces dossiers concernent aussi Vincent Ntezimana.

Hoe ver staat het nu met de procedure?

De pers heeft ons geïnformeerd over de datum van verschijning voor het assisenhof maar ik zou de termijn graag door u bevestigd zien.

Hoe is het afgelopen met de 31 dossiers waarin reeds enige tijd een onderzoek of een opsporingsonderzoek wordt gevoerd?

Tenslotte blijft er het specifieke geval van majoor Ntuyahaga, waarvoor het Internationaal Gerechtshof van Arusha zich onbevoegd heeft verklaard. België heeft om zijn uitlevering verzocht. Hoe ver staat het met deze procedure? Zijn er nog bijkomende stappen gedaan sinds de jongste discussie die wij hierover in deze assemblee hebben gevoerd? Ik herinner er u aan dat majoor Ntuyahaga onze tien paracommando's van het huis van eerste minister Agathe naar kamp Kigali heeft gevoerd, waar ze werden vermoord.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Het dossier Higaniro en dat van de twee religieuzen zullen op 17 april 2001 aan het assisenhof worden voorgelegd. Wij zijn formeel over die datum.*

Wat de 31 dossiers betreft waarnaar u verwijst, heb ik onmiddellijk de procureur-generaal een stand van zaken gevraagd van de diverse dossiers. Ik heb een spoedig antwoord gevraagd, maar nog niet ontvangen, want ik heb pas enkele uren geleden kennis genomen van uw vraag. Ik zal u die inlichtingen later bezorgen. De uitlevering van majoor Ntuyahaga is formeel gevraagd aan de Tanzaniaanse overheid als gevolg van de beslissing van het Arusha-tribunaal om het dossier van de betrokkene niet naar zich toe te trekken.

De Rwandese regering heeft eveneens bij de Tanzaniaanse overheid een aanvraag ingediend tot uitlevering van majoor Ntuyahaga.

De Tanzaniaanse overheid heeft nog niet beslist of majoor Ntuyaha aan de Rwandese of aan de Belgische overheid zal worden uitgeleverd. Zodra we daarover meer weten, zullen wij u informeren.

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Het antwoord van de minister op mijn eerste vraag is duidelijk. Ik wou alleen weten of het om drie of vier dossiers gaat. Zou het vierde toegevoegd zijn?*

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Er zijn drie dossiers: Higaniro en de twee religieuzen. Zodra ik het antwoord van de procureur des Konings ontvangen heb, zal ik u inlichten.*

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Ik zal de voorzitter van de Senaat vragen of die mededeling mondeling mag geschieden, naar aanleiding van een mondelinge vraag die misschien overtollig zal zijn, maar die ik toch wil stellen omdat er vandaag geen antwoord is gegeven.*

Wat majoor Ntuyahaga betreft, antwoordt u dat niets veranderd is sedert de laatste keer dat ik u daarover een vraag heb gesteld.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Er is wel degelijk iets veranderd. Het Internationaal Arusha-tribunaal heeft beslist het dossier niet naar zich toe te trekken. De Rwandese en de Belgische vraag om uitlevering moeten nog*

Quelle est la situation actuelle de la procédure ? Nous avons lu quelques informations dans la presse concernant une date de fixation en Cour d'assises mais j'aimerais que vous nous confirmiez l'échéance.

Quelle est l'issue des 31 dossiers mis à l'instruction ou en information depuis un certain temps ?

Enfin, il reste la situation spécifique du major Ntuyahaga, pour lequel le Tribunal pénal international d'Arusha s'était déclaré incompétent. La Belgique a demandé son extradition. Qu'en est-il de cette procédure ? Des démarches supplémentaires ont-elles été entreprises depuis notre dernière discussion au sein de cette assemblée ? Pour rappel, c'est le major Ntuyahaga qui a conduit nos dix paracommandos de la maison de la première ministre Agathe vers le camp Kigali, où ils ont été assassinés.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Le dossier Higaniro et celui de deux religieuses seront soumis à la Cour d'assises de Bruxelles le 17 avril 2001. Nous sommes formels quant à cette date.

En ce qui concerne les 31 dossiers que vous évoquez, j'ai immédiatement demandé un état des diverses procédures au procureur général. J'ai demandé une réponse rapide mais je ne l'ai pas encore reçue parce que j'ai eu connaissance de votre question voici quelques heures. Je vous communiquerai ces renseignements ultérieurement. L'extradition du major Ntuyahaga a été demandée formellement aux autorités tanzaniennes à la suite de la décision du tribunal d'Arusha de ne pas se saisir du dossier de l'intéressé.

Le gouvernement rwandais a également formulé une demande d'extradition auprès des autorités tanzaniennes à charge du major Ntuyahaga.

Les autorités tanzaniennes n'ont pas encore décidé à quelles autorités, rwandaises ou belges, le major Ntuyahaga serait livré. Dès que nous en saurons davantage, nous ne manquerons pas de vous informer.

M. Philippe Mahoux (PS). – La réponse du ministre à ma première question est claire. Je voudrais juste savoir s'il s'agit de trois ou quatre dossiers. Le quatrième serait-il joint ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Il y en a trois : Higaniro et les deux religieuses. Dès que je recevrai la réponse du Procureur du Roi, je vous informerai.

M. Philippe Mahoux (PS). – Je demanderai au Président du Sénat que cette communication puisse être faite oralement, à l'occasion d'une autre question orale qui sera peut-être redondante mais qui est liée à l'absence de réponse aujourd'hui.

En ce qui concerne le major Ntuyahaga, vous me répondez que rien ne s'est modifié depuis la dernière fois que je vous ai interrogé.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Non, il y a du changement. Le tribunal international d'Arusha a décidé de ne pas se saisir du dossier. Restent les deux demandes d'extradition rwandaise et belge qui doivent encore être

door de Tanzaniaanse overheid worden besproken. Ik zal u onmiddellijk inlichten over het antwoord.

De heer Philippe Mahoux (PS). – Worden bij de Tanzaniaanse regering stappen ondernomen?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Wij volgen het dossier op de voet. De Belgische overheid vraagt de Tanzaniaanse overheid antwoorden te verstrekken.

De heer Philippe Mahoux (PS). – Ik dank de minister. Ik zal de komende weken nog andere vragen stellen.

Mededeling van de voorzitter

De voorzitter. - Deze ochtend heeft de heer Hordies een mondelinge vraag ingediend aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over “de omstandigheden waarin asielzoekers voor de Dienst Vreemdelingenzaken dienen te wachten”.

Het Bureau stelt voor deze vraag om te zetten in een vraag om uitleg en ze toe te voegen aan de vraag om uitleg nr. 2-303 van mevrouw Lizin over “de gebeurtenissen in december en januari voor het gebouw van de Dienst Vreemdelingenzaken”. (Instemming)

Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)

Algemene bespreking

Mevrouw Martine Taelman (VLD), rapporteur. – De wetsontwerpen tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen, een bicameraal en een optioneel bicameraal, liggen vandaag ter stemming voor. Deze ontwerpen zijn het resultaat van een lange evolutie. Het is het bewijs dat in ons land op hoogstaand niveau kan worden nagedacht over een wetgeving die ook vanuit technisch oogpunt goed is.

In 1990 richtte de toenmalige minister van Justitie een werkgroep op met het oog op de modernisering van de wetgeving betreffende de voogdij over minderjarigen. De werkgroep was samengesteld uit theoretici en practici en was actief van 1990 tot 1993. Die werkgroep deed een voorstel om de voogdij, zoals geregeld in de artikelen 389 tot 477 van het Burgerlijk Wetboek en de artikelen 1232 tot 1237 van het Gerechtelijk Wetboek, te hervormen. Het bestaande voogdijrecht is immers te ingewikkeld en te formalistisch. De meeste bepalingen van het Burgerlijk Wetboek zijn niet meer gewijzigd sedert de Code Napoléon en zijn niet meer aangepast aan de huidige sociaal-economische realiteit.

Aan de hervorming van de voogdij liggen acht krachtlijnen ten grondslag. De eerste is het behoud van het ouderlijk gezag bij het overlijden van één van de ouders. Deze bepaling zal het aantal voogdijen aanzienlijk doen dalen en de gevallen waarin het ouderlijk blijft bestaan, doen toenemen.

De tweede krachtlijn is de afschaffing van de familieraad. Dit

débatues par les autorités tanzaniennes. Je vous informerai immédiatement de la réponse.

M. Philippe Mahoux (PS). – Des démarches sont-elles actuellement menées à l'égard du gouvernement tanzanien ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Nous suivons le dossier de très près. Les autorités tanzaniennes sont sollicitées par les autorités belges afin d'obtenir des réponses.

M. Philippe Mahoux (PS). – Je vous remercie, monsieur le ministre. Je ne manquerai pas de vous adresser d'autres questions dans les prochaines semaines.

Communication du président

M. le président. - Ce matin, M. Hordies a déposé une question orale au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre de l'Intérieur sur « les conditions d'attente des demandeurs d'asile devant l'Office des Étrangers ».

Le Bureau propose de modifier cette question en demande d'explications et de la joindre à la demande d'explications n° 2-303 de Mme Lizin sur « les événements de décembre et janvier devant l'Office des Étrangers ». (Assentiment)

Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation)

Discussion générale

Mme Martine Taelman (VLD), rapporteuse. – Les projets soumis au vote aujourd'hui, l'un bicaméral et l'autre bicaméral optionnel, sont le fruit d'une longue réflexion. En 1990, le ministre de la Justice de l'époque a constitué un groupe de travail composé de théoriciens et de praticiens qui s'est penché de 1990 à 1993 sur la modernisation de la législation en matière de tutelle des mineurs. Ce groupe de travail a proposé une révision des articles 389 à 477 du Code civil, car la législation en la matière, trop compliquée et formaliste, ne répondait plus aux réalités socio-économiques.

Les principes de base de cette réforme sont le maintien de l'autorité parentale lors du décès d'un des parents, la suppression du conseil de famille tout à fait dépassé et qui posait plus de problèmes qu'il n'en résolvait, et l'extension de la mission du juge de paix qui reprend certaines des missions dévolues au conseil de famille et doit devenir un véritable juge de famille. À cet égard, un débat a eu lieu en commission sur la répartition des compétences entre le juge de paix et le tribunal de première instance en matière de successions et l'article 1186 du Code judiciaire a été modifié. Autre principe de base, la nomination du tuteur par le juge de paix en fonction des intérêts de l'enfant. Il n'y a plus de tutelle légale. Le cinquième principe prévoit le droit de refuser la tutelle, ce qui semble logique car une tutelle obligatoire va à l'encontre des intérêts du mineur. Le sixième principe est la modernisation urgente de l'administration afin de l'adapter aux réalités socio-économiques actuelles. Le nécessaire

instituut zorgde voor meer problemen dan oplossingen en was in de praktijk volkomen achterhaald.

Ten derde wordt de taak van de vrederechter uitgebreid. Door de afschaffing van de familieraad wint de rol van de vrederechter aan belang, daar hij de meeste bevoegdheden van de familieraad zal overnemen. Hij heeft de bevoegdheid voor het geven van bijzondere machtigingen en voor de aanwijzing van de voogd. Deze hervorming ligt in de lijn van de fundamentele optie om de vrederechter op termijn naar een echte gezinsrechter te laten evolueren.

Hier kan ook worden verwezen naar de "heroïsche" discussie die in de commissie werd gevoerd over de bevoegdheidsverdeling tussen de vrederechter en de rechtbank van eerste aanleg inzake erfenissen, meer bepaald over de artikelen 1186 en 1187 van het Gerechtelijk Wetboek. Artikel 1186, dat betrekking heeft op de hypothese van een vrijwillige verkoping, werd logischer gemaakt door de verwijzing naar de rechtbank van eerste aanleg bij betwisting – wat normaal niet kan in geval van vrijwillige verkoping – te schrappen.

De vierde krachtlijn is de benoeming van de voogd door de vrederechter. Er is geen wettelijke voogdij meer. De vrederechter benoemt voortaan de voogd, op grond van de persoonlijke en vermogensbelangen van het kind. Ook kan hij in geval van belangentegenstelling een voogd ad hoc aanwijzen, zowel op verzoek van enige belanghebbende als ambtshalve.

De vijfde krachtlijn is het recht voor de aangeduide voogd om de voogdij te weigeren, wat logisch lijkt omdat de verplichte voogdij uiteraard ingaat tegen de belangen van de minderjarige.

De zesde krachtlijn is de modernisering van het bestuur. De aanpassing van de regels van het bestuur aan de huidige sociaal-economische realiteit was dringend noodzakelijk. De vereiste van het kunnen nemen van soepele en snelle beslissingen diende te worden verzoend met de noodzaak van een passende controle. Zo kan een zaak voortaan op zeer eenvoudige wijze bij de vrederechter aanhangig worden gemaakt, zelfs bij gewone brief. De vrederechter kan de dringende maatregelen nemen die noodzakelijk zijn. Voorts moet bij het begin van de voogdij een staat van de onroerende goederen en een boedelbeschrijving van de roerende goederen worden opgemaakt. Wanneer de activa evenwel weinig belangrijk zijn, kan de vrederechter beslissen dit te vervangen door een verklaring onder eed van de voogd. De voogd worden gesanctioneerd wanneer hij in gebreke blijft en hij kan ertoe worden verplicht bepaalde waarborgen te bieden. Voor een aantal limitatief opgesomde handelingen dient de vrederechter nog machtiging te verlenen, wat de duidelijkheid ten goede komt. Ten slotte dient de voogd tevens rekenschap te geven van het uitoefenen van zijn verplichting, daar kom ik straks uitgebreider op terug.

Een zevende krachtlijn is de herwaardering van de opdracht als toezien voogd. Bij elke voogdij wordt een toezien voogd aangewezen.

De laatste en belangrijkste krachtlijn is dat er meer aandacht komt voor de persoon van de minderjarige. Bij de totstandkoming van de Code Napoléon ging de meeste aandacht in het voogdijrecht naar het bewaren van de

contrôle approprié doit être concilié avec la possibilité de prendre des décisions souples et rapides. On pourra s'adresser facilement au juge de paix par simple lettre et il pourra prendre les mesures urgentes qui s'imposent. Par ailleurs, dès le début de la tutelle il faudra établir un état des biens immobiliers et un inventaire des biens mobiliers. Si les actifs sont peu importants, le juge de paix pourra décider de remplacer l'inventaire par une déclaration sous serment du tuteur. Celui-ci pourra être amené à offrir certaines garanties et pour certains actes, il faudra une autorisation du juge de paix. Le tuteur devra aussi rendre compte de la manière dont il remplit ses obligations. J'y reviendrai.

Le principe suivant prévoit une revalorisation de la fonction de subrogé tuteur. Sa désignation est prévue pour toutes les tutelles.

Le huitième principe, le plus important, prévoit d'accorder plus d'attention à la personne du mineur. Dans le Code Napoléon, on mettait l'accent sur la préservation du patrimoine. La réforme actuelle part d'une tout autre optique : l'intérêt du mineur. La préservation du patrimoine n'est qu'un des aspects à prendre en considération. Si nécessaire, on peut même prévoir deux tuteurs : l'un pour la personne et l'autre pour le patrimoine. Le mineur sera aussi plus impliqué dans le fonctionnement de la tutelle. Dès l'âge de 12 ans, il sera entendu pour toutes les procédures ayant trait à sa personne et dès 15 ans, pour toutes celles qui concernent son patrimoine. En cas de conflit grave avec le tuteur ou le subrogé tuteur, il pourra s'adresser lui-même au procureur du Roi.

Le nouvel article 420 du Code civil oblige le tuteur à rendre compte annuellement de la manière dont il remplit ses obligations à l'égard du mineur, en plus de l'obligation de faire rapport sur la gestion des biens. Un mineur de 12 ans doit être entendu par le juge de paix avant la désignation du tuteur. À 15 ans, on lui fournit un décompte annuel relatif à la gestion de ses biens. Les dispositions de l'article 931 du Code judiciaire permettent aussi au juge de paix d'entendre un mineur plus jeune. À la fin de la tutelle, un bilan définitif en est présenté au mineur devenu majeur.

Désormais, le juge de paix peut s'informer de la situation familiale et des conditions de vie d'un mineur par le biais d'une enquête sociale. Le Code civil prévoit aussi explicitement que le tuteur doit demander l'autorisation du juge de paix pour se défaire de souvenirs et d'objets personnels qui, s'ils sont sans grande valeur matérielle, n'en restent pas moins chargés d'un grand poids émotionnel.

Au nom du VLD, je dirai que cette réforme indispensable permet d'adapter la tutelle aux réalités de notre société moderne.

patrimoniale vermogens. De huidige hervorming gaat daarentegen uit van een volkomen verschillende optiek, namelijk het belang van de minderjarige. Het bewaren van het patrimonium van de minderjarige is maar een van de aspecten die in acht moeten worden genomen.

Het wetsontwerp besteedt veel meer aandacht aan de persoon van de minderjarige dan tot op heden het geval was. Indien vereist, kunnen zelfs twee voogden worden aangesteld: één voor de persoon en één voor zijn vermogen. Daarnaast wordt de minderjarige nauw betrokken bij de inrichting en de werking van de voogdij. Hij zal immers van de leeftijd van twaalf jaar af worden gehoord over procedures betreffende zijn persoon en van de leeftijd van vijftien jaar af over procedures betreffende zijn vermogen. Vanaf dezelfde leeftijden kan de minderjarige zelf zich wenden tot de procureur des Konings in geval van een ernstige betwisting met de voogd of de toeziende voogd.

Het nieuwe artikel 420 van het Burgerlijk Wetboek verplicht de voogd jaarlijks verslag uit te brengen over de vervulling van zijn zorgverplichtingen ten aanzien van de minderjarige, en dit aansluitend bij de verplichting tot verslaggeving met betrekking tot het beheer van de goederen. Een minderjarige die twaalf jaar oud is, moet door de vrederechter worden gehoord voordat een voogd wordt benoemd. Als hij vijftien jaar oud is, wordt hem kennis gegeven van de jaarrekening inzake het beheer door de voogd. Hiernaast blijft voor de vrederechter de mogelijkheid bestaan om de minderjarige vanaf een jongere leeftijd te horen op basis van de gemeenrechtelijke regeling van artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek. Op het einde van de voogdij wordt een definitieve voogdijrekening voorgelegd aan de meerderjarig geworden minderjarige.

Voortaan kan de vrederechter zich naar analogie met het jeugdbeschermingsrecht bijvoorbeeld via een maatschappelijk onderzoek informeren over de familiale situatie en de leefomstandigheden van de minderjarige. Ik wijs in dit verband naar het nieuwe artikel 410, §1, 13, van het Burgerlijk Wetboek dat expliciet bepaalt dat de voogd een machtiging moet vragen aan de vrederechter voor het vervreemden van souvenirs en andere persoonlijke voorwerpen, zelfs als het gaat om voorwerpen met een geringe waarde. Omdat het om zaken met een belangrijke emotionele waarde kan gaan, wordt de minderjarige de kans geboden hierover te worden gehoord.

De voogdijen, die vroeger tot de bevoegdheid van de consulaten en de consulaire rechtbank behoorden, worden thans aan de vrederechter van het eerste kanton te Brussel toegewezen.

Ten slotte werd na stemming en lezing van het verslag vastgesteld dat in artikel 2 van het ontwerp, of artikel 50 van het Burgerlijk Wetboek, de Franse en Nederlandse tekst niet overeenstemden. Twee paragrafen, die in de Franse tekst correct stonden, waren per vergissing niet in de Nederlandse tekst opgenomen. De commissie voor de Justitie heeft vanmiddag vergaderd en heeft een technisch amendement van de regering goedgekeurd dat dit euvel rechtzet.

Sprekend namens de VLD-fractie meen ik dat mijn verslag duidelijk heeft aangetoond dat het hier niet alleen om een broodnodige, maar ook om een moderne hervorming gaat.

Deze fundamentele herziening van de voogdij zal voor vele jaren aangepast zijn aan onze moderne maatschappij. Bij het begin van het derde millennium juicht de VLD dat toe.

(Applaus)

Mevrouw Marie-José Laloy (PS). – *Het verheugt ons dat het dossier betreffende de voogdij over minderjarigen, dat lang heeft aangesleept, nu is afgerond.*

De wetgeving over de voogdij, waarvan een aantal bepalingen nog uit de Code Napoléon dateren, was niet meer aangepast aan de huidige sociaal-economische realiteit.

Er moest absoluut rekening worden gehouden met de evolutie van het gezinsleven. Het begrip familie is thans minder ruim dan in de 19e eeuw. De grootouders, en vooral de grootmoeders, zijn minder aanwezig, als gevolg van de afstand of van een grotere onafhankelijkheid. Het gezinsleven is nu meer beperkt tot het kerngezin: de relatie ouders-kinderen. Bovendien stijgt het aantal eenoudergezinnen, en dat is eigenlijk nog een eufemisme, aangezien het vooral gaat om alleenstaande vrouwen met kinderen.

Ook het begrip familievermogen is veranderd. Thans wordt dit vermogen niet zozeer opgebouwd uit een familie-erfenis; het gaat veeleer over inkomsten verworven los van de familie. Het heeft dan ook niet veel zin meer het familievermogen in stand te willen houden via een wet.

Bovendien is onze kijk op het kind zeer sterk geëvolueerd. Het kind is niet langer rechtsobject maar wordt rechtssubject.

Het kind heeft in onze maatschappij een plaats gekregen naast de volwassene, wat trouwens verklaart waarom het jeugdrecht zo evolueert: denk aan de hervorming van de strafrechtelijke bescherming van de minderjarigen en aan de werkzaamheden die thans aan de gang zijn over het verhoor van minderjarigen voor de rechtbanken.

Vandaag heeft het kind het recht gehoord te worden, ongeacht of het slachtoffer is of niet, en het is onze plicht naar het kind te luisteren vooraleer beslissingen te nemen die zijn leven ingrijpend kunnen wijzigen.

Als gevolg van al die ontwikkelingen moest de wetgeving over de voogdij worden herzien.

Het is goed dat de hervorming van de voogdij het ouderlijk gezag behoudt bij het overlijden van één van de ouders. Hierdoor wordt het aantal voogden beperkt en wordt het huidig gezinsbegrip gerespecteerd.

De familieraad wordt afgeschaft. De organisatie ervan was te log en weerspiegelde niet langer de sociologische werkelijkheid van de aan de familieleden toegekende bevoegdheden. De vrederechter daarentegen krijgt een belangrijker taak. Hij kan eventueel een voogd benoemen, maar hij mag niet optreden zonder de minderjarige van minimum twaalf jaar te hebben gehoord. Bovendien moet hij een aantal familieleden van het kind oproepen, alsook iedere persoon die hij nuttig acht, alvorens een beslissing te nemen.

Die procedure is ingegeven door de wens van de wetgever om voor alles het persoonlijk belang van het kind te respecteren. Om het kind en zijn goederen beter te beschermen, moet de rechter het zoveel mogelijk betrekken bij de beslissingen die hem aanbelangen.

Mme Marie-José Laloy (PS). – Nous sommes heureux de voir aboutir le dossier relatif à la tutelle des mineurs, qui était en cours depuis très longtemps.

La législation sur la tutelle, dont un certain nombre de dispositions datent encore du Code Napoléon, n'était plus adaptée à la réalité socioéconomique actuelle.

Il fallait absolument tenir compte de l'évolution de la vie familiale. Le concept de la famille est moins large qu'au 19e siècle, les grands-parents, par exemple, sont généralement moins présents et les grands-mères en particulier, que ce soit dû à des raisons de distance ou à plus d'indépendance. La famille se conçoit davantage de façon nucléaire, c'est-à-dire dans une relation directe parents-enfants, et de surcroît, on constate aujourd'hui un nombre croissant de familles monoparentales – et c'est un peu un euphémisme quand on sait que la grande majorité des familles monoparentales sont des femmes seules avec enfants.

Le patrimoine familial a également changé. De nos jours, ce patrimoine se constitue moins d'un héritage familial et est souvent remplacé par des revenus qui sont obtenus en dehors de tout lien familial. L'esprit de loi qui tend à assurer la conservation des biens dans la famille n'a donc plus beaucoup de sens.

Enfin et surtout, notre regard sur l'enfant a particulièrement évolué. L'enfant n'est plus un simple objet de droit mais un véritable sujet de droit.

L'enfant a pris une place au sein de notre société à côté de celle de l'adulte, ce qui explique d'ailleurs que le droit de la jeunesse en général soit en pleine évolution : nous avons suivi, pour la plupart, la réforme sur la protection pénale des mineurs et des travaux sont actuellement en cours sur l'avocat des mineurs et sur l'audition des mineurs devant les tribunaux.

Aujourd'hui, on reconnaît à l'enfant le droit de s'exprimer, qu'il soit victime ou non, et il est de notre devoir de l'écouter avant de prendre des décisions qui peuvent bouleverser sa vie.

En raison de toutes ces évolutions, il convenait de réformer la législation sur la tutelle.

Il est ainsi appréciable de constater que la réforme de la tutelle maintient l'autorité parentale en cas de décès d'un des deux parents, ce qui, d'une part, permet de réduire de façon importante le nombre des tutelles et, d'autre part, respecte le concept actuel de la famille.

Le conseil de famille est dorénavant supprimé. Son organisation était trop lourde et ne reflétait plus la réalité sociologique actuelle des pouvoirs attribués aux membres d'une famille. Par contre, le juge de paix bénéficie d'une mission accrue, ce qui s'inscrit parfaitement dans notre souhait de voir des juges de proximité.

Si le rôle du juge de paix devient très important puisqu'il pourra, le cas échéant, nommer un tuteur, le juge ne pourra pas agir sans entendre l'enfant âgé au minimum de douze ans.

Wij hebben ook veel belang gehecht aan het affectieve vermogen van de minderjarige. Zo mogen geen voorwerpen worden vervreemd waaraan de minderjarige een sentimentele waarde hecht.

Wij zijn verheugd over deze modernisering van de voogdij. De socialistische fractie zal dit wetsontwerp dan ook goedkeuren.

Mevrouw Meryem Kaçar (AGALEV). – We mogen trots zijn op het door de commissie voor de Justitie geleverde werk, dat werkelijk bakenverzettend kan worden genoemd. Deze vernieuwing verheugt ook onze fractie, vooral omdat het respect voor de minderjarige centraal staat. Dat komt in het bijzonder tot uiting in de bepalingen met betrekking tot de persoon en de goederen van de minderjarige.

Bovendien wordt in het wetsontwerp rekening gehouden met de maatschappelijke realiteit. De familieraad wordt afgeschaft en vervangen door de vrederechter. Dit verlaagt de drempel van de procedure. In de commissie hebben wij er ook op gewezen dat de toegang tot het parket te hoogdrempelig is voor de minderjarige. Het was misschien beter geweest dat de minderjarige zijn opmerkingen en bezwaren tegen de voogd rechtstreeks kon uitspreken bij de vrederechter, eerder dan bij het parket. Ik betreur het dat het amendement terzake niet werd goedgekeurd, maar voor het overige staan we voor honderd procent achter het wetsontwerp.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Ik zal bondig zijn, omdat ik kan bogen op een uitstekend verslag.

Ik verwijs ook naar de opmerkingen van de leden van de commissie voor de Justitie, die terecht op het belang hebben gewezen dat aan dit ontwerp moet worden gehecht.

De wet met betrekking tot de voogdij was inderdaad hoognodig aan vernieuwing en modernisering toe. Die wet dateert uit de Napoleontische periode en heeft de evolutie van de tijd niet gevolgd. Als er al een wet is die diende te worden geëvalueerd, dan is het wel deze.

Daarenboven werd gewerkt met de meest moderne instelling. We hebben gekozen voor het afschaffen van een aftands orgaan, de familieraad, en hebben van de vrederechter meer een familierechter gemaakt, een rechter die gemakkelijk aanspreekbaar is en die bij uitstek waakt over de familiale belangen, niet het minst over deze van de minderjarige.

Over de belangen van de minderjarige hebben we uitvoerig

Ce juge devra également convoquer toute une série de membres de la famille de l'enfant et même toute personne qui lui semblerait utile avant de prendre une décision.

Cette procédure se justifie par le désir du législateur de respecter avant tout l'intérêt personnel de l'enfant.

C'est toujours dans le cadre de l'attention portée à l'enfant et afin de renforcer sa protection et celle de ses biens que le juge doit associer le plus possible l'enfant aux décisions qui le concernent.

Nous avons été particulièrement sensibles au fait que le patrimoine affectif du mineur devait être protégé. Ainsi, par exemple, des objets qui, pour nous, sont sans valeur économique mais auxquels le mineur attache une valeur sentimentale, ne pourront pas être aliénés. On peut, en effet, parfois préserver l'équilibre d'un enfant en permettant qu'il conserve des objets qui le rassurent ou qui constituent une partie de sa mémoire.

Sans entrer davantage dans les détails de la réforme de la tutelle, nous nous réjouissons qu'après un long travail parlementaire, qui a vu le Sénat intervenir sur des points concrets, la modernisation de la tutelle ait pu être réalisée. En conséquence, le groupe socialiste votera ce projet de loi.

Mme Meryem Kaçar (AGALEV). – *Nous pouvons être fiers du travail de la commission de la Justice. Notre groupe se réjouit aussi de cette réforme qui met le respect du mineur au centre des préoccupations. En outre, le projet tient compte de la réalité sociale. Le conseil de famille est remplacé par le juge de paix, ce qui facilite l'accès à la procédure.*

Nous avons souligné que l'accès au parquet est trop difficile pour le mineur et qu'il aurait peut-être été préférable de permettre au mineur d'exprimer ses griefs contre son tuteur directement au juge de paix. Nous regrettons que notre amendement à ce sujet n'ait pas été adopté mais pour le reste, nous soutenons totalement ce projet.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Je serai bref puisque le rapport était excellent.*

Je me réfère également aux interventions des membres de la commission de la Justice qui ont souligné, à juste titre, l'intérêt qu'il fallait accorder à ce projet.

Il était en effet grand temps de moderniser la législation relative à la tutelle sur les mineurs. Elle date de l'époque napoléonienne et n'est plus adaptée à la nôtre.

Nous avons opté pour la suppression du conseil de famille et nous avons fait du juge de paix un juge de famille, facilement accessible et le gardien par excellence des intérêts de la famille et du mineur.

Nous avons amplement discuté des intérêts du mineur qui doit pouvoir s'exprimer sur sa personne et à ses biens. Nous avons fait un grand pas en avant à cet égard. Les travaux du Sénat ont porté leurs fruits car un grand nombre des 90 amendements déposés ont été considérés comme de véritables

gediscussieerd, vooral over de wijze waarop we een minderjarige, al is hij handelingsonbekwaam, toch de mogelijkheid kunnen bieden zich uit te drukken en zijn wil kenbaar te maken, zowel met betrekking tot zijn persoon als tot zijn goederen?

Op dat vlak hebben we een belangrijke stap voorwaarts gedaan. De werkzaamheden in de Senaat zijn niet vruchteloos geweest, want een groot aantal van de 90 ingediende amendementen hebben een concordantie in de wetgeving tot stand gebracht en werden bijgevolg zonder meer als echte verbeteringen aangezien.

Drie punten zijn ingrijpend gewijzigd.

Ten eerste, de inventaris, waarvoor meer soepelheid mogelijk is bij het begin van de voogdij. De verplichting om een inventaris op te stellen blijft behouden, maar de vrederechter kan beslissen dat geen gedetailleerde gecijferde beschrijving moet worden gegeven van elk voorwerp, maar dat een totale inventaris volstaat.

Ten tweede, artikel 392. De aanstelling van een voogd bij wijze van gezamenlijke verklaring door vader en moeder die vroeger enkel bij een vrederechter kon geschieden, kan thans ook voor de notaris geschieden. Daarenboven is de mogelijkheid tot herroeping uitgebreid. Die wordt in alle omstandigheden mogelijk.

Ten derde, artikel 407, paragraaf 3, betreffende het beheer door de bankinstelling. De Senaat heeft de mogelijkheid ingevoerd, voor de vrederechter, om het beheer van bepaalde roerende goederen – aandelen, obligaties, enzovoort - onder bepaalde voorwaarden, toe te vertrouwen aan de banken. Hierdoor kan, in het belang van de minderjarige, een beroep worden gedaan op de diensten van een deskundige.

Als we dus één conclusie kunnen trekken, dan is het wel dat het belang van de minderjarige werd vooropgesteld. We hebben met het ontwerp dan ook een instrument gecreëerd dat waarschijnlijk niet alleen op het terrein zal worden toegejuicht, maar bovendien de werkzaamheden zal vergemakkelijken.

De heer Hugo Vandenberghe (CVP). – Ik dank de voorzitter omdat hij mij alsnog het woord verleent en vraag u mij te willen verontschuldigen dat ik hier zo laat toekom. Ik moest nog bij een ander debat aanwezig zijn.

Zoals de minister heeft aangegeven, wordt met dit belangrijk wetsontwerp de wet op de voogdij, die door de *Code Napoléon* van 1805 werd ingevoerd, fundamenteel gewijzigd. Het ontwerp is niet spectaculair, maar dat is meestal een eigenschap van belangrijke zaken.

Het ontwerp houdt rekening met de verschillende opvattingen over het gezinsleven en de voogdij. Ik zal niet in detail ingaan op de krachtlijnen van het ontwerp. Ze zijn bekend en de minister heeft ze zojuist nog eens naar voren gebracht. Ik wil er enkel op wijzen dat de besprekingen in de commissie voor de Justitie heel vruchtbaar zijn geweest. We hebben over meer dan veertig amendementen gestemd en hebben onze taak als bezinningskamer ongetwijfeld goed volbracht. Belangrijke amendementen werden aangenomen. Daardoor wordt de minderjarige effectief beschermd. Het ging daarbij onder meer over de verplichting bij het overlijden van een

améliorations.

Trois points ont été sensiblement modifiés. Premièrement, l'inventaire, pour lequel une plus grande souplesse est possible en début de tutelle. L'obligation de dresser un inventaire est maintenue mais le juge de paix peut décider qu'il n'y a plus lieu de faire une description détaillée et chiffrée, objet par objet, et que l'inventaire peut être global. Par ailleurs, le juge de paix a la possibilité de décider que l'inventaire aura lieu par acte sous seing privé et non par acte authentique.

Deuxièmement, l'article 392. La désignation d'un tuteur par déclaration conjointe de père et mère peut désormais être faite également devant un notaire, et plus seulement devant le juge de paix. De plus, la possibilité de révocation a été étendue. Celle-ci est possible en toute circonstance.

Troisièmement, l'article 407, paragraphe 3, relatif à la gestion par un établissement bancaire. Le Sénat a introduit la possibilité pour le juge de paix de confier la gestion de certains biens meubles – actions, obligations, etc. – à des banques, selon des conditions déterminées, et donc la possibilité de s'adjoindre les services d'un spécialiste, toujours dans l'intérêt du mineur.

En conclusion, nous sommes partis de l'intérêt du mineur. Le projet crée un instrument qui non seulement sera bien accueilli sur le terrain mais qui facilitera aussi les procédures.

M. Hugo Vandenberghe (CVP). – Comme le ministre l'a indiqué, ce projet de loi modifie fondamentalement la loi relative à la tutelle, entrée en vigueur avec le *Code Napoléon* en 1805.

Je ne reviendrai pas sur les principes de base du projet. Les débats en commission de la Justice ont été très fructueux. Nous nous sommes prononcés sur plus de 40 amendements et nous avons bien joué notre rôle de chambre de réflexion.

Le mineur est effectivement protégé. Il s'agissait entre autres d'imposer un inventaire lors du décès d'un parent. Si cela ne se fait pas, le juge de paix doit désigner un notaire pour assumer cette charge. Je me permets de me référer au rapport très clair ainsi qu'aux nombreux amendements que j'ai déposés et qui ont été adoptés.

C'est donc avec conviction que le CVP votera ce projet.

ouder, een staat en inventaris op te stellen. Wanneer dat niet gebeurt, moet de vrederechter een notaris aanwijzen die deze taak op zich neemt. Er werden ook belangrijke inhoudelijke wijzigingen en aanvullingen aangebracht. Het verslag is klaar en duidelijk. Ik veroorloof me dan ook daarnaar te verwijzen en naar de vele amendementen die ik heb ingediend en die werden aangenomen.

De CVP-fractie zal dit ontwerp dan ook met veel overtuiging goedkeuren.

– **De algemene bespreking is gesloten.**

Artikelsgewijze bespreking

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-509/10.)

– **De stemming over het wetsontwerp in zijn geheel heeft later plaats.**

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-510)

Algemene bespreking

Mevrouw Martine Taelman (VLD), rapporteur. – Het verslag dat ik daarstraks heb uitgebracht, had ook betrekking op dit ontwerp.

– **De algemene bespreking is gesloten.**

Artikelsgewijze bespreking

(Voor de tekst aangenomen door de commissie voor de Justitie, zie stuk 2-510/4.)

– **De artikelen 1 tot 6 worden zonder opmerking aangenomen.**

– **Over het wetsontwerp in zijn geheel wordt later gestemd.**

Vraag om uitleg van mevrouw Iris Van Riet aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de aanwezigheid van kobalt in tandheelkundige legeringen» (nr. 2-306)

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Mensen komen vanaf hun geboorte met verschillende vormen van metaal in aanraking. Wanneer een bepaalde drempel wordt overschreden gaat het lichaam noodsignalen uitzenden. Het aantal mensen dat een allergische reactie vertoont op de stoffen die door metalen worden uitgestoten, is de jongste jaren gestegen. Ziekteverschijnselen zoals onverklaarbare vermoeidheid, hoofdpijn, huiduitslag en migraineaanvallen kunnen een gevolg zijn van deze allergiereactie. Patiënten die aan metaalallergie lijden zijn in meer dan 95% van de gevallen ook allergisch voor kobalt. Volgens een onderzoek verricht door de universiteit van Zürich, onder leiding van professor Elzner, zouden in Europa ruim een kwart van de vrouwen en 15% van de mannen lijden aan een of andere vorm van nikkel- of kobaltallergie. Verwacht wordt dat dit aantal nog

– **La discussion générale est close.**

Discussion des articles

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-509/10.)

– **Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.**

Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la tutelle des mineurs (Doc. 2-510)

Discussion générale

Mme Martine Taelman (VLD), rapporteuse. – Mon rapport sur le projet précédent concerne également ce projet de loi.

– **La discussion générale est close.**

Discussion des articles

(Pour le texte adopté par la commission de la Justice, voir document 2-510/4.)

– **Les articles 1er à 6 sont adoptés sans observation.**

– **Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble du projet de loi.**

Demande d'explications de Mme Iris Van Riet à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «la présence de cobalt dans les amalgames dentaires» (n° 2-306)

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Dès la naissance, nous sommes en contact avec différents métaux. Dès qu'un certain seuil est dépassé, le corps émet des signaux d'alarme. Ces dernières années, le nombre de personnes allergiques à certains métaux est en augmentation et on s'attend à ce qu'il augmente encore : quelque 50% de la population deviendraient allergiques au nickel et 25% d'entre eux au cobalt. Ces allergies peuvent se manifester par différents symptômes comme une fatigue inexplicable, des maux de tête ou des problèmes dermatologiques. Plus de 95% des personnes allergiques aux métaux sont allergiques au cobalt.*

Une étude du professeur Marzin montre que le nickel et le cobalt peuvent dans certaines conditions, comme une exposition longue à ces métaux, donner lieu à des réactions

zal stijgen; 50% van de bevolking zal aan een of andere vorm van nikkelallergie lijden en 25% van hen aan een of andere vorm van kobaltallergie.

Blijkens een onderzoek verricht door professor Marzin, hoofd van de afdeling Genetische Toxicologie van het Pasteur Instituut te Rijsel en tevens vooraanstaand expert op het gebied van Genetische Toxicologie, kunnen bepaalde metalen, met name nikkel en kobalt, kationen vrijgeven die onder bepaalde omstandigheden kunnen leiden tot kankerverwekkende en mutagene reacties. Langdurige blootstelling is een van deze omstandigheden. De bevindingen van professor Marzin komen overeen met onderzoeken eerder gedaan aan het IARC, het Internationaal Instituut voor Kankeronderzoek, en het onderzoek van Vuilleme.

Uit onderzoek blijkt dat dentale legeringen voor meer dan 60% uit kobalt bestaan. En dat is te veel! In de Benelux alleen worden per jaar zo'n 100.000 partiële protheses geplaatst. Maar een klein gedeelte daarvan wordt voorzien van een adequate afdichting. Dat betekent dat er jaarlijks duizenden mensen in de risicozone belanden, meestal zonder dat ze het zelf beseffen. Mensen zijn zich meestal niet bewust van het feit dat ze aan een of andere vorm van nikkel- en/of kobaltallergie lijden. Ze schrijven de basissymptomen toe aan andere oorzaken. De reden kan zijn dat patiënten meestal geen enkele voorlichting krijgen over de aanwezige materialen in de dental frames. Daardoor wordt er geen link gelegd tussen een allergiesymptoom en de aanwezigheid van metaal in de partiële protheses.

Nieuwe technieken moeten worden aangeleerd en aangewend om het teveel aan nikkel of kobalt in dentale legeringen te verminderen of althans de schadelijke werking ervan tot een minimum te beperken. Dit zal echter veel geld en tijd kosten. Een alternatief kan ook worden gevonden in het aanbrengen van een volledig dichte, corrosievrije en slijtvaste afdekking op het frame, waardoor geen corrosie meer kan ontstaan. Allergische reacties, of sterker nog, de kans op kanker kunnen worden ingedijkt door de toepassing van het ticoniseringsproces of het corrosiewerend afdichtingsproces. Hierbij worden de tandheelkundige legeringen beschermd tegen het vrijkomen van de kankerverwekkende of allergiebevorderende stoffen. Volgens professor Marzin wordt die techniek weinig of niet toegepast. Drie factoren spelen daarbij een rol: tijd, kostprijs en onwetendheid. Voor de meeste laboratoria is de factor tijd van primordiaal belang. Derhalve zou een uitgekiend netwerk moeten komen, waarbij de eerste dag de frames worden opgehaald en voorbehandeld, de tweede dag worden geticoniseerd en de derde dag weer worden afgeleverd. Een belangrijk aspect van de kostenfactor is dat het ticoniseren van een frame nog niet standaard door een ziekenfonds wordt terugbetaald. Een gebrek aan tijd maakt dat de meeste artsen de patiënt niet op de hoogte brengen van het bestaan van deze techniek. Het ticoniseringsproces moet beter bekend worden. Momenteel gebruikt men deze techniek enkel voor patiënten bij wie de allergie bewezen is.

In de meeste Europese landen, waaronder Nederland, worden tandprotheses vervaardigd door tandtechnici, die door een aanvullende opleiding de titel tandprothesist kunnen verkrijgen. Daardoor kunnen zij zelf afdrukken van het gebit

cancéreuses. Or les études font aussi apparaître que les amalgames dentaires sont composés à 60% de cobalt. Seule une faible proportion d'entre eux sont étanches. Des milliers de personnes se trouvent donc soumises à un risque sans le savoir. Le plus souvent les patients ignorent qu'ils sont allergiques au nickel ou au cobalt et ils attribuent les symptômes dont ils souffrent à d'autres causes. La plupart d'entre eux ne sont pas informés de la composition des amalgames dentaires et on n'établit aucun lien entre les symptômes allergiques et la présence de métal dans la prothèse dentaire.

Des techniques nouvelles permettent de diminuer la teneur en nickel et en cobalt des amalgames ou d'en atténuer les effets nuisibles. Elles sont coûteuses et prennent du temps. On peut aussi trouver une solution de rechange en appliquant sur la prothèse un produit qui prévient la corrosion. Il existe une technique permettant d'endiguer les allergies et le développement d'affections cancéreuses en empêchant l'amalgame dentaire de libérer les substances nuisibles. Selon le professeur Marzin, cette technique est peu utilisée car elle requiert du temps et est onéreuse et peu connue. Elle ne fait par ailleurs l'objet d'aucun remboursement par les mutuelles et le plus souvent, les dentistes n'informent pas leurs patients de son existence. Elle n'est actuellement utilisée que chez les patients dont l'allergie est prouvée.

Dans la plupart des pays européens, les prothèses dentaires sont fabriquées par des techniciens dentaires qui peuvent obtenir le titre de prothésiste dentaire après une formation complémentaire. Ils peuvent prendre l'empreinte dentaire des patients. Bien que cette formation existe aussi en Belgique, la profession n'est pas encore reconnue et nos prothésistes dentaires partent exercer aux Pays-Bas où on les reconnaît comme tels.

En France et aux Pays-Bas, une documentation sur le patient contenant toutes les informations, notamment les réactions allergiques éventuelles de ce dernier à certains matériaux, est obligatoire. Selon les spécialistes, un test allergène est simple à réaliser. Le dentiste et le technicien dentaire doivent disposer d'une copie de ce document.

La ministre estime que l'allergie au cobalt est un phénomène complexe qui doit être étudié par un groupe d'experts désignés par la commission d'avis des dispositifs médicaux, créée par arrêté royal du 18 mars 1999.

Le groupe d'experts a-t-il été mis en place ? Si oui, quels en sont les résultats et les réalisations ? Sinon, quand sera-t-il constitué ?

Que pense la ministre de la non-reconnaissance de la profession de prothésiste dentaire, ce qui a pour conséquence que les praticiens s'exilent aux Pays-Bas pour être au service de leurs patients belges ? La ministre est-elle prête à encourager sa collègue de l'Emploi à prendre une initiative dans ce dossier ?

L'obligation de la ticonisation est-elle réalisable en Belgique ? Si oui, la ministre compte-t-elle le défendre ? Si non, la Belgique satisfait-elle aux directives européennes en la matière ?

Pourquoi n'élabore-t-on pas des critères de qualité pour les prothèses dentaires comme c'est déjà le cas pour celles de la

in de mond van de patiënt maken. Chirurgische ingrepen en extracties blijven uiteraard verboden. Hoewel er in België ook een aanvullende opleiding tot tandprothesist bestaat, die bovendien nog uitgebreider is dan in de meeste omliggende landen, wordt in België dit beroep nog steeds niet erkend. Daardoor zijn er veel Belgische tandprothesisten naar Nederland uitgeweken waar zij wel als zodanig worden erkend.

In Nederland en Frankrijk bestaat er ook de verplichting tot een patiënt-documentatie. Deze documentatie moet alle informatie bevatten over de behandeling, de soort prothese die wordt voorgeschreven, de gebruikte materialen en eventuele allergene reacties van de patiënt op bepaalde materialen. Volgens specialisten terzake is een dergelijke allergene test eenvoudig uit te voeren en kunnen daarmee veel problemen worden voorkomen. Zowel de patiënt als de tandarts en de tandtechnicus moeten kunnen beschikken over een kopie van deze documentatie, zodat in voorkomend geval kan worden geconstateerd waar eventuele fouten zijn gemaakt en bovendien de redelijkheid van de berekende kosten kan worden gecontroleerd.

Wij vernamen dat de minister de kobaltallergie een complex fenomeen vindt, dat moet worden bestudeerd door een groep van experts, aangewezen door de Adviescommissie van medische hulpmiddelen, die bij koninklijk besluit van 18 maart 1999 werd opgericht.

Daaromtrent ontving ik van de minister graag een antwoord op volgende vragen.

Is deze groep van experts al opgericht? Zo ja, wat zijn hun bevindingen en realisaties tot op heden? Zo neen, wanneer wordt deze groep samengesteld?

Hoe beoordeelt de minister het feit dat het beroep van tandprothesist, ondanks de adequate opleiding, in België niet wordt erkend, waardoor tandprothesisten naar Nederland uitwijken om vandaar uit hun patiënten in België van dienst te kunnen zijn? Is de minister bereid haar collega van Werkgelegenheid aan te moedigen tot een initiatief terzake?

Is het verplicht maken van het ticoniseringsproces haalbaar in België? Zo ja, heeft de minister de intentie hiervoor te ijveren? Zo neen, voldoet België aan de EU-richtlijnen terzake?

Waarom worden er voor tandprothesen geen kwaliteitscriteria uitgewerkt, zoals reeds het geval is voor heupprothesen, teneinde de rechten van de patiënten te vrijwaren?

Waarom is in België de patiënt-documentatie niet verplicht zoals in Nederland en Frankrijk?

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Aangezien de minister niet veel tijd heeft, zal ik mijn uiteenzetting zo kort mogelijk houden en mij ertoe beperken de erg technische problematiek die mevrouw Van Riet heeft aangekaart, iets ruimer te situeren. We kunnen daar dan later nog op terugkomen.

Er zijn niet alleen de allergieën en allergische reacties op zware metalen als kobalt, nikkel. De grootse problemen doen zich echter voor met kwik en kwikamalgaam in tandvullingen. Er is reeds heel wat onderzoek naar verricht inzake de effecten daarvan op de volksgezondheid. Ik ga daar

hanche, afin de préserver les droits des patients ?

Pourquoi la documentation sur le patient n'est-elle pas obligatoire en Belgique, comme aux Pays-Bas et en France ?

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Au-delà des allergies au nickel et au cobalt, de gros problèmes se posent en raison du mercure présent dans les amalgames dentaires. De nombreuses recherches ont déjà été faites à ce sujet.*

Je conclus des discussions des scientifiques que les raisons sont fondées pour n'utiliser des amalgames contenant du mercure que quand il n'y a pas d'alternatives. Le groupe des Verts du parlement européen semble également être de cet avis. A plus long terme, on pourrait examiner si une interdiction totale – comme en Suède depuis 2000 – est nécessaire.

nu niet verder op in. Ik wil de minister enkel volgende vragen stellen.

Uit al de discussies onder wetenschappers maak ik op dat er gegronde redenen zijn om amalgaamvullingen met kwik enkel te gebruiken waar het strikt nodig en waar er geen alternatief voorhanden is. Ook de groene fractie in het Europees Parlement, die de minister uit een vorig leven erg goed kent, lijkt die mening toegedaan. In de praktijk komt dat neer op een gebruik van kwikamalgaam voor alleen grote gaten, die eigenlijk met een goede preventie moeten kunnen worden vermeden. Op langere termijn kan worden onderzocht of een volledig verbod, zoals in Zweden vanaf 2000 ingevoerd is, noodzakelijk is. Ook daarnaar, en dus niet alleen naar de gezondheidseffecten van kobalt of nikkel in tandprothesen, moet er in België meer onderzoek worden verricht.

Een tweede zaak, die ook met minister Vandembroucke eens moet worden besproken, is het verwijderen van amalgaamvullingen, de amalgaamsanering of de detoxificatie. Daarover zegt men vaak dat die enkel aangewezen is voor personen die erg gevoelig zijn voor kwik. Als men hiervoor kiest moet dit gebeuren met de nodige voorzorgsmaatregelen. Toch zou het wenselijk zijn dat we voor deze mensen de nodige maatregelen nemen. In Zweden wordt enkel nog het verwijderen en niet meer het aanbrengen van amalgaam door de ziekenfondsen nog terugbetaald.

Het aanbrengen van amalgaam bij kinderen en zwangere vrouwen zou eigenlijk moeten worden vermeden. Daar groeit een wetenschappelijke consensus rond. In een aantal landen is dat reeds gewoon verboden. Deze maatregel lijkt me op korte termijn ook de belangrijkste die we in overweging moeten nemen.

Voor het overige sluit ik me aan bij de vragen van mevrouw van Riet over de prothesen en kobalt. De instrumenten die zij voorstelt zouden ook voor de zware metalen in vullingen in tanden kunnen worden toegepast.

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Ik zal eerst de vragen van mevrouw Van Riet beantwoorden. De tekst van het koninklijk besluit waarin de leden van de commissie worden aangewezen, zoals bepaald in het koninklijk besluit van maart 1999, werd voor goedkeuring voorgelegd aan verschillende instanties. De commissie moet in de loop van het huidige semester kunnen worden geïnstalleerd. Ik zal uiteraard niet nalaten om haar de nodige vragen voor te leggen, waarbij ik ook rekening zal houden met de vragen van de heer Malcorps.

De erkenning van technicus in de tandprothesen behoort niet tot de bevoegdheid van de minister van Werkgelegenheid, maar hoort thuis in de wetgeving betreffende de KMO's en ressorteert dus onder minister Gabriëls. De erkenning van dit beroep in het kader van de medische of paramedische beroepen, wordt vastgelegd in het koninklijk besluit nr. 78, maar is in België nog niet geregeld. Overigens werden me hierover al meerdere vragen gesteld, onder meer in de commissie voor de Volksgezondheid van de Kamer. Ze hadden een verschillende teneur, ook al waren ze soms afkomstig van mensen van eenzelfde partij. Daarom heb ik de Raad voor tandheelkunde gevraagd om zich over dit statuut te beraden. De Raad is nogal traag in het uitbrengen van zijn advies. Hij heeft overigens ook nog niet geantwoord op

Un deuxième point, qui devrait aussi être abordé avec le ministre Vandembroucke, est le retrait des plombages à l'amalgame, la réparation des amalgames ou la désintoxication. On dit souvent que ces actes sont seulement indiqués pour les personnes très sensibles au mercure. Si l'on va dans ce sens, il faut prendre des mesures de précaution. En Suède, les mutualités ne remboursent plus que le retrait des amalgames et non plus le placement.

Les plombages à l'amalgame devraient aussi être évités chez les enfants et les femmes enceintes. Les scientifiques sont de plus en plus d'accord sur ce point. Cette mesure me semble la plus urgente.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Le texte de l'arrêté royal qui désigne les membres de la commission, comme prévu par l'arrêté royal de mars 1999, a été soumis à différentes instances pour approbation. La commission doit pouvoir être installée dans le courant de ce semestre. Je ne manquerai pas de lui poser les questions qui s'imposent.*

La reconnaissance de la profession de technicien en prothèses dentaires fait partie de la réglementation relative aux PME et relève donc de la compétence de M. Gabriëls. La reconnaissance dans le cadre des professions médicales ou paramédicales, prévue par l'arrêté royal n° 78, n'est pas encore réglée en Belgique. J'ai déjà été interrogé à plusieurs reprises à ce sujet et j'ai dès lors demandé au Conseil de l'art dentaire de réfléchir à ce statut. Cette instance n'a toujours pas répondu aux questions des orthodontistes qui veulent une reconnaissance distincte. Le Conseil a mis en place un groupe de travail qui examinera le statut du technicien dentaire. J'espère recevoir un avis rapidement.

Selon la législation actuelle, c'est le dentiste qui est responsable des prothèses placées. Pour éviter toute fuite de cobalt de la prothèse, je pense, comme Mme Van Riet, qu'il convient de placer une couche protectrice ou d'utiliser

vragen van de beoefenaars van orthodontie, die een afzonderlijke erkenning willen. De Raad heeft de werkgroep Delegatie van tandheelkundige handelingen opgericht, die het statuut van de tandtechnicus zal bespreken. Deze werkgroep komt op 23 januari eerstkomende samen. Ik hoop dus vrij vlug een advies te krijgen.

Volgens de huidige reglementering draagt de tandarts de tandheelkundige eindverantwoordelijkheid voor elke tandprothese die wordt aangebracht.

Wat de bescherming van de patiënt tegen het vrijkomen van kobalt uit tandprothesen betreft, volg ik de stelling van mevrouw Van Riet dat de plaatsing van een beschermingslaag één van de oplossingen kan zijn, zoals ook het gebruik van andere types van legeringen. Een voorafgaande studie van dit probleem door experts is nodig, vooral omdat dit in botsing komt met andere types van prothesen en andere types van medische hulpmiddelen. Bovendien is het ook aangewezen om dit probleem op Europees vlak aan te pakken. Er is immers zoveel circulatie van personen binnen Europa dat een sluitende regeling best op Europees vlak tot stand komt. Dat betekent echter niet dat ik wil wachten tot heel Europa dezelfde regeling verdedigt.

De bepalingen betreffende de tandprothesen zijn opgenomen in het koninklijk besluit van 18 maart betreffende de hulpmiddelen. Dit besluit is de omzetting van de EG-richtlijn 93/42. De tandtechnicus moet voor elke prothese een verklaring van overeenstemming met de essentiële eisen opstellen.

Eén van de standaarden betreft de biocompatibiliteit en geeft de lijst met de uit te voeren tests in verband met de gebruikte medische hulpmiddelen. In het geval van legeringen zijn er ook testen op cytotoxiciteit, sensibilisatie, irritatie, onderhuidse reactiviteit en in het geval van constant gebruik, op subchronische- en genotoxiciteit.

In antwoord op de laatste vraag kan ik bevestigen dat het voor tandtechnici in België verboden blijft om de tandprothesen rechtstreeks aan de patiënt af te leveren. Het is de tandarts die aan zijn patiënt de inlichtingen in verband met zijn prothese moet mededelen.

In feite is de vraag naar correcte informatie over de mogelijke nevenwerkingen een onderdeel van het ontwerp over Patiëntenrechten waaromtrent reeds twee hoorzittingen werden georganiseerd. Het verstrekken van correcte informatie over de aard van de ingreep die een patiënt moet ondergaan, vormt een van de belangrijke punten van dit ontwerp.

Hiermee wordt de basis gelegd voor een algemene regeling inzake patiëntenrechten. We moeten blijven zoeken naar de wegen waarlangs goede, toegankelijke en begrijpelijke informatie kan worden verspreid. In medische aangelegenheden blijft dit immers vaak een moeilijke opdracht.

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – Ik dank de minister voor haar uitvoerig antwoord.

– **Het incident is gesloten.**

d'autres types d'alliages. Une étude préliminaire par des experts s'impose. Ce problème doit en outre de préférence être abordé à l'échelon européen.

Les dispositions concernant les prothèses dentaires sont incluses dans l'arrêté royal du 18 mars sur les dispositifs médicaux, lequel est la transposition de la directive européenne 93/42. Une des normes, qui concerne la biocompatibilité, donne une liste des tests à exécuter en fonction des matériaux utilisés. En Belgique, il est interdit aux techniciens dentaires de livrer les prothèses directement aux patients et il appartient au dentiste de communiquer à ces derniers toutes les informations.

Un des points essentiels du projet relatif aux droits des patients, projet en voie d'élaboration, prévoit une information correcte des patients, entre autres sur les effets secondaires éventuels. Dans le domaine médical, il s'agit là d'une tâche qui s'avère souvent difficile.

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Je remercie la ministre de sa réponse détaillée.*

– **L'incident est clos.**

Samenstelling van commissies

De voorzitter. – Bij de Senaat is een voorstel ingediend om in de Controlemissie betreffende de verkiezingsuitgaven en de boekhouding van de politieke partijen, de heer Jacques Devolder door de heer André Geens als effectief lid te vervangen. (*Instemming*)

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor volgende week deze agenda voor:

Donderdag 25 januari 2001 om 15 uur

Inoverwegingneming van voorstellen.

Mondelinge vragen.

Wetsontwerp tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de oprichting van een algemene vergadering van vrederechters en rechters in de politierechtbank; Stuk 2-441/6 tot 9. (*Pro memorie*)

Vanaf 16.30 uur:

Geheime stemming over de voordracht van kandidaten voor een openstaand ambt van Nederlandstalig Staatsraad bij de Raad van State; Stuk 2-627/1.

Naamstemming over het afgehandelde wetsontwerp in zijn geheel.

Vragen om uitleg:

- van mevrouw Sabine de Bethune aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over “de naleving van de wet van 20 juli 1990 ter bevordering van de evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in organen met adviserende bevoegdheid” (nr. 2-309);
- van mevrouw Sabine de Bethune aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over “het verschil in arbeidsmarktparticipatie van laaggeschoolde en hooggeschoolde vrouwen in België” (nr. 2-310);
- van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “beendermeel in gelatine voor menselijke consumptie” (nr. 2-321);
- van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “het gebruik en de verkoop van medicijnen op natuurlijke basis” (nr. 2-322);
- van de heer Georges Dallemagne aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “de besmetting door het gebruik van het inactieve antisepticum CIDEX in een aantal ziekenhuizen” (nr. 2-318);
- van de heer Theo Kelchtermans aan de minister van Landbouw en Middenstand en aan de eerste minister over “het chippen van paarden” (nr. 2-308);
- van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over “de toepassing van de nieuwe regels inzake de

Composition de commissions

M. le président. – Le Sénat est saisi d'une demande tendant à remplacer au sein de la commission de contrôle des dépenses électorales et de la comptabilité des partis politiques, M. Jacques Devolder par M. André Geens comme membre effectif. (*Assentiment*)

Ordre des travaux

M. le président. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine prochaine :

Jeudi 25 janvier 2001 à 15 heures

Prise en considération de propositions.

Questions orales.

Projet de loi modifiant diverses dispositions en vue de créer une assemblée générale des juges de paix et des juges au tribunal de police ; Doc. 2-441/6 à 9. (*Pour mémoire*)

À partir de 16 heures 30 :

Scrutin pour la présentation des candidats pour une place vacante de conseiller d'État d'expression néerlandaise au Conseil d'État ; Doc. 2-627/1.

Vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi dont la discussion est terminée.

Demandes d'explications :

- de Mme Sabine de Bethune au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur « l'application de la loi du 20 juillet 1990 visant à promouvoir la présence équilibrée d'hommes et de femmes dans les organes possédant une compétence d'avis » (n° 2-309) ;
- de Mme Sabine de Bethune au vice-premier ministre et ministre de l'Emploi sur « la différence de participation des femmes peu qualifiées et des femmes hautement qualifiées au marché du travail en Belgique » (n° 2-310) ;
- de Mme Erika Thijs au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la farine d'os dans la gélatine destinée à la consommation humaine » (n° 2-321) ;
- de Mme Erika Thijs au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « l'usage et la vente de médicaments à base de principes naturels » (n° 2-322) ;
- de M. Georges Dallemagne au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la contamination suite à l'utilisation dans certains hôpitaux de la solution désinfectante inactive, dénommée CIDEX » (n° 2-318) ;
- de M. Theo Kelchtermans au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes et au premier ministre sur « le marquage de chevaux par une puce » (n° 2-308) ;
- de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur « l'application du nouveau règlement en matière de nationalité » (n° 2-320) ;

nationaliteit" (nr. 2-320);

- van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over "de liberalisering van De Post" (nr. 2-317).
- **De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

Stemmingen

(De naamlijsten worden in de bijlage opgenomen.)

Wetsontwerp tot wijziging van verscheidene wetsbepalingen inzake de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-509) (Evocatieprocedure)

Stemming nr. 1

Aanwezig: 45
Voor: 45
Tegen: 0
Onthoudingen: 0

- **Het ontwerp werd geamendeerd en zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Wetsontwerp tot wijziging van sommige bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de voogdij over minderjarigen (Stuk 2-510)

Stemming nr. 2

Aanwezig: 46
Voor: 46
Tegen: 0
Onthoudingen: 0

- **Het ontwerp werd geamendeerd en zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden overgezonden.**

Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Justitie over «de bevoegdheden van de balies op het gebied van het sociaal statuut van de advocaat» (nr. 2-313)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Mijnheer de voorzitter, ik wil van de gelegenheid gebruik maken om publiek te betreuren dat collega Destexhe en ik zelf onze vraag over het Berlaymontgebouw om zeer onduidelijke redenen niet mogen stellen.

Het toeval wil dat gisteren bekend geraakte dat op 8 december jongstleden een zeer belangrijk vonnis werd geveld. Op die dag heeft de twaalfde kamer van de arbeidsrechtbank te Brussel geoordeeld dat een advocaat-stagiair die verbonden was aan een advocatenassociatie er in ondergeschikt verband als werknemer werkte en niet als zelfstandige en aldus gebonden is door een arbeidsovereenkomst. Aangezien de advocaat-stagiair werd ontslagen, moest hem conform de wet op de arbeidsovereenkomsten van 3 juli 1978 een verbrekingsvergoeding worden toegekend. De advocaat heeft volgens de rechter eveneens recht op een bijkomende schadevergoeding wegens misbruik van het ontslagrecht.

Ik kom vandaag andermaal terug op de vragen om uitleg die

- de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur « la libéralisation de La Poste » (n° 2-317).

- **Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

Votes

(Les listes nominatives figurent en annexe.)

Projet de loi modifiant diverses dispositions légales en matière de tutelle des mineurs (Doc. 2-509) (Procédure d'évocation)

Vote n° 1

Présents : 45
Pour : 45
Contre : 0
Abstentions : 0

- **Le projet a été amendé et sera transmis à la Chambre des représentants.**

Projet de loi modifiant certaines dispositions du Code judiciaire relatives à la tutelle des mineurs (Doc. 2-510)

Vote n° 2

Présents : 46
Pour : 46
Contre : 0
Abstentions : 0

- **Le projet a été amendé et sera transmis à la Chambre des représentants.**

Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne au ministre de la Justice sur «les compétences des barreaux pour ce qui est du statut social de l'avocat» (n° 2-313)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Je regrette tout d'abord que M. Destexhe et moi-même ne puissions, pour des raisons obscures, poser notre question sur le Berlaymont.*

Le 8 décembre dernier, le tribunal du travail de Bruxelles a jugé qu'un avocat stagiaire avait un lien de subordination avec l'association d'avocats pour laquelle il travaillait et qu'il était dès lors lié par un contrat de travail. Cet avocat a été licencié. Il a alors touché des indemnités de rupture de contrat, ainsi que des indemnités pour abus de droit de licenciement.

Lors d'interpellations précédentes que j'ai développées sur le même sujet, le ministre Vandembroucke m'avait répondu que le droit social belge ne s'oppose pas à l'exercice de la profession d'avocat dans le cadre d'un contrat de travail. Il a fait référence à d'autres professions qui nécessitent aussi une grande autonomie, qui sont soumises à une déontologie de la profession et qui peuvent aussi être exercées dans le cadre de liens de subordination, par exemple les médecins et les

ik *in tempore non suspecto* tijdens de plenaire vergaderingen van 27 januari 2000 en 21 december 2000 heb gesteld over het sociaal statuut van de advocaat en die telkens werden beantwoord door minister Vandenbroucke. Meer in het bijzonder verwijs ik naar het antwoord dat de minister van Sociale Zaken en Pensioenen op 21 december 2000 gegeven heeft. De minister heeft toen te kennen gegeven dat het Belgische sociaalzekerheidsrecht zich niet verzet tegen de uitoefening van het beroep van advocaat in dienstverband. De minister verwees hierbij naar andere vrije beroepen, zoals die van geneesheer, tandarts, apotheker, bedrijfsrevisor en accountant, die in ondergeschikt verband kunnen worden uitgeoefend, niettegenstaande deze vrije beroepen net zoals het beroep van advocaat een grote autonomie vereisen én onderworpen zijn aan een beroepsdeontologie.

De minister van Sociale Zaken en Pensioenen voegde daar echter aan toe dat de professionele deontologische regels het uitoefenen van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband zouden kunnen verbieden. Met andere woorden, iedere balie zou het uitoefenen van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband kunnen uitsluiten. De realiteit toont aan dat sommige balies inderdaad dergelijk verbod uitdrukkelijk hebben aangenomen. Zo oordeelde de Raad van de Franstalige Orde van Advocaten te Brussel, waarschijnlijk begin 1994, dat het bedieningsstatuut onverenigbaar is met de hoedanigheid van advocaat.

Het is echter zeer de vraag of de balies wel de bevoegdheid – kunnen – hebben om het uitoefenen van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband te verbieden en aldus het sociaal statuut van zelfstandige aan alle advocaten en meer bepaald aan alle advocaten-stagiairs op te leggen. Door dergelijke handelwijze komen immers drie fundamentele, door het Belgische recht gegarandeerde vrijheden in het gedrang, namelijk de vrijheid van arbeid, de contractvrijheid én het vrij verkeer van werknemers binnen de Europese Unie.

De vrijheid van arbeid wordt beschermd door het bekende decreet-d'Allarde van 2-17 maart 1791. Door deze wettelijke bescherming is het Hof van Cassatie steeds de mening toegedaan geweest dat wetsbepalingen die de vrijheid van arbeid beperken, strikt moeten worden geïnterpreteerd

Bijgevolg moeten alle wettelijke bepalingen die aan een beroepsorde, zoals de Orde van Advocaten, de bevoegdheid verlenen om deontologische regels uit te vaardigen, uitgelegd worden op een wijze die de vrijheid van arbeid het minst schendt. Zo kan ervan uitgegaan worden dat de raad van de Orde van Advocaten niet mag tornen aan de vrijheid van arbeid wanneer de wetgever haar daarvoor niet de expliciete machtiging heeft gegeven. Ik verwijs daarvoor naar de uitstekende uiteenzetting van professor Geens in zijn doctoraatsverhandeling *Het Vrij Beroep* van 1986.

Een algemene wettelijke bepaling zoals artikel 456 van het Gerechtelijk Wetboek waarbij een beroepsorde zoals de Orde van Advocaten een bepaalde regelgevende bevoegdheid krijgt, volstaat mijns inziens dan ook niet. De wetgever moet zijn bevoegdheid om aan de vrijheid van arbeid te raken expliciet delegeren aan de beroepsorde in kwestie. In de wetsbepaling moet dus duidelijk staan dat de balies de wettelijke bevoegdheid hebben aan de vrijheid van arbeid te raken. Volgens mij is een dergelijke bepaling in het

réviseurs d'entreprise.

Il ajoutait toutefois que chaque barreau pourrait prévoir, dans les règles déontologiques de la profession, d'interdire l'exercice de la profession d'avocat dans le cadre d'un lien de subordination et que certains barreaux l'avaient d'ailleurs déjà fait.

Il convient toutefois de se demander si ces derniers sont compétents pour imposer le statut social d'indépendant à tous les avocats, plus particulièrement aux stagiaires, car cela remet en question trois libertés fondamentales garanties par le droit belge, à savoir la liberté du travail, la liberté de contrat et la libre circulation des travailleurs au sein de l'Union européenne. La Cour de cassation a toujours estimé que les dispositions légales qui limitent la liberté du travail doivent être interprétées au sens strict.

Par conséquent, les dispositions légales qui accordent à un ordre professionnel la compétence d'édicter des règles déontologiques sont interprétées de manière à porter le moins possible atteinte à la liberté du travail. On peut en déduire que l'Ordre des avocats ne peut toucher à la liberté du travail que si le législateur lui en donne explicitement l'autorisation. Selon moi, l'article 456 du Code civil qui octroie une compétence réglementaire à l'Ordre des avocats ne lui accorde pas cette possibilité.

Le même raisonnement vaut pour la liberté de contrat : une autorisation légale explicite est exigée pour qu'un ordre professionnel puisse la limiter.

Cette position est confortée par l'arrêté royal n°79 du 10 novembre 1967 qui autorise explicitement l'Ordre des médecins à limiter la liberté de contrat lorsque certaines clauses de ce dernier sont incompatibles avec les principes de la déontologie médicale, plus particulièrement avec la liberté thérapeutique.

Par ailleurs, en interdisant l'exercice de la profession d'avocat dans un rapport de subordination, les barreaux belges empêchent les avocats de pays membres de l'Union européenne, désireux de travailler temporairement en Belgique, de prolonger leur contrat de travail en Belgique et donc de bénéficier des règles relatives au détachement des travailleurs à l'intérieur de l'Union européenne prévues par le Règlement européen 1408/71.

En outre, la législation en matière de sécurité sociale touche à l'ordre public. Les barreaux ne peuvent déterminer eux-même quelles règles de sécurité sociale sont applicables. Cette décision appartient aux autorités compétentes en matière de sécurité sociale. Il suffit de voir si les trois éléments constitutifs d'un contrat de travail sont réunis : le travail, le salaire et l'autorité.

La réponse du ministre à ma demande d'explications du 21 décembre 2000 relative à l'éventuel caractère contraignant des accords conclus entre les barreaux bruxellois et certains barreaux étrangers illustre bien cette position.

Dans notre pays, les avocats en général et les stagiaires en particulier doivent être engagés comme indépendants mais sont souvent de faux indépendants. En fait, ils travaillent comme employés parce qu'ils ne peuvent pas prendre leurs vacances quand ils le désirent et ne peuvent travailler pour d'autres clients que ceux désignés par leur patron. Dans les

Gerechtigd Wetboek niet terug te vinden.

Eenzelfde redenering kan worden ontwikkeld met betrekking tot de contractvrijheid, die wettelijk beschermd wordt door artikel 1134 van het Burgerlijk Wetboek en die, net zoals de vrijheid van arbeid, de openbare orde raakt. Een expliciete wettelijke machtiging is vereist opdat een beroepsorde de contractvrijheid mag beperken.

Deze stelling wordt gestaafd door artikel 15, paragraaf 1, laatste lid van het koninklijk besluit nummer 79 van 10 november 1967 betreffende de Orde der Geneesheren, waarin deze orde uitdrukkelijk gemachtigd wordt de contractvrijheid te beperken. Volgens deze bepaling kan de code van medische plichtenleer die door de nationale raad van de Orde der Geneesheren wordt uitgevaardigd, de bedingen aanwijzen die verboden zijn in de overeenkomsten die de geneesheren sluiten in verband met de uitoefening van hun beroep. Hierbij gaat het om bedingen die onverenigbaar zijn met de beginselen van de plichtenleer, meer bepaald met de therapeutische vrijheid van de geneesheer.

Ook het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie is relevant. Door het uitoefenen van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband te verbieden, maken de Belgische balies het voor advocaten uit andere EU-lidstaten die hun beroep in België tijdelijk willen uitoefenen, immers onmogelijk om hun in het buitenland bestaande arbeidsovereenkomst in België voort te zetten en aldus te profiteren van de regels inzake detachering van werknemers binnen de Europese Unie, zoals bepaald in de Europese Verordening 1408/71. Het Europese Hof van Justitie heeft reeds geoordeeld dat de verplichting om het beroep van gids in Griekenland in ondergeschikt verband uit te oefenen, waardoor zelfstandige gidsen uit andere EU-lidstaten daar niet als zelfstandige aan de slag kunnen, strijdig is met het vrije verkeer van diensten binnen de Europese Unie.

Bovendien is er nog een andere reden om te betwijfelen of de balies wel bevoegd zijn om te bepalen onder welk sociaalzekerheidsstatuut advocaten dienen te ressorteren. De wetgeving inzake sociale zekerheid raakt immers de openbare orde. Bijgevolg kunnen de betrokkenen, in casu de balies als beroepsorganisaties van advocaten, niet zelf bepalen welke socialezekerheidsregeling toepasselijk is. De toepasselijkheid van deze of gene socialezekerheidsregeling hangt af van het oordeel van de bevoegde socialezekerheidsautoriteiten. Daarbij moet alleen de vraag gesteld worden of de drie wezenlijke elementen van een arbeidsovereenkomst, namelijk arbeid, loon en gezag, in een bepaald geval al dan niet voorhanden zijn. Het antwoord van de minister van Sociale Zaken en Pensioenen op mijn vraag om uitleg van 21 december 2000, meer bepaald zijn antwoord met betrekking tot het eventuele bindende karakter van akkoorden gesloten tussen de Brusselse en bepaalde buitenlandse balies, is een tekenende illustratie van deze stelling. In dat verband verwijs ik eveneens naar de repliek die ik onmiddellijk na het bewuste antwoord van de minister van Sociale Zaken en Pensioenen heb gegeven.

Tot slot wordt door stafhouders zelf toegegeven dat de onafhankelijkheid, die nodig is voor de uitoefening van het beroep van advocaat, meer bepaald wordt door de wijze waarop het beroep effectief wordt uitgeoefend dan door het

petites villes et communes, les avocats stagiaires travaillent souvent durant trois ans pour un salaire de misère de 20000 à 25000 francs brut par mois.

Un avocat peut-il exercer sa profession dans le cadre d'un contrat de travail ? Sinon, pourquoi ? Une interdiction d'exercer la profession d'avocat dans un lien de subordination n'est-elle pas d'autant moins fondée que même le barreau admet désormais que l'indépendance de la profession d'avocat dépend davantage de la façon dont elle est effectivement exercée que du statut social ? L'excellent jugement rendu le 8 décembre 2000 par le tribunal du travail écarte d'ailleurs le critère de l'indépendance de la profession d'avocat.

Le ministre pense-t-il que le Code judiciaire contient une disposition qui habilite explicitement les barreaux à porter atteinte à la liberté de travail et la liberté contractuelle ? L'interdiction d'exercer la profession d'avocat dans un lien de subordination n'est-elle pas en contradiction avec la libre circulation des travailleurs au sein de l'Union européenne ? En effet, les avocats originaires d'autres États membres doivent mettre un terme à leur contrat de travail s'ils viennent exercer leur métier en Belgique. En supposant que les barreaux soient compétents pour interdire l'exercice de la profession d'avocat dans un lien de subordination, cette interdiction peut-elle rester justifiée alors que le ministre des Affaires sociales et des Pensions a clairement indiqué que la qualification invoquée par les barreaux ne lie nullement les autorités compétentes dans le domaine de la sécurité sociale ?

toepasselijke sociaalrechtelijk statuut.

Net zoals mijn eerdere vragen om uitleg is deze vraag ingegeven door de sociale situatie van advocaten in het algemeen en die van de advocaten-stagiairs in het bijzonder. Ze worden in ons land verplicht op zelfstandige basis aangeworven, maar ze zijn dikwijls schijnzelfstandigen. Ze zijn in feite bedienden, omdat ze hun vakantie niet zelf kunnen bepalen en ze niet mogen werken voor een ander cliënteel dan het cliënteel dat door hun baas wordt aangewezen. Ook talrijke andere indicaties wijzen op een bediendenstatuut. Ik vestig andermaal de aandacht op de situatie van advocaten-stagiairs in kleinere steden en gemeenten, die vaak gedurende drie jaar moeten werken tegen een hongerloon van 20.000 tot 25.000 frank bruto per maand. Ze kunnen niet eens naar het OCMW stappen. Dat zou strijdig zijn met de waardigheid van het beroep.

Mag een advocaat zijn beroep uitoefenen in het kader van een arbeidsovereenkomst? Zo neen, welke zijn de redenen hiervoor? Is een verbod op de uitoefening van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband niet des te minder verantwoord, nu blijkt dat zelfs vanuit de balie wordt toegegeven dat de onafhankelijkheid van het beroep van advocaat veel meer afhangt van de concrete wijze waarop het beroep wordt uitgeoefend, dan van het toepasselijke sociaalrechtelijk statuut? Ik verwijs in dit verband naar het uitstekende vonnis van 8 december 2000 van de arbeidsrechtbank waarin brandhout wordt gemaakt van het criterium van de onafhankelijkheid van het beroep van advocaat.

Is de minister van oordeel dat het Gerechtelijk Wetboek een bepaling bevat die de balies expliciet machtigt te raken aan de vrijheid van arbeid en aan de contractvrijheid?

Is het verbod op de uitoefening van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband niet strijdig met het vrij verkeer van werknemers binnen de Europese Unie doordat advocaten uit andere EU-lidstaten hun bestaande arbeidsovereenkomst niet kunnen voortzetten wanneer ze vanuit hun lidstaat van oorsprong naar België komen om hier het beroep van advocaat uit te oefenen? In de veronderstelling dat de balies de bevoegdheid hebben het uitoefenen van het beroep van advocaat in ondergeschikt verband te verbieden, rijst de vraag of een dergelijk verbod nog langer gerechtvaardigd kan worden, nu uit het antwoord van de minister van Sociale Zaken en Pensioenen op mijn vraag om uitleg van 21 december 2000 duidelijk blijkt dat de door de balies aangehaalde kwalificatie de bevoegde socialezekerheidsautoriteiten geenszins bindt.

(Voorzitter: mevrouw Sabine de Bethune, eerste ondervoorzitter.)

Vindt de minister het wettelijk verantwoord dat bepaalde advocaten-stagiairs voor de uitoefening van hun beroep maandelijks vergoed worden voor minder dan het wettelijke minimumloon voor bedienden? Wat wil hij hieraan doen?

Handelt een advocaat-stagiair die door onvoldoende honoraria niet kan voorzien in zijn of haar eigen levensonderhoud en die naar het OCMW stapt met de vraag voor supplementaire steun, in strijd met de waardigheid van het beroep?

Welke zijn de plannen van de regering om het lot van de

(Mme Sabine de Bethune, première vice-présidente, prend place au fauteuil présidentiel.)

Le ministre juge-t-il légalement fondé que certains avocats stagiaires reçoivent chaque mois un salaire inférieur au salaire minimum légal des employés ? Que compte-t-il faire ? Un avocat stagiaire qui, en raison d'honoraires insuffisants, ne peut assurer sa subsistance et demande une intervention du CPAS n'agit-il pas en contradiction avec la dignité de sa profession ?

Quels sont les projets du gouvernement pour améliorer le sort des avocats stagiaires dans notre pays ? Dans quels délais

advocaten-stagiairs van ons land te verbeteren? Op welke termijn wil ze dit realiseren?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Ik herinner mij nog de periode waarin mijn professor gerechtelijk recht, professor Storme, sprak over de beoefenaars van wat hij het tweede oudste beroep ter wereld noemde, namelijk de advocaten. Wellicht ligt onze beider professionele achtergrond aan de basis van deze belangrijke vraag. Ook de wetgever heeft de beoefenaar van dit beroep op een speciale wijze benaderd. Dat geldt zeker voor het Gerechtelijk Wetboek, dat in mijn antwoord een determinerende rol speelt.

Mijn antwoord is onderverdeeld in vier delen. Het eerste heeft betrekking op de vraag of dit beroep al dan niet in dienstverband kan worden uitgeoefend. Het tweede heeft betrekking op de al dan niet strijdigheid met artikel 39 van het EEG-verdrag inzake het vrije verkeer van werknemers. Het derde heeft betrekking op de vergoedingen van advocaten-stagiairs. Het laatste deel heeft betrekking op het belangrijke vonnis van de arbeidsrechtbank van 8 december 2000.

Wat de uitoefening van het beroep van advocaat in dienstverband betreft, zal ik vier kleine elementen aanhalen die mijns inziens een afdoend antwoord geven. Het eerste element is artikel 437, 4°, van het Gerechtelijk Wetboek dat bepaalt dat het beroep van advocaat onverenigbaar is met alle bezoldigde betrekkingen of werkzaamheden, openbare of particuliere, hetzij ze noch de onafhankelijkheid van de advocaat noch de waardigheid van de balie in gevaar brengen. Dat is een uitgangspunt dat aan duidelijkheid niet veel overlaat. Het tweede element is artikel 501, tweede lid, bepaalt dat alleen de raden van de Orde van de balies bevoegd zijn in tuchtzaken. Het komt dus de balies en niet de minister van Justitie toe te bepalen of de regels inzake onafhankelijkheid of waardigheid in het gedrang worden gebracht. Dat is een niet onbelangrijke nuance, want het zal een rol kunnen spelen in het feit of men dit beroep al dan niet in dienstverband kan uitoefenen. Het derde element is dat tegen alle beslissingen in tuchtzaken, gewezen door de raad van de Orde en houdende veroordeling of vrijspraak, een hoger beroep kan worden ingesteld. Het vierde element, artikel 614, 1° bepaalt dat het Hof van Cassatie uitspraak doet over de voorziening in cassatie tegen de beslissingen van de raden van beroep van de Orde van advocaten. Dat Hof is ook bevoegd om, met toepassing van artikel 611 van het gerechtelijk wetboek, kennis te nemen van de vorderingen tot nietigverklaringen van de reglementen van de raad van de Nationale Orde van advocaten die door overschrijding van bevoegdheden zijn aangetast, tegen de wetten indruisen of op onregelmatige wijze tot stand zijn gekomen. Belangrijk is dat geen reglement van de Nationale Orde verbiedt het beroep van advocaat in dienstverband uit te oefenen. Dat is een belangrijke vaststelling waarmee rekening moet worden gehouden.

Het komt het Hof van Cassatie en niet de minister van Justitie toe te oordelen of de plichtenleer die de raden van de Orde toepassen al dan niet verenigbaar is met de in België geldende juridische norm. Eventueel moeten de raden van de Orde de plichtenleer en/of hun uitspraken aanpassen aan de gerechtelijke beslissingen. Dat lijkt mij de evidentie zelf. Ik denk dat in dit verband het vonnis van de arbeidsrechtbank,

entend-il les réaliser ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Je vais répondre en quatre parties. Il y a d'abord l'article 437, 4°, qui stipule que la profession d'avocat est incompatible avec toute activité rémunérée qui compromettrait l'indépendance de l'avocat ou la dignité du barreau. Ensuite, l'article 501, deuxième paragraphe, détermine que seuls les conseils de l'Ordre des barreaux sont compétents en matière disciplinaire. Il appartient donc aux barreaux et non au ministre de la Justice de déterminer si les règles relatives à l'indépendance ou à la dignité sont compromises. En troisième lieu, un recours peut être introduit contre toutes les décisions disciplinaires prononcées par le conseil de l'Ordre et portant une condamnation ou un acquittement. Quarto, l'article 614, 1°, stipule que la Cour de cassation se prononce sur les pourvois contre les décisions des conseils d'appel de l'Ordre des avocats. La Cour est également compétente pour connaître des actions en nullité des règlements du conseil de l'Ordre national des avocats pour motif d'excès de compétences, de non-conformité aux lois ou de promulgation irrégulière. Il est important de noter qu'aucun règlement de l'Ordre national n'interdit l'exercice de la profession d'avocat dans un lien de subordination.

Il revient à la Cour de cassation et non au ministre de la Justice de juger si la déontologie appliquée par le conseil de l'Ordre est compatible avec la norme juridique en vigueur en Belgique. Ces conseils doivent éventuellement adapter la déontologie et, ou, leurs décisions aux verdicts judiciaires. Le jugement du tribunal du travail, pour autant qu'il ait force de chose jugée, ne constituera pas un précédent sans importance. À la lumière de la réforme récente de l'Ordre national des Avocats et de la reconnaissance de la Vereniging van de Vlaamse Balies et de la Conférence des barreaux francophones et germanophones, j'observe d'ailleurs que la Chambre a adopté un projet de loi qui, sans porter préjudice à la compétence du procureur général près la Cour de cassation d'intenter une action en nullité, donne aussi à un collège arbitral la compétence d'annuler un règlement contraire aux lois ou aux règles déontologiques.

Vous me demandez si c'est contraire à l'article 39 du Traité européen sur la libre circulation des travailleurs. La directive 98/5/CEE du 16 février 1998 simplifiant l'exercice permanent de la profession d'avocat dans un autre État membre que celui dans lequel la qualification professionnelle est acquise, contient une disposition concernant l'exercice d'une profession en tant que salarié. Il ressort de l'article 8 de cette directive qu'un avocat peut offrir ses services en tant que salarié à un autre avocat ou à une association. Un avocat originaire d'un État membre européen peut donc travailler comme salarié en Belgique, à condition que ce soit également possible pour les avocats belges.

Pour ce qui concerne la rémunération des avocats stagiaires, aucune disposition légale ne permet de déterminer que cette rémunération n'est pas justifiée. Je sais néanmoins que certains avocats stagiaires concluent des contrats de travail leur offrant une rémunération inférieure au minimex. Ne perdons cependant pas de vue qu'un contrat de stage se distingue par son objet d'un contrat de travail. Ce dernier permet d'obtenir un salaire afin de pouvoir assurer sa

voor zover het kracht van gewijsde heeft, een niet onbelangrijk precedent zal zijn. In het licht van de recente hervorming van de Nationale Orde van advocaten en de erkenning van de Vereniging van de Vlaamse balies en de Conférence des barreaux francophones et germanophones merk ik trouwens op dat de Kamer een wetsvoorstel heeft goedgekeurd waarbij, onverminderd de bevoegdheid van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie om een vordering tot nietigverklaring in te stellen, ook een scheidsrechterlijk college de bevoegdheid heeft om een reglement te vernietigen dat zou indruisen tegen de wetten of tegen algemeen geldende deontologische regels.

De bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek hebben dus een zeer grote bevoegdheid toegekend aan de Nationale Orde en aan het Hof van Cassatie, maar niet aan de minister van Justitie. Ik herhaal nog eens, er is geen reglement van de Nationale Orde dat verbiedt dat het beroep van advocaat in dienstverband wordt uitgeoefend. Tot zover mijn antwoord op uw eerste, toch wel cruciale vraag.

De tweede vraag was of er strijdigheid is met artikel 39 van het Europees verdrag inzake vrij verkeer van werknemers. In dit kader wens ik op te merken dat de richtlijn 98/5/EEG van 16 februari 1998 ter vergemakkelijking van de permanente uitoefening van het beroep van advocaat in een andere lidstaat dan die waar de beroepskwalificatie is verworven, een bepaling bevat inzake de beroepsuitoefening in loondienst. Het is dus niet onbelangrijk dit te onderstrepen, aangezien er een passus is die daar specifiek over handelt. Meer bepaald zegt artikel 8 van de richtlijn: "De in de lidstaat van ontvangst onder zijn oorspronkelijke beroepstitel ingeschreven advocaat mag zijn beroep in loondienst bij een ander advocaat, bij een samenwerkingsverband van advocaten of een advocatenkantoor of bij een publiek- of privaatrechtelijke onderneming uitoefenen, voor zover de lidstaat van ontvangst zulks voor de onder die beroepstitel van die lidstaat ingeschreven advocaten toestaat". Hieruit blijkt uitdrukkelijk dat het mogelijk is om als advocaat in loondienst bij een ander advocaat of in een associatie zijn diensten aan te bieden. Met andere woorden, een advocaat uit een Europese lidstaat mag in België in loondienst werken, op voorwaarde dat dit ook mogelijk is voor de Belgische advocaten. Hiermee bevestigt de richtlijn een algemeen geldend principe.

De derde reeks vragen betreft de vergoeding van advocaten-stagiairs. Er bestaat geen wettelijke bepaling aan de hand waarvan de vergoeding van een advocaat-stagiair als niet verantwoord zou kunnen worden beoordeeld. Niettemin is het mij inderdaad bekend dat bepaalde advocaten-stagiairs overeenkomsten sluiten waarin een vergoeding wordt vastgelegd die minder bedraagt dan het wettelijk bestaansminimum. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat een stageovereenkomst zich door het voorwerp onderscheidt van een arbeidsovereenkomst. Een arbeidsovereenkomst strekt ertoe een loon te ontvangen om in het levensonderhoud te kunnen voorzien, terwijl een stageovereenkomst ertoe strekt zijn studie te vervolmaken en aldus aan de voorwaarden te voldoen om een volgende stap in de carrière te kunnen zetten.

De beoordeling of het ontvangen van OCMW-steun in strijd is met de waardigheid van het beroep valt niet onder de bevoegdheid van de minister van Justitie, maar wel van de

subsistance alors qu'un contrat de stage sert à parachever ses études et donc à satisfaire aux conditions permettant d'effectuer un pas supplémentaire dans sa carrière.

Il n'appartient pas au ministre de la Justice mais aux autorités disciplinaires compétentes de déterminer si l'octroi d'une aide par le CPAS est contraire à la dignité de la profession. Tôt ou tard nous pouvons être confrontés à un contentieux. Á ce moment, nous devons adapter les règles aux décisions judiciaires qui s'appliquent erga omnes.

J'en viens à votre question relative au jugement rendu le 8 décembre 2000 par le tribunal du travail de Bruxelles. Le juge a estimé qu'un avocat collaborateur qui travaillait dans un grand bureau, n'était pas indépendant mais était lié par une relation de subordination. Le tribunal a donc répété et appliqué la théorie courante de la Cour de cassation selon laquelle la qualification que les parties donnent à un contrat qu'elles concluent ne lie pas le juge du fond. Cela ne signifie pas que cette qualification peut être ignorée. Mais on peut écrire n'importe quoi sur un document : c'est le juge du fond qui déterminera si les prestations sont accomplies dans le cadre d'une relation de subordination.

Le juge a aussi estimé que l'indépendance imposée par le Code judiciaire n'exige pas l'exclusion de tout lien de subordination. Ce point de vue a déjà été adopté par la Cour de cassation française depuis le 7 novembre 1977. Selon elle, un contrat de location de services n'est pas incompatible avec l'indépendance requise pour l'exercice de l'assistance et de la représentation de clients, pour le conseil et le plaidoyer. Je pense que ce point de vue engendrera des adaptations.

Étant donné l'importance du problème, j'ai transmis la question de M. Van Quickenborne à l'Ordre national des Avocats, à la Vereniging van Vlaamse Balies et à la Conférence des barreaux francophones et germanophones afin d'obtenir leur opinion. J'aimerais aussi connaître les conséquences concrètes de ce jugement. Dès que j'aurai obtenu une réponse, je la transmettrai à M. Van Quickenborne.

betrokken tuchtoverheden. Wat dat betreft, denk ik dat ook daar enige klaarheid moet worden geschapen. Ik sluit niet uit dat we vroeg of laat wellicht met een contentieux zullen worden geconfronteerd. Ook hier geldt *mutatis mutandis* wat ik daarnet heb gezegd, namelijk dat we op dat ogenblik de regels zullen moeten aanpassen aan de gerechtelijke uitspraken die *erga omnes* gelden.

Zo kom ik tot de vraag over het vonnis van de Arbeidsrechtbank te Brussel van 8 december 2000. Dit is een heel belangrijke uitspraak. De rechter heeft geoordeeld dat een advocaat-medewerker die werkte in een groter kantoor, dit niet deed als zelfstandige, maar wel in ondergeschikt verband. Bij de beoordeling van de gevolgen van het vonnis mag uiteraard de feitelijke situatie die aan de basis van die uitspraak lag, niet uit het oog worden verloren. Het vonnis heeft enkel concrete gevolgen voor de betrokken partijen. In het algemeen kunnen we echter wel stellen dat de Arbeidsrechtbank de tot op heden gangbare theorie van het Hof van Cassatie heeft herhaald en toegepast, namelijk dat de kwalificatie die de partijen geven aan een door hen afgesloten overeenkomst, de feitenrechter niet bindt. Dat betekent evenwel niet dat die kwalificatie zonder meer opzij kan worden geschoven. De rechter zal steeds *in concreto* dienen te oordelen over de aangevoerde bewijzen dat de reële situatie strijdig is met de overeengekomen kwalificatie. Op een document kan om het even wat geschreven worden, het komt aan de feitenrechter toe dit te beoordelen en indien hij van oordeel is dat de prestaties in dienstverband worden geleverd, dan zal hij niet tot een andere conclusie komen dan degene die hem toelaat om dat met zoveel woorden te zeggen.

Tevens van belang is het feit dat de rechtbank oordeelt: "Professionele onafhankelijkheid, ook deze van een advocaat, is niet onverenigbaar met een band van ondergeschiktheid". Met andere woorden, de rechtbank meent dat de in het Gerechtelijk Wetboek opgelegde onafhankelijkheid niet vereist dat elke band van ondergeschiktheid wordt uitgesloten. Met dit standpunt zoekt de arbeidsrechtbank te Brussel aansluiting bij eerdere uitspraken van het Franse Hof van Cassatie, dat reeds sinds 7 november 1977 het standpunt inneemt dat een contract van huur van diensten niet onverenigbaar is met de onafhankelijkheid vereist bij de uitoefening van de bijstand en de vertegenwoordiging van cliënten, van de raadgeving en van het pleidooi. Dit standpunt kan als een precedent worden bestempeld en ik meen dan ook dat het aanleiding zal geven tot aanpassingen.

Bovendien was tot vanochtend nog geen beroep tegen het vonnis aangetekend. We moeten wachten tot het moment dat het kracht van gewijsde krijgt.

Gelet op het belang van het probleem, de vraag van de heer Van Quickenborne en de bevoegdheden die de wet aan de beroepsgroep zelf toekent, heb ik de vraag doorgespeeld aan de Nationale Orde van advocaten, de Vereniging van Vlaamse balies en de Conférence des Barreaux francophones et germanophones teneinde hun standpunt over deze uitspraak te vernemen. Tevens wens ik te weten welke concrete gevolgen ze hieraan zullen verbinden. Natuurlijk heb ik nog geen antwoord ontvangen, maar zodra ik het ontvang, zal ik het aan de heer Van Quickenborne meedelen, want het zal worden beschouwd als een mijlpaal in de evolutie van de uitspraken die *erga omnes* zullen gelden. Zelfs na de wetswijziging die

de Kamer recent aanbracht, moeten de bevoegde en wettelijke erkende instanties terzake een duidelijk standpunt innemen, waarbij de regel zou moeten zijn dat ze zich aanpassen aan de gevelde uitspraken, zowel met betrekking tot de dienstverlening als tot eventuele vergoedingen die binnen een stageovereenkomst werden toegekend.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De minister bevestigt in zijn antwoord dat een ware revolutie door de advocatuur zal razen. Toch wil ik de minister nog een aantal kleine bedenkingen voorleggen.

De minister stelt terecht dat de wettelijke bepalingen niet verbieden om als advocaat in dienstverband werkzaam te zijn. Enkele advocaten die in kantoren werken, hebben nu reeds contact met mij opgenomen met de mededeling dat zij zich in een gelijkaardige situatie bevinden als de persoon waarover is berecht. Ze stellen dat ze niet voor een andere cliënt mogen werken, dat ze hun vakantie moeten nemen op de dagen die door de werkgever worden vastgelegd, en dergelijke. Ze vragen zich af wat ze moeten doen op de dag dat ze worden ontslagen of ontslag nemen. Moeten ze nu reeds rekening houden met de wet op de arbeidsovereenkomsten of moeten ze in alle gevallen naar de rechtbank stappen? Ik hoop dat de balies weldra een duidelijk antwoord geven, zodat de overgangperiode niet te lang zal duren. Ik hoop ook dat de minister mijn bezorgdheid over de personen die momenteel nog in onduidelijkheid leven, deelt.

Een tweede punt is het probleem van de vergoedingen. De minister stelt me een beetje teleur omdat hij zegt dat een stageovereenkomst geen arbeidsovereenkomst is. Dat is juist, maar in de praktijk is de stageovereenkomst in vele gevallen de enige overeenkomst die de stagiair met de "patron" bindt. De stagiairs worden echter vaak verplicht een groot aantal uren, soms 40 tot 50 uur, te presteren. Zelf ben ik als zelfstandig stagiair-advocaat verplicht om minstens 20 tot 25 uur per week aanwezig te zijn in de balie van Kortrijk. Ik moet mij na de vergadering dus naar Kortrijk reppen. Er worden mij verplichtingen opgelegd die niet conform de stageovereenkomst zijn. Mocht de stageovereenkomst naast andere overeenkomsten worden gesloten, dan zou ik mij in het antwoord van de minister kunnen vinden.

Wat de eventuele wettelijke aanpassingen betreft, heeft de minister gelijk. We moeten met de bevoegde instanties overleggen. Het gaat om een belangrijke beroepsgroep. Dergelijke verenigingen kunnen degelijk werk verrichten zolang ze binnen het hun toegemeten wettelijk kader blijven. We moeten dan ook op hun antwoord wachten.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – De heer Van Quickenborne antwoordt dat de aanpassing bij de ordes na het definitief worden van de uitspraak niet al te lang op zich mag laten wachten. Ik ben dezelfde mening toegedaan. Zelfs als we geval per geval moeten onderzoeken en daarom spreek ik me niet uit over de gevallen die de heer Van Quickenborne aanhaalt, toch vind ik dat de beroepsgroep hieromtrent zo snel mogelijk stelling moet innemen en een aantal voorzieningen tot stand moet brengen, opdat een uniforme toepassing van deze regels ontstaat voor het geheel van het grondgebied.

Hetzelfde geldt trouwens ook voor de stageovereenkomst. In bepaalde gevallen is dat het enige document en houdt het

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le ministre confirme que les barreaux verront une véritable révolution. Il affirme également que la loi n'interdit pas à un avocat de travailler en tant que salarié. Certains avocats qui travaillent dans des bureaux se trouvent dans la même situation que les personnes concernées par le jugement. Ils ne peuvent travailler pour d'autres clients, ne peuvent prendre leurs vacances qu'aux jours fixés par leur employeur, et d'autres choses du genre. Ils se demandent ce qu'ils devront faire en cas de licenciement ou de démission. Doivent-ils déjà tenir compte de la loi sur les contrats de travail ou doivent-ils dans tous les cas se pourvoir devant les tribunaux ? J'espère que les barreaux donneront bientôt une réponse claire et que la période de transition ne sera pas trop longue.*

Quant aux rémunérations, le ministre me déçoit quelque peu en affirmant qu'un contrat de stage n'est pas un contrat de travail. C'est exact mais, dans la pratique, seul le contrat de stage lie le stagiaire à son patron. Les stagiaires doivent prester un grand nombre d'heures, parfois jusqu'à cinquante par semaine, et sont soumis à des obligations que leur contrat ne prévoit pas.

Pour les éventuelles adaptations législatives, le ministre a raison. Nous devons nous concerter avec les instances compétentes. Il s'agit d'une catégorie professionnelle importante. De telles associations peuvent réaliser un travail sérieux aussi longtemps qu'elles respectent le cadre qui leur est imparti. Nous devons donc attendre leur réponse.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Je suis d'accord. La profession doit prendre attitude sur ce sujet aussi vite que possible et prendre un certain nombre de dispositions de façon à assurer une application uniforme de ces règles sur l'ensemble du territoire.*

Cela vaut aussi pour le contrat de stage. Je plaide pour que la profession essaie de trouver une solution. C'est pourquoi j'ai transmis les questions de M. Van Quickenborne.

eigenlijk voor een deel de onderwerping van de stagiair in, zegde de heer Van Quickenborne. Ik pleit ervoor dat de beroepsgroep poogt een oplossing te vinden. Daarom heb ik de vragen van de heer Van Quickenborne doorgespeeld. Uiteraard ben ik niet gevoelloos voor de argumenten van de heer Van Quickenborne terzake.

De ordes zullen stelling moeten nemen, want anders zal er ooit een geding volgen, allicht met een uitspraak in die zin, en dan zijn de ordes mijns inziens wel verplicht zich aan te passen aan wat in rechte beslist wordt.

– **Het incident is gesloten.**

Samenstelling van commissies

De voorzitter. – Bij de Senaat is een voorstel ingediend om in de commissie voor politieke vernieuwing, mevrouw Jeannine Leduc door mevrouw Mimi Kestelijn-Sierens en de heer Paul Wille door de heer Paul De Grauwe als effectieve leden te vervangen. (*Instemming*)

Vraag om uitleg van de heer Michel Barbeaux aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de achterstand bij de betaling van de facturen van de ziekenhuizen en de weerslag op de begroting van het RIZIV» (nr. 2-312)

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *De media maakten vorige week gewag van een achterstand bij de betaling van facturen aan ziekenhuizen en rusthuizen, die eind 2000 meer dan 76 miljard zou bedragen.*

Daardoor ondervinden de beheerders van de ziekenhuizen thesaurieproblemen en moeten ze leningen aangaan om hun werkingskosten te kunnen betalen. Op die leningen moet interest worden betaald, waardoor de kosten voor gezondheidszorg in het ziekenhuis stijgen, en die kosten worden uiteindelijk verhaald op de patiënten.

De situatie van de rusthuizen lijkt nog erger te zijn, want zij mogen geen leningen aangaan.

Volgens de pers zou de achterstand bij de betaling samengaan met een tekort bij het RIZIV voor het jaar 2000.

Het toppunt is dat de RSZ de ziekenhuizen heeft laten weten dat er burgerlijke sancties kunnen worden getroffen als ze de kwartaalbijdragen en de maandelijkse voorschotten niet tijdig betalen. Die houding van de administratie dreigt de financiële problemen van de ziekenhuizen nog te vergroten.

Hoe valt de grote achterstand bij de betaling van de ziekenhuisfacturen te verklaren?

Hoe staat het met het tekort van het RIZIV voor het jaar 2000? Legt dit tekort een hypotheek op het nieuwe gezondheidsbeleid dat is uitgestippeld voor 2001?

Kan de minister, als toezichhoudende overheid op de RSZ, geen soepelere voorwaarden overwegen i.v.m. de betaling van de bijdragen en de voorschotten aan die administratie, tenminste zolang er zo'n grote achterstand bestaat bij de betaling van de facturen? Ik verwijs naar een wet die bepaalt

– **L'incident est clos.**

Composition de commissions

Mme la présidente. – Le Sénat est saisi d'une demande tendant à remplacer au sein de la commission du renouveau politique, Mme Jeannine Leduc par Mme Mimi Kestelijn-Sierens et M. Paul Wille par M. Paul De Grauwe comme membres effectifs. (*Assentiment*)

Demande d'explications de M. Michel Barbeaux au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «les retards de paiement des factures des hôpitaux et son impact sur l'équilibre du budget de l'INAMI» (n° 2-312)

M. Michel Barbeaux (PSC). – Les médias ont fait état la semaine dernière d'un retard de paiement des factures dues aux établissements hospitaliers et aux maisons de repos qui, à la fin de l'année 2000, s'élèverait, d'après la presse et les déclarations faites notamment aux médias audiovisuels, à plus de 76 milliards.

Cela pose de gros problèmes aux gestionnaires des hôpitaux qui se trouvent confrontés à des difficultés de trésorerie importantes et qui sont obligés de recourir à des emprunts pour pouvoir assurer le paiement de leurs frais de fonctionnement. Ces emprunts génèrent des intérêts qui viennent gonfler le coût des soins de santé en milieu hospitalier, coûts qui, in fine, risquent d'être répercutés sur les patients.

Les maisons de repos semblent être dans des situations plus difficiles encore parce qu'elles ne peuvent pas recourir à l'emprunt.

Il semble d'après la presse que ces retards de paiement aillent de pair avec un déficit de l'INAMI pour l'année 2000.

Le comble est que l'ONSS a fait savoir aux établissements hospitaliers que des sanctions civiles pourraient être prises si ceux-ci ne respectent pas les délais pour le paiement des cotisations trimestrielles à l'ONSS et les provisions mensuelles. Cette attitude de l'administration risque d'aggraver encore les problèmes de trésorerie des établissements hospitaliers.

Je souhaiterais donc poser les questions suivantes au ministre.

Comment explique-t-on l'importance du retard du paiement des factures aux établissements hospitaliers ?

dat als de Staat achterstand heeft bij de betaling aan bepaalde personen, en die personen zelf een schuld hebben ten opzichte van de Staat, zij soms met de betaling van die schuld mogen wachten tot ze hun toelage hebben ontvangen.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *De belangrijke achterstand bij de betaling van de facturen is onder meer het gevolg van de beperking van de voorschotten die in de loop van het boekhoudjaar door de RSZ aan het RIZIV worden gestort en vervolgens door het RIZIV aan de verzekeringsinstellingen. Ingevolge de wettelijke bepalingen mogen de maandelijksse voorschotten van het RIZIV aan de verzekeringsinstellingen niet méér bedragen dan een twaalfde van de totale begrotingsdoelstelling die voor het betrokken jaar is vastgesteld.*

In 1999 bedroegen de geboekte uitgaven voor gezondheidszorg 481 miljard, buiten de uitgaven voor accreditering, voor een begrotingsdoelstelling van 478 miljard. Als de oorspronkelijke begrotingsdoelstelling wordt overschreden, liggen de financiële middelen dus lager dan de werkelijke uitgaven, wat van invloed is op het aantal onbetaalde facturen en de omvang van de achterstal.

Om de toestand te verbeteren, worden verschillende maatregelen overwogen, waarvan sommige al worden toegepast.

Bij de afsluiting van de rekening-courant van 1999 kan de schuld van het RIZIV voor 1999 aan de verzekeringsinstellingen, namelijk 6,8 miljard, daarin worden opgenomen. De rekeningen-courant voor 1999 van de ziekteverzekering zijn technisch afgesloten, maar moeten nog voor akkoord aan de bevoegde instanties worden voorgelegd. Zodra ze zijn goedgekeurd, kan die schuld van 6,8 miljard worden betaald, samen met de budgettaire twaalfden voor het jaar 2001.

Wat de betaling van de voorschotten in het kader van de financiering van de ligdagprijzen 2001 betreft, zal het ministerie van Volksgezondheid in de loop van de maand januari de verzekeringsinstellingen een bedrag uitbetalen dat overeenstemt met de facturen die zijn ingediend voor het tweede kwartaal van vorig jaar. Daarnaast is ook de vooruitbetaling gevraagd van het bedrag dat betrekking heeft op de facturen van het derde kwartaal. Dat houdt geen wijziging in van de begroting, het is slechts een financiële verrichting die het mogelijk maakt 5,2 miljard vervoegd te betalen door de procedure te bespoedigen.

Een derde maatregel is de vervroegde afsluiting van de rekeningen-courant van de verzekeringsinstellingen van 31/12/1994. Met toepassing van artikel 200, §5 van de wet betreffende de ZIV, moeten de RSZ-globaal beheer en het globaal financieel beheer van het sociaal statuut der

Qu'en est-il du déficit de l'INAMI pour l'année 2000 ? Ce déficit risque-t-il de mettre à mal les nouvelles politiques de santé envisagées pour 2001 ?

En tant que ministre de tutelle de l'ONSS, ne pouvez-vous envisager un assouplissement des exigences de cette administration en ce qui concerne le paiement des cotisations et des provisions, du moins tant que les retards de paiement des factures gardent cette importance ? Je voudrais me référer à une loi qui prévoit que lorsque l'État est en retard de paiement vis-à-vis de certaines personnes, si ces personnes ont elles-mêmes une dette vis-à-vis de l'État, elles peuvent parfois attendre de recevoir la subvention avant de payer cette dette.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – L'importance du retard de paiement des factures en souffrance est, notamment, la conséquence de la limitation des avances de fonds versées dans le courant de l'année comptable, par l'ONSS à l'INAMI et, ensuite, par l'INAMI aux organismes assureurs. En effet, les dispositions légales ne permettent un versement mensuel de l'INAMI, à titre d'avance aux organismes assureurs, qu'à concurrence d'un douzième de l'objectif budgétaire global décidé pour l'année concernée.

En 1999, les dépenses de santé comptabilisées s'élèvent à 481 milliards, hors dépenses d'accréditation, pour un objectif budgétaire fixé à 478 milliards. Il y a donc, dans le cas d'un dépassement de l'objectif budgétaire initial, durant le cours de l'année, une insuffisance de moyens financiers par rapport aux dépenses réelles, ce qui influence le nombre de factures en souffrance et leurs montants.

Pour améliorer la situation, plusieurs mesures sont envisagées et certaines sont déjà en cours. L'apurement du compte courant de 1999 permettra d'intégrer la dette de l'INAMI envers les organismes assureurs pour ce qui concerne 1999, à savoir 6,8 milliards.

Les comptes courants pour 1999 de l'assurance-maladie sont techniquement clôturés mais doivent encore être soumis pour accord aux instances compétentes ; après l'approbation des comptes, qui aura lieu dans les semaines à venir, la dette de 6,8 milliards pourra être apurée via le versement d'un montant correspondant par la gestion globale. Ainsi, ce montant pourra être versé en même temps que les douzièmes budgétaires relatifs à l'année 2001 aux organismes assureurs.

La deuxième mesure concerne le versement anticipé dans le cadre du financement du prix de journée 2001.

Dans le courant du mois de janvier, le ministère de la Santé publique verse aux organismes assureurs un montant correspondant aux factures introduites et relatives au 2ème trimestre de l'année précédente ; en plus de ce montant, il a été demandé un versement anticipé du montant relatif aux factures du 3ème trimestre, ce qui ne modifie en rien le budget mais constitue uniquement une opération de trésorerie qui, en accélérant la procédure, permet un versement anticipé de 5,2 milliards.

Troisième mesure : l'apurement anticipé des comptes courants des organismes assureurs du 31/12/1994.

En application de l'article 200, §5 de la loi AMI, l'ONSS-gestion globale et la gestion financière globale du statut social

zelfstandigen, vóór 31 december 2005, aan het RIZIV het bedrag storten dat overeenstemt met het saldo van de rekening-courant van het RIZIV ten overstaan van de verzekeringsinstellingen, dat voortvloeit uit de overname van de gecumuleerde resultaten van de verzekeringsinstellingen op 13/12/1994. Het gaat om ongeveer 4,2 miljard. Een gunstig advies van de bevoegde beheerscomités betreffende de vervroegde betaling van die bedragen kan de financiële situatie van het RIZIV verbeteren. Daartoe is een brief gestuurd naar het ministerie van Landbouw en Middenstand en aan het Beheerscomité van de sociale zekerheid van de werknemers.

Op korte termijn kan de uitvoering van deze drie voorstellen een extra inbreng van 17 miljard betekenen, waardoor de financiële situatie opnieuw vergelijkbaar wordt met die van de voorgaande jaren.

In die omstandigheden kunnen de verschuldigde RSZ-bijdragen en voorschotten worden betaald overeenkomstig de geldende regels.

In december was niettemin al een brief naar de RSZ gezonden om de aandacht te vestigen op deze problematiek en om te vragen welke oplossingen mogelijk waren.

De financiering van het gezondheidsbeleid in 2001 is verzekerd. De begrotingsdoelstelling ligt 40 miljard hoger. Er werd rekening gehouden met de hogere uitgaven in 2000. Daarnaast is het de bedoeling van de regering, en in het bijzonder van mezelf, dat de uitgaven het beoogde budgettaire evenwicht respecteren zonder evenwel het te voeren gezondheidsbeleid in gevaar te brengen.

De heer Michel Barbeaux (PSC). – *Ik dank de minister voor zijn mededeling dat er 17 miljard voorschotten komen. Dat maakt het mogelijk het probleem gedeeltelijk op te lossen, zelfs als ligt dat bedrag veel lager dan de verwachte 76 miljard aan laattijdige uitbetalingen. De vraag rijst dan ook of de begroting niet werd onderschat.*

Het verheugt me dat het budget strikt zal worden gecontroleerd. Dat impliceert een reeks controlemaatregelen op de uitgaven. De minister heeft evenwel niet geantwoord op mijn vraag of de RSZ enige soepelheid aan de dag kan leggen bij de inning van de bijdragen binnen de reglementaire termijnen, als de ziekenhuizen door datzelfde RSZ worden benadeeld ingevolge de laattijdige stortingen door het RIZIV.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – *De 17 miljard vormt toch een belangrijk bedrag voor de ziekenhuizen en de andere instellingen, met name omdat er in de ligdagprijs een compensatie zit voor het verlies in de vorm van intresten ingevolge de laattijdige*

des travailleurs indépendants doivent verser à l'INAMI, avant le 31 décembre 2005, le montant correspondant au solde du compte courant de l'INAMI envers les organismes assureurs résultant de la reprise des résultats cumulés des organismes assureurs au 31/12/1994. Le montant à verser par l'ONSS-Gestion globale et la gestion financière globale du statut social des travailleurs indépendants s'élève à environ 4,2 milliards.

Un avis favorable des comités de gestion compétents, quant au versement anticipé de ces montants, pourrait permettre d'améliorer la situation de trésorerie de l'INAMI.

À cet effet, un courrier a été adressé au Ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes, ainsi qu'au Comité de gestion de la sécurité sociale pour travailleurs salariés.

À court terme, l'exécution de ces trois propositions pourrait représenter une injection de 17 milliards supplémentaires, ce qui devrait permettre de retrouver une situation de trésorerie comparable aux années précédentes.

Dans ces conditions, le paiement des cotisations et des provisions dues à l'ONSS sera possible selon les règles en vigueur.

Cependant, un courrier avait déjà été adressé à l'ONSS dans le courant du mois de décembre pour attirer l'attention sur cette problématique et pour demander d'envisager les solutions qui pouvaient y être apportées.

Enfin, je tiens à vous rassurer en vous confirmant que le financement des politiques de santé prévues pour 2001 est assuré, d'une part par le fait que l'objectif budgétaire est de 40 milliards supérieur à celui fixé pour l'exercice antérieur et qu'il a été déterminé en tenant compte partiellement du dépassement de l'année 2000 et, d'autre part, parce qu'il est dans l'intention du gouvernement, en général, et dans mon intention, en particulier, de veiller à ce que les dépenses de santé de l'année 2001 respectent les objectifs d'équilibre budgétaire prévus, sans toutefois mettre en péril les politiques de santé qui sont ou qui doivent être menées.

M. Michel Barbeaux (PSC). – Je vous remercie, Monsieur le ministre, d'avoir annoncé des avances de l'ordre de 17 milliards. Ce montant permettrait évidemment de résoudre partiellement le problème, même s'il est largement inférieur aux 76 milliards de déficit annoncé dans les retards de paiement. Par conséquent, la question qui se pose est de savoir si le budget lui-même n'est pas sous-estimé par rapport aux dépenses réelles.

Je me réjouis d'apprendre que le budget annoncé sera strictement contrôlé, ce qui implique une série de mesures quant au contrôle des dépenses. Cependant, vous n'avez pas répondu, Monsieur le ministre, à la question de savoir si l'ONSS ne pourrait pas manifester une certaine souplesse dans la réclamation du paiement des cotisations dans les délais prévus par la réglementation, dans la mesure où les hôpitaux sont eux-mêmes pénalisés par l'ONSS en raison des retards de versements par l'INAMI.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Les 17 milliards représentent quand même un montant important pour les hôpitaux et les autres établissements, notamment parce qu'il y a, dans le prix de la journée d'hôpital, une compensation de perte en termes de

betaling van facturen. Vergeleken met het volledige bedrag betreft de compensatie echter slechts een beperkt aantal facturen.

Door de volledige achterstal met 17 miljard te verminderen, valt men echter onder de bestaande limiet. De hospitalen zullen integraal worden vergoed voor de verliezen die voortvloeien uit de betaling van intresten, als zij leningen moeten aangaan. Het is geen 76 miljard, maar het gaat toch om een belangrijk bedrag.

Ik heb de RSZ op het probleem gewezen en aangedrongen op een oplossing. We moeten daarvoor niet reglementeren of wetten maken. De RSZ is soepel genoeg als het gaat om gewone achterstallen. Normaal gesproken kan het geen probleem zijn om voorzorgsmaatregelen te treffen.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de nood aan een éénvormig beleid ten aanzien van aandoeningen als het Balkansyndroom en het chronisch vermoeidheidssyndroom» (nr. 2-314)

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Er is de jongste maanden en weken heel wat te doen rond de aandoeningen van militairen die in Kosovo dienden. Vijf Belgische militairen zijn na hun missie in ex-Joegoslavië al overleden aan kanker, vier andere hebben ook kanker en veel andere klagen van chronische ziekteverschijnselen. De these van het leger dat er geen oorzakelijk verband met de Balkanoperatie kan worden gelegd, komt steeds meer op losse schroeven te staan. Meer en meer groeit het besef dat er een band is of moet zijn met de vormen van vervuiling waaraan de soldaten werden blootgesteld.

Het vaakst wordt er een band gelegd met het gebruik van munitie die verarmd uranium bevat, al ontkent het leger een dergelijk verband pertinent. Verarmd uranium is chemisch giftig. Het verdampst ten dele als het het doel raakt. De stofdeeltjes die dan vrijkomen, vliegen spontaan in brand, zodat er een soort uraniumwolk ontstaat, die zich over honderden meters kan verplaatsen. De stof die uiteindelijk neerslaat is chemisch giftig, radioactief en zeer gevaarlijk bij inademing.

De milieuorganisatie van de Verenigde Naties, de UNEP, stelde in Kosovo zelf ernstige vervuiling vast, waaronder ook grootschalige chemische vervuiling. Deze vervuiling is waarschijnlijk de belangrijkste oorzaak van de gezondheidsproblemen van de lokale bevolking. Daarbij werden ook uitdrukkelijk diverse met verarmd uranium besmette sites geïdentificeerd, maar, zegt het Belgisch leger, niet op de plaatsen waar onze jongens actief waren. De kans is reëel dat ook deze vervuiling mee aan de bron ligt van de

coûts d'intérêts dus à des retards dans le remboursement des factures. Toutefois, par rapport au montant global, la compensation ne concerne qu'un nombre limité de factures, je le répète.

Mais, en diminuant le retard global de 17 milliards, on va tomber sous la limite existante. Les hôpitaux seront remboursés intégralement pour des pertes découlant du paiement d'intérêts, s'ils doivent avoir recours à des crédits. Il s'agit quand même d'un montant important, même s'il ne s'élève pas à 76 milliards.

Je crois avoir répondu à votre seconde question. J'ai écrit une lettre à l'ONSS afin de lui signaler l'existence de ce problème et de lui demander d'envisager des solutions. Il n'est pas nécessaire de réglementer ou de légiférer à ce sujet. L'ONSS est assez souple quand il s'agit de simples arriérés de paiements. Normalement, prendre des mesures de précaution ne doit pas poser problème.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Johan Malcorps au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «la nécessité d'une politique uniforme en ce qui concerne le syndrome des Balkans et le syndrome des fatigues chroniques» (n° 2-314)

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Depuis quelques mois, on parle beaucoup des affections dont souffrent certains militaires ayant servi au Kosovo. Cinq militaires belges sont décédés des suites d'un cancer après leur mission en ex-Yougoslavie. Quatre autres sont également atteints d'un cancer tandis que de nombreux autres se plaignent de symptômes chroniques.*

Malgré les dénégations de l'armée, il semble de plus en plus probable que ces affections soient dues à l'emploi de munitions contenant de l'uranium appauvri. Ce dernier est chimiquement nocif, radioactif et très dangereux en cas d'inhalation.

Le PNUE a constaté dans les Balkans de graves pollutions chimiques qui auraient pu contribuer à l'apparition des symptômes chez les militaires. Est-il judicieux d'utiliser des armes entraînant une menace sérieuse pour l'environnement et la santé des militaires et des civils ?

Le comble, c'est qu'il apparaît maintenant que l'OTAN avait averti certains pays des risques pour la santé qu'implique l'usage d'armes à uranium appauvri.

Pour notre groupe, ces armes doivent être interdites. Nous avons pris les initiatives nécessaires à la Chambre.

Le chercheur américain Garth Nicolson explique les syndromes des Balkans et de la guerre du Golfe par l'effet d'une bactérie appelée mycoplasme. Cette bactérie se développe très bien dans un corps affaibli à cause, par exemple, de la chaleur, du stress ou d'une contamination par des armes biologiques ou chimiques. Nicolson parvient à

ziekteverschijnselen van de Balkanveteranen. De problemen voor de lokale bevolking zullen dus wellicht nog veel ernstiger zijn. Daarom moeten we ons hoe dan ook afvragen of het verantwoord is wapensystemen te gebruiken die een ernstige bedreiging inhouden voor gezondheid en milieu, ook voor burgers en voor de militairen zelf die deze wapen hanteren.

Diverse Europese regeringen zijn gealarmeerd en eisen opheldering. Nu blijkt dat de NAVO vroeger zelf landen waarschuwde voor de mogelijke gezondheidsrisico's van het gebruik van munitie met verarmd uranium, is het hek helemaal van de dam, ook al wordt alles ontkend.

Toch is het lang niet zeker dat alleen verarmd uranium de oorzaak is van de ellende. Terecht blijven vele experts aansturen op een multifactoriële verklaring. Sommigen hebben daarmee misschien de bedoeling projectielen met verarmd uranium wit te wassen, maar daar doe ik uiteraard niet aan mee. Voor onze fractie is het zeer duidelijk: dit zijn zeer cynische wapens en ze moeten worden verboden. In de Kamer hebben we in dit verband dan ook de nodige initiatieven genomen.

Uit onderzoek naar het vergelijkbare Golfoorlogsyndroom, dat al jaren loopt, kunnen we echter afleiden dat het om een complexe samenhang van problemen gaat. De Amerikaanse onderzoeker Garth Nicolson die in de VS al jaren met Golfoorlogveteranen werkt en verscheidene van deze mensen effectief wist te genezen, ziet een mogelijke verklaring van het Golfoorlog- en naar analogie ook van het Balkansyndroom in het effect van kleine micro-organismen, een soort van bacteriën, op het menselijk lichaam, meer bepaald de mycoplasma's. Vooral het zogenaamde "mycoplasma fermentans" werd bij veel Golfoorlogveteranen aangetroffen. Deze "bacteriën" gedijen zeer goed als de weerstand van hun gastheren scherp afneemt. In oorlogsomstandigheden kan dat te maken hebben met besmetting door verarmd uranium, maar ook met contact met chemische of biologische wapens of vervuiling tout court, extreme warmte of koude, slaaptkort, multivaccinatie of stress. Met een antibioticakuur kon Nicolson de veteranen van hun klachten afhelpen, hoewel de herstelperiode toch tot twee jaar kon oplopen. Het is dus zeker geen gemakkelijke behandeling.

In ons land is professor Kenny De Meirlier specialist inzake mycoplasma's. Het actief opsporen van mycoplasma's bij oorlogsveteranen of andere patiënten blijkt in ons land echter niet mogelijk te zijn. Het DNA van de verschillende mycoplasma's in witte bloedcellen opsporen kan alleen in gespecialiseerde laboratoria, met de ingewikkelde PCR-, Polymere Chain Reaction-techniek.

Ook bij 70% van een groep onderzochte patiënten die lijden aan het Chronisch- Vermoeidheidssyndroom, aan het fybromyalgiesyndroom, chronische spier- en gewrichtspijnen, of het Multiple Chemical Sensitivity Syndrome, overgevoeligheid voor chemicaliën, stelde professor Nicolson één of meerdere mycoplasma-besmettingen vast. Bovendien blijkt er ook een verband te bestaan met aids en met kanker. Mycoplasma-infecties zouden hier een belangrijke katalysatorrol vervullen. Als kankercellen met mycoplasma's worden ingespoten, zijn de kankers kwaadaardiger en zaaien

guérir les vétérans par des antibiotiques, mais au prix de deux ans de convalescence.

Il n'y a pas dans notre pays de laboratoire capable de détecter les mycoplasmes chez les vétérans.

Les scientifiques sont parvenus à établir un lien entre divers types de pollution, entre autres chimique, et les infections bactériennes. L'écho donné à cette affaire pourrait ainsi entraîner la reconnaissance sociale de certaines maladies bactériennes comme le syndrome de fatigue chronique, un meilleur traitement de ces maladies ainsi qu'une meilleure indemnisation des personnes atteintes, en particulier des militaires.

Notre pays va-t-il s'atteler à dépister les mycoplasmes chez les militaires et les autres patients ? Avons-nous besoin d'un laboratoire spécialisé ou peut-on envisager une collaboration étroite avec l'étranger ?

Les ministres compétents insisteront-ils auprès de leur collègue de la recherche scientifique pour que l'on examine mieux les différents facteurs expliquant ces symptômes et plus spécifiquement les causes environnementales ou l'influence des matières chimiques ?

Envisage-t-on un traitement antibactérien de ces syndromes en Belgique ? Les États-Unis appliquent ce traitement avec succès, y compris dans le cas de la fatigue chronique. Ne serait-il pas utile de prévoir le remboursement de ce traitement par le biais de l'INAMI ?

Où en est l'agrément des centres médicaux spécialisés dans le syndrome de fatigue chronique (SFC) ?

Les patients atteints du SFC peuvent-ils plus facilement travailler à temps partiel et bénéficier d'une indemnité ?

Combien de patients atteints du SFC bénéficient déjà de ces avantages ?

Le syndrome psycho-organique, ou syndrome des peintres, qui apparaît à la suite d'une exposition prolongée à des solvants, a été reconnue comme maladie professionnelle après des actions syndicales menées début 1999. Des dossiers relatifs à ce syndrome ont-ils été reconnus depuis lors ? Dans l'affirmative, combien ?

Puisqu'il semble de plus en plus probable que le syndrome psycho-organique soit une forme particulière d'une affection plus générale consistant en une sensibilité chimique accrue, ne faudrait-il pas en tirer les conclusions pour les personnes qui tombent malades sans qu'on puisse prouver un lien direct avec l'environnement de travail ? Dans quelle mesure intervient-on préventivement, comme au Danemark, en remplaçant les solvants dangereux qui servent au nettoyage des sols ?

ze sneller uit.

Het ziet er dus naar uit dat door het onderzoek naar het Golfoorlog- en het Balkanoorlogsyndroom, wetenschappers een ruim verspreid patroon op het spoor zijn gekomen van een wisselwerking tussen milieugebonden factoren, vormen van chemische en andere vervuiling enerzijds en bacteriële infecties anderzijds.

De felle discussie rond Golfoorlog- en Balkanveteranen kan er zo toe leiden dat ook een doorbraak bereikt wordt in de maatschappelijke erkenning van diverse syndromen zoals het CVS en wellicht ook een meer accurate behandeling van veel mensen die hieraan lijden. En tenslotte van een rechtvaardige uitkering voor mensen die getroffen zijn door één van deze syndromen. Want laat ons wel wezen. Militairen die in het raam van vredesmissies blootgesteld worden aan vervuiling en ziek worden, hebben recht op een vergoeding, zonder dat men zich kan blijven verschuilen achter een strikt oorzakelijke bewijslast uit hoofde van het slachtoffer.

Bij gewone burgers in niet-oorlogssituaties, ligt het natuurlijk een stuk moeilijker. Maar ook voor deze mensen geldt dat zij wellicht ongewild het slachtoffer werden van een mengeling van vervuiling en bacteriële infectie. Het is dan ook nodig dat de maatschappij een stuk verantwoordelijkheid op zich neemt. En ook voor deze mensen erkent dat het niet louter tussen de oren zit, dat er een reëel probleem is en dat dit op een wijze vergelijkbaar met andere meer vertrouwde ziekten en aandoeningen, behandeld en vergoed wordt.

Zal er in ons land actief werk worden gemaakt van het opsporen van voormelde mycoplasma's zowel bij oorlogsveteranen als bij andere patiënten? Is er in België nood aan eigen gespecialiseerde laboratoria of aan de PCR-techniek of kan terzake intens samengewerkt worden met het buitenland?

Zullen de bevoegde ministers bij hun collega, bevoegd voor wetenschappelijk onderzoek, aandringen op meer onderzoek naar de verschillende verklarende factoren voor deze ziektesyndromen, en specifiek ook naar milieu-oorzaken of de invloed van chemicaliën als deel van de verklaring voor het ontstaan, versnellen of het verder toenemen van deze ziektesyndromen?

In welke mate wordt werk gemaakt van een antibacteriële behandeling van deze syndromen in eigen land? In de VS wordt deze behandeling succesvol toegepast, ook in het geval van chronische vermoeidheid. Is het dan niet nodig voor dit soort van behandeling ook een terugbetaling in het kader van het RIZIV te voorzien?

Hoe staat het met de erkenning van medische centra gespecialiseerd in het CVS?

Kunnen CVS-patiënten nu al effectief gemakkelijker deeltijds werken en een uitkering krijgen?

Hoeveel CVS-patiënten genieten intussen al van deze voordelen?

Het OPS, het Organisch Psycho Syndroom of de "schildersziekte" die ontstaat doordat men lange tijd bloot staat aan solventen, werd na intense acties van de vakbonden begin 1999 als beroepsziekte erkend. Zijn er intussen al OPS-dossiers erkend en zo ja, hoeveel?

Gezien het er steeds meer op lijkt dat OPS een bijzondere vorm is van een meer algemene aandoening op basis van verhoogde chemische sensitiviteit, moeten er dan ook geen conclusies aan verbonden worden voor mensen die ziek worden, zonder dat er een directe band met de werksfeer kan aangegeven worden? En in welke mate wordt er, zoals bijvoorbeeld in Denemarken, preventief opgetreden door gevaarlijke solventen op de werkvloer te vervangen?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – Zoals u weet neem ik de problematiek van de vele patiënten met het chronisch vermoeidheidssyndroom bijzonder ernstig. Ik hecht veel belang aan een deskundige opvang en begeleiding van deze patiënten die nog te vaak op onbegrip stuiten. Hun aandoening kan nochtans belangrijke gevolgen hebben op socio-professioneel vlak.

Recent werden we ook geconfronteerd met het Balkansyndroom waarvan de symptomen gelijken op die van het Chronisch Vermoeidheidssyndroom.

Momenteel zijn er voor de patiënten met Chronisch Vermoeidheidssyndroom referentiecentra in oprichting waar de patiënt terecht kan voor het exact aflijnen van de diagnose en het formuleren van een therapeutisch voorstel door niet één individuele arts, maar door een heel multidisciplinair team, en dit gebaseerd op de meest recente betrouwbare wetenschappelijke gegevens. Tegelijkertijd moet het wetenschappelijk onderzoek voldoen aan duidelijk omschreven kwaliteitscriteria om tenminste uiteindelijk te weten of bepaalde behandelingen nu al dan niet werken en de patiënt hierover eerlijke informatie te kunnen verstrekken.

Laat me toe, ter inleiding, toch even een échte wetenschappelijke analyse te maken van de zogenaamde mycoplasma-hypothese van de Amerikaan Nicolson als verklaring voor onder andere het Golfoorlogveteranen- en Balkansyndroom en ook het Chronisch Vermoeidheidssyndroom (CVS), maar ook een hele reeks van andere aandoeningen die gepaard gaan met dikwijls moeilijk te objectiveren klachten van vermoeidheid zoals AIDS, reumatoïde artritis, fibromyalgie, neurasthenie en overgevoeligheid aan chemicaliën. In het verleden zijn er trouwens al meerdere soortgelijke hypothesen geweest om een verklaring te vinden in één of andere blootstelling aan een infectieus agens een verklaring zou kunnen bieden. Ik geef u een kort en zeker niet volledig lijstje: Epstein-Barr virus, enterovirus, retrovirus, human herpes virus 6, bornavirus, Candida albicans, chlamydia enz... Nochtans zijn zowel de Amerikaanse - ikverwijs naar het Center of Disease Control, National Institute of Infectious Diseases - doch ook Europese en Belgische wetenschappelijke experts duidelijk: er zijn op dit ogenblik geen goede betrouwbare wetenschappelijke gegevens die een verband tussen deze factoren en chronische vermoeidheid ondersteunen. Het is niet juist dat er nog geen onderzoek heeft plaatsgevonden: via een aantal zeer zorgvuldig ontworpen zogenaamde *case-control studies* op meerdere plaatsen is er geen enkel verband aangetoond.

Om op het uitgangspunt van de heer Malcorps terug te komen: dit staat dus in schril contrast met de visie van de heer Nicolson. Het toevallig vaststellen van meer mycoplasma bij patiënten met chronische vermoeidheid betekent dus zeker niet dat er een oorzakelijk verband is. Daarvoor moet wetenschappelijk aan nog andere strenge criteria voldaan zijn.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Je prends le syndrome de fatigue chronique très au sérieux. J'accorde une grande importance à la prise en charge spécialisée ainsi qu'à l'accompagnement des patients qui en sont atteints.

Des centres de référence pour ces patients sont en cours de construction. Une équipe multidisciplinaire y posera le diagnostic du patient en se basant sur les dernières données scientifiques disponibles.

Tant les scientifiques américains qu'européens et belges sont clairs : l'hypothèse de Nicolson n'est actuellement pas scientifiquement prouvée. Plusieurs case-control studies l'ont démontré. Le fait que l'on ait trouvé davantage de mycoplasmes chez les patients atteints du SFC ne prouve pas que ces mycoplasmes soient à l'origine du syndrome. Ainsi, l'étude considérant les mycoplasmes comme un facteur d'évolution du HIV a été réfutée de manière convaincante.

Internet et les médias américains présentent M. Nicolson comme le responsable scientifique de l'Institute for molecular Medicine de Californie, un établissement sans but lucratif. Il est dès lors piquant de constater que l'entreprise International Molecular Diagnostics Inc., qui tente de commercialiser les tests de dépistage des mycoplasmes, est établie exactement à la même adresse.

En ce qui concerne le dépistage des mycoplasmes, l'accompagnement médical des vétérans de guerre relève de la compétence du service médical de l'armée ainsi que du ministère de la Défense. Mais puisque les preuves scientifiques sont actuellement insuffisantes, il est difficilement justifiable d'organiser des dépistages à grande échelle et de les faire rembourser par l'INAMI.

Il va de soi qu'il faut continuer à mener les études scientifiques concernant ces affections. Il arrive régulièrement que les patients concernés se retrouvent chez des médecins qui leur réclament d'importantes sommes d'argent pour tester sur eux des thérapies expérimentales. Les centres de référence multidisciplinaires tenteront d'abord de poser un diagnostic exact sur la base du dernier état de la recherche. Ils proposeront ensuite un plan thérapeutique en concertation avec le médecin généraliste. Ces centres serviront également à donner au patient une information scientifique correcte, réfutant ainsi les rumeurs. D'un point de vue éthique, il est en effet inacceptable que les patients doivent payer des sommes importantes pour des tests ou des traitements expérimentaux.

Une troisième partie de votre question porte sur le traitement antibactérien de la fatigue chronique. Dans la médecine moderne, un traitement n'est accepté et introduit que s'il est étayé par des données scientifiques fiables, ce qui signifie qu'il doit de préférence s'appuyer sur plusieurs études indépendantes, effectuées dans plusieurs centres et

Wat de wetenschappers wel vermoeden is dat secundair aan een ziekte zoals het chronische vermoeidheidssyndroom er als een soort van stressreactie een immunologische reactivatie kan optreden waardoor er bijvoorbeeld bepaalde reeds verworven antilichamen en kiemen iets meer worden vastgesteld. Voor AIDS werd het onderzoek dat mycoplasma als factor zag voor de evolutie van HIV naar AIDS trouwens ondertussen overtuigend weerlegd, wat mij ook bevestigd wordt door meerdere Belgische HIV-specialisten.

Zowel op Internet als in de Amerikaanse media wordt de heer Nicolson als wetenschappelijk verantwoordelijke van het Institute for Molecular Medicine in Californië, een zogenaamde non-profit instelling, om de haverklap opgevoerd als de persoon die dé oplossing kan bieden voor dit grote aantal ziekten. Pittig detail is wel dat het bedrijf *International Molecular Diagnostics Inc.*, dat de testen voor mycoplasma tracht te commercialiseren op exact hetzelfde adres gevestigd is.

Inzake zijn vraag over het opsporen van mycoplasma bij oorlogsveteranen en andere patiënten wil ik eerst mededelen dat de medische begeleiding van de oorlogsveteranen op de eerste plaats de bevoegdheid van de medische dienst van het leger en van het Ministerie van Defensie is. Toch wil ik duidelijk stellen dat, omdat er op dit ogenblik onvoldoende betrouwbare wetenschappelijke gegevens zijn die het nut van het systematisch opsporen van mycoplasma ondersteunen, en ook meerdere CVS-specialisten aan de Belgische universitaire ziekenhuizen zijn daarin duidelijk, het niet te rechtvaardigen is om dit nu grootschalig te gaan opsporen en in het kader van de ziekteverzekering terug te betalen. Er is op dit ogenblik dus ook geen nood aan gespecialiseerde laboratoria en evenmin moet de PCR-techniek, zoals die door het bedrijf van de heer Nicolson wordt gecommmercialiseerd, gefinancierd worden.

De heer Malcorps vroeg mij om aan te dringen op meer wetenschappelijk onderzoek naar de verschillende verklarende factoren. Uiteraard is het belangrijk dat er verder intensief wetenschappelijk onderzoek plaatsvindt naar dergelijke dikwijls bijzonder invaliderende aandoeningen, waar nog steeds, ondanks de enorme inspanningen van meerdere onderzoekers, ook Belgische, geen duidelijke oplossing voor geboden wordt. Zoals ik reeds zei, komen deze patiënten regelmatig terecht bij artsen die van de goedgelovigheid van de patiënt misbruik maken en één of andere experimentele therapie uitproberen die zogezegd de afweer verhoogt, en daar ook nog aanzienlijke sommen geld voor durven vragen. Die behandelingen zijn trouwens ook niet altijd zonder risico. De in oprichting zijnde multidisciplinaire referentiecentra zullen voor de patiënt op de eerste plaats op een wetenschappelijk verantwoorde wijze en gebaseerd op de laatste stand van zaken de juiste diagnose trachten te stellen en vervolgens het therapeutische plan, in overleg met de huisarts, formuleren. De patiënt kan dus in deze centra ook terecht voor correcte wetenschappelijke informatie en het weerleggen van regelmatig de kop opstekende obscure anekdotes. Er zijn bijvoorbeeld geen betrouwbare gegevens over het feit dat CVS-patiënten meer kanker krijgen, een vitaminetekort hebben, voorbestemd zijn om zelfmoord te plegen en dies meer. Uiteraard hebben deze centra ook als opdracht om hun wetenschappelijk onderzoek verder te zetten, doch dit dan wel op een wetenschappelijk

confirmées par la suite par d'autres experts indépendants.

Quant à la fatigue chronique, nous disposons actuellement de deux modalités de traitement qui ont démontré leur utilité à travers plusieurs études fiables. Je renvoie à cet égard au rapport de juillet 2000 rédigé à notre demande par le Conseil supérieur de l'Hygiène. Ces traitements sont un programme graduel d'exercices et une thérapie comportementale cognitive. Toutes les autres thérapies proposées, comme la prise sur une longue période d'une combinaison d'antibiotiques, n'ont pas démontré leur efficacité dans le traitement de la fatigue chronique. Certaines de ces thérapies expérimentales sont même nocives pour le patient, en raison notamment d'effets secondaires fâcheux des antibiotiques. Une telle thérapie expérimentale doit être réalisée exclusivement dans le cadre d'une étude scientifique répondant à des critères scientifiques stricts. Il faut aussi que le patient accepte de participer en connaissance de cause. Cette stratégie sera d'ailleurs également suivie dans le centre de référence relatif à la fatigue chronique.

On assiste actuellement à une discussion entre « croyants » et « non-croyants », ce qui n'est guère favorable aux patients souffrant du syndrome de la fatigue chronique, surtout à long terme. Si la recherche scientifique future devait faire apparaître l'efficacité d'une autre stratégie de traitement, on pourrait envisager de l'intégrer dans l'assurance maladie.

Votre quatrième question concerne l'état d'avancement de la reconnaissance des centres médicaux spécialisés dans le syndrome de la fatigue chronique et la question du travail à temps partiel. On met actuellement la dernière main aux conventions entre l'INAMI et les hôpitaux candidats à une reconnaissance comme centres de référence pour le syndrome de fatigue chronique. Leur reconnaissance sera donc très prochainement effective mais les patients présentant le syndrome peuvent d'ores et déjà être pris en charge par ces centres et par de très nombreux généralistes et spécialistes engagés.

Il est difficile de répondre objectivement à la question de savoir si les patients atteints de fatigue chronique peuvent plus facilement travailler à temps partiel et obtenir une indemnité. La législation actuelle leur permet déjà d'être reconnus en incapacité de travail et de bénéficier de la possibilité existante de combiner une indemnité à un travail autorisé.

Je confirme par ailleurs que je m'efforce d'améliorer le régime permettant de combiner une indemnité de maladie et un revenu professionnel. Le gouvernement a décidé que cette amélioration pourrait être introduite dès l'année prochaine. Un budget de près de 213 millions sera dégagé à cet effet. Cette amélioration fait actuellement l'objet d'une concertation entre mon administration et l'INAMI.

Je ne puis vous dire combien de patients souffrant de fatigue chronique perçoivent une indemnité ou travaillent à temps partiel, faute de statistiques sur cette pathologie spécifique.

Quant à votre cinquième question, les demandes relatives au psychosyndrome organique causé par des solvants ont été introduites à la fois dans le système de liste et dans le système ouvert. Dans un cas individuel, il s'est toutefois avéré très difficile d'établir un diagnostic fiable. Le Fonds des maladies professionnelles a dès lors décidé de réaliser une étude

correcte manier, waarbij de patiënt correct wordt ingelicht en ook altijd zelf moet toestemmen. Dat de patiënt voor een nog experimentele laboratoriumtest of experimentele behandeling zelf belangrijke sommen zou moeten betalen vind ik ethisch volstrekt onaanvaardbaar.

Een derde onderdeel van de vraag betreft de anti-bacteriële behandeling voor chronische vermoeidheid. Op dit ogenblik wordt in de moderne geneeskunde een behandeling slechts aanvaard en ingevoerd als dit ondersteund wordt door betrouwbare wetenschappelijke gegevens. Dit betekent dat er één, maar bij voorkeur meerdere, onafhankelijke studies plaatsvinden van het zogenaamde gerandomiseerde, geblindeerde en placebo-gecontroleerde type, liefst in meerdere centra, en dat deze studie achteraf nogmaals gevalideerd wordt door andere onafhankelijke experts. Voor het chronische vermoeidheidssyndroom zijn er op dit ogenblik twee behandelingsmodaliteiten die op basis van meerdere van dergelijke betrouwbare studies hun nut hebben aangetoond, en hierbij refereer ik ook naar het uitgebreide rapport van de Hoge Gezondheidsraad van juli 2000 dat op onze vraag werd opgesteld. Deze behandelingsmethodes zijn enerzijds het opnemen van de patiënt in een gradueel oefenprogramma en anderzijds de cognitieve gedragstherapie. Alle andere voorgestelde therapieën, waaronder het langdurig – gedurende één of twee jaren – innemen van een combinatie van antibiotica, hebben hun waarde in de behandeling van het chronische vermoeidheidssyndroom absoluut niet bewezen. Meer nog, een aantal van deze experimentele therapieën zijn zelfs schadelijk voor de patiënt. Concreet, zelfs bij echte ernstige infectieziekten waar het toedienen van antibiotica verantwoord is, maar dan voor hooguit enkele weken, treden er regelmatig ernstige nevenwerkingen op, wat trouwens ook in de bijsluiters verplicht vermeld staat. Een dergelijke experimentele therapie kan uitsluitend gebeuren in het raam van een wetenschappelijke studie, die dus aan een aantal strikte wetenschappelijke criteria moet voldoen, waarbij de patiënt toestemt in de deelname aan de studie en volledig op de hoogte is van de mogelijke nevenwerkingen. Deze strategie zal trouwens ook in de referentiecentra, die we met betrekking tot chronische vermoeidheid zullen opvolgen, gevolgd worden.

Op dit moment is er een discussie tussen 'believers' en 'disbelievers'. De groep van CVS-patiënten is hiermee niet gediend, zeker niet op lange termijn. Mocht op basis van toekomstig wetenschappelijk onderzoek inderdaad blijken dat nog een andere behandelingsstrategie werkzaam is, dan moet op dat ogenblik bestudeerd worden hoe dit in de ziekteverzekering kan ingepast worden.

Een vierde vraag gaat over hoe ver het staat met de erkenning van de medische centra gespecialiseerd in het chronische vermoeidheidssyndroom en over de problematiek van het deeltijds werken.

Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan de overeenkomsten tussen het RIZIV en de ziekenhuizen die zich kandidaat gesteld hebben als referentiecentrum voor het chronische vermoeidheidssyndroom. De erkenning van deze centra zal binnenkort dus een feit zijn, doch reeds op dit moment worden de CVS-patiënten zowel in die centra als door vele heel geëngageerde huisartsen en door specialisten opgevangen.

approfondie de la littérature scientifique, étude qui a permis de définir des critères de reconnaissance de cette affection comme maladie professionnelle.

Le Fonds des maladies professionnelles n'a toutefois pas encore jugé utile d'inscrire cette maladie en tant que telle sur la liste des maladies professionnelles. La liste actuelle comporte en effet suffisamment de rubriques permettant l'introduction de ces demandes. Au plan clinique, il n'existe pas de différence entre le psychosyndrome organique causé par des solvants et le psychosyndrome organique sans relation avec la profession. Il faut donc faire appel à l'expertise médicale de spécialistes renommés pour faire apparaître le caractère professionnel de cette affection.

La plupart des dossiers relatifs au psychosyndrome organique causé par des solvants ne sont donc, jusqu'à présent, pas examinés par le Fonds des maladies professionnelles. Moins de 30 demandes ont été introduites. Cinq dossiers ont déjà abouti à une reconnaissance, cinq ont été rejetés et les autres sont toujours au stade de l'instruction.

Depuis la reconnaissance du psychosyndrome organique comme maladie professionnelle, le Fonds des maladies professionnelles a rapidement publié une brochure qui donne des informations sur les risques, les secteurs d'activité et les professions à risque ainsi que les conséquences à différents degrés de la maladie. Chaque demande introduite auprès du Fonds est soumise à une analyse des risques et la question de la prévention liée aux solvants fait l'objet d'une discussion avec les services de prévention internes et externes.

Je souligne que le Règlement général sur la protection du travail et la loi relative au bien-être des travailleurs imposent aux employeurs de prendre des mesures préventives quant à l'utilisation d'agents chimiques et l'exposition à ces agents. Ce sont les services d'inspection du ministère de l'Emploi et du Travail qui sont chargés de contrôler le respect de cette législation.

Of de CVS-patiënten nu al makkelijker deeltijds kunnen werken en een uitkering krijgen, is moeilijk objectief te beantwoorden. Toch kan ik het geacht lid het volgende mededelen. Ten eerste is het zo dat de mensen met CVS nu reeds, op basis van de huidige wetgeving, kunnen erkend worden als arbeidsongeschikt en dus gebruik kunnen maken van de bestaande mogelijkheid om hun uitkering te combineren met toegelaten arbeid en inkomen. Onverminderd het feit dat de huidige regeling grondig moet verbeterd worden, is het niettemin mijn indruk dat mede dankzij de beleidsaandacht die we hebben voor CVS, een toenemend aantal medische adviseurs deze mensen op een medisch correcte wijze beoordelen en dus ook in de gelegenheid stellen om een beroep te doen op deze uitkering en "toegelaten arbeid".

Ten tweede kan ik uitdrukkelijk bevestigen dat, zoals eertijds beloofd, ik werk maak van een betere regeling voor wie een ziekteuitkering wil en kan combineren met een arbeidsinkomen. Nu reeds is binnen de regering afgesproken dat deze grondige verbetering kan ingevoerd worden vanaf volgend jaar, dus vanaf 2002. Een budget van ca. 213 miljoen frank zal daarvoor worden vrijgemaakt. Deze verbetering wordt inhoudelijk momenteel actief voorbereid in overleg met mijn administratie en het RIZIV.

Op de vraag hoeveel CVS-patiënten ondertussen een uitkering genieten of deeltijds werken, kan ik geen antwoord geven gezien de bevoegde diensten geen statistieken bijhouden op basis van deze specifieke pathologie.

Een vijfde vraag gaat over het organisch psychosyndroom. De aanvragen voor OPS – het organisch psychosyndroom veroorzaakt door solventen – werden zowel in het lijststelsel als in het open systeem ingediend. Het bleek evenwel zeer moeilijk in een individueel geval een betrouwbare diagnose te stellen. Derhalve besloot het Fonds voor beroepsziekten een grondige studie uit te voeren van de wetenschappelijke literatuur. Op basis van deze studie konden criteria worden opgesteld om de aandoening, in bepaalde gevallen, als beroepsziekte te erkennen.

Nochtans was het Fonds voor de beroepsziekten van mening dat het niet nodig was om de ziekte als zodanig, dit wil zeggen in een soort aparte rubriek, in te schrijven op de lijst van beroepsziekten. De huidige lijst bevat immers voldoende rubrieken waaronder de aanvragen kunnen worden ingeschreven. Het gaat dan om agentia die onderdeel zijn van de solventen zoals styreen, toluen, methanol, homologen van benzeen, enzovoorts.

Op klinisch vlak is er evenwel geen onderscheid tussen OPS en het OP, het Organisch Psychosyndroom, zonder band met het beroep, waardoor een gedetailleerde medische expertise door gerenommeerde specialisten vereist is om het professioneel karakter van de aandoening bloot te leggen.

Gelet op deze specifieke situatie zijn de meeste dossiers met betrekking tot OPS op het niveau van het Fonds voor de beroepsziekten heden nog in onderzoek. Al bij al werden er echter minder dan 30 aanvragen bij OPS ingediend.

Waar mogelijk werd in een beperkt aantal zaken een beslissing getroffen en zo zijn er een vijftal dossiers die reeds tot erkenning aanleiding hebben gegeven en een even groot aantal verwerpingen. De overige dossiers zijn nog in het

stadium van de instructie.

Sinds de erkenning van OPS als beroepsziekte, werd door het Fonds voor de beroepsziekten zeer snel een informatiebrochure opgemaakt en verspreid. Deze brochure geeft zowel informatie omtrent het risico, de bedrijfstakken en beroepen die een risico betekenen alsook de gevolgen in verschillende gradaties.

Voor elke aanvraag bij het Fonds voor de beroepsziekten ingediend, wordt een grondig risico-onderzoek uitgevoerd en wordt met de preventiediensten, de interne en de externe, de problematiek van preventie in verband met solventen besproken. De overgang naar het gebruik van onder meer verven en vernissen op waterbasis vindt meer ingang, mede omwille van een steeds beter technisch product dat kan aangeboden worden.

Ik wijs erop dat het ARAB en de Wet op het Welzijn de werkgever preventieve maatregelen oplegt met betrekking tot het gebruik van chemische agentia en de blootstelling eraan. Het toezicht op de uitvoering van deze wetgeving berust bij de inspectiediensten van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Ik hoop dat ik met dit uitgebreid antwoord op een zeer gevoelige vraag, alle nuttige informatie aan het geachte lid heb kunnen verstrekken.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ik dank de minister voor zijn zeer uitvoerig antwoord.

Het is alleszins een stap vooruit dat mensen die lijden aan het chronisch vermoeidheidssyndroom of aan aanverwante syndromen, voor de volle honderd procent *au sérieux* worden genomen. Men moet daarbij uiteraard wetenschappelijk verantwoorde oplossingen nastreven. Van zodra de discussie tussen *believers* en *non-believers* haar beslag krijgt, en misschien liefst nog een beetje vroeger, moeten er dringende beleidsmaatregelen worden genomen.

Die discussie kan echter nog jaren aanslepen. Intussen zitten de patiënten met problemen en hebben zij met hoog oplopende kosten af te rekenen. De overheid merkt van haar kant terecht op dat er op grote schaal misbruik wordt gemaakt van het goed vertrouwen van sommige mensen. Van zodra er dus wetenschappelijk verantwoorde therapieën kunnen worden aangereikt, moet de overheid uit naam van het voorzorgsprincipe maatregelen nemen, ook als de er nog geen 100 procent zekerheid bestaat.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Clotilde Nyssens aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de situatie van het huispersoneel bij een aantal Afrikaanse ambassades » (nr. 2-311)

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Louis Michel, vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *De situatie van het*

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Je remercie le ministre pour sa réponse détaillée.*

Le fait que les personnes qui souffrent du syndrome de fatigue chronique ou de syndromes similaires soient prises au sérieux à cent pour cent est positif. Il faut rechercher des solutions scientifiquement fondées. Dès que la discussion entre « croyants » et « non-croyants » aura cessé, il faudra prendre des mesures politiques. Mais en attendant, les patients sont confrontés à des coûts élevés. Dès que des thérapies à effets scientifiquement prouvés seront disponibles, les autorités publiques devront, au nom du principe de précaution, prendre des mesures.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Clotilde Nyssens au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « la situation du personnel domestique dans certaines ambassades africaines » (n° 2-311)

Mme la présidente. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Louis Michel, vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – *La situation des membres*

huispersoneel bij bepaalde Afrikaanse ambassades te Brussel is rampzalig. Ik woon niet ver van een ambassade en ik ben getroffen door de erbarmelijke omstandigheden waarin sommige grote gezinnen leven. Zij wonen in gebouwen die niet geschikt zijn als gezinswoning. Ik stel me vragen over hun inkomsten. Officieel gaat het om huispersoneel zoals keukenpersoneel en chauffeurs. Ik denk niet dat zij een diplomatiek statuut genieten. Zij hebben blijkbaar ook geen arbeidsovereenkomst. De OCMW's weigeren steun, omdat die personen per definitie niet zijn opgenomen in de gemeentelijke registers en in zones verblijven die officieel geen Belgisch grondgebied zijn. Zonder bron van inkomsten en overgelaten aan hun lot, moeten zij hun plan trekken en van de vrijgevigheid leven.

Welke controle kan de Belgische overheid hierop uitoefenen? Is er een controle mogelijk via de vreemdelingenwetgeving of de wet op de arbeidsovereenkomsten? Welke middelen heeft de minister van Buitenlandse Zaken om misbruiken binnen diplomatieke posten op te sporen inzake personen die hier onwettig, zonder arbeidsovereenkomst en zonder inkomsten verblijven?

Ik geloof dat het Centrum voor de gelijkheid van kansen dat probleem reeds heeft aangekaart en aan de Belgische overheid heeft gevraagd om in te grijpen. Dat kan betekenen dat die personen naar hun land worden teruggestuurd en dat de overheid van het land van herkomst voor haar verantwoordelijkheid wordt geplaatst.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Vooraleer een visum wordt verleend aan een privé-huisbediende van een diplomaat, moet er vooraf een geldige arbeidsovereenkomst zijn getekend door de diplomaat en de persoon van meer dan achttien jaar oud die hij in privé-dienst wil aannemen. Dat contract moet conform de Belgische wetgeving zijn opgesteld.*

Het departement levert een identiteitskaart af aan elke persoon die in privé-dienst is bij een diplomaat voor zover zijn dossier, dat door de dienst protocol wordt behandeld, beantwoordt aan het KB van 30 oktober 1991 met betrekking tot de verblijfsdocumenten in België van bepaalde vreemdelingen. Die kaart is jaarlijks hernieuwbaar mits de betrokkene ingeschreven is bij een ziekenfonds of een gelijkwaardige verzekering. Uiteraard is het niet mogelijk om na te gaan of alle getekende overeenkomsten tussen werkgevers en huisbedienden nauwkeurig worden nageleefd. De conflicten tussen diplomaten en hun privé-personeel worden meestal door een advocaat of een NGO ter kennis gebracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken. De dienst protocol ondervraagt dan de betrokken diplomatieke post en vraagt dat de Belgische wetgeving inzake arbeidsovereenkomsten wordt nageleefd.

du personnel domestique de certaines ambassades africaines à Bruxelles est désastreuse. J'habite non loin d'une ambassade et je suis frappée par les conditions lamentables dans lesquelles vivent certaines familles nombreuses : celles-ci occupent des bâtiments qui ne sont pas adaptés au logement de familles. Chaque jour, je m'interroge sur les ressources de ces personnes. Officiellement il s'agit de personnel domestique : cuisinier, chauffeur, etc.

Je ne sais pas quel est leur statut du point de vue de la législation sur le séjour des étrangers, je ne sais pas si ce type de personnel est couvert par un statut diplomatique. Je n'en ai pas l'impression, car les fonctions que ces personnes remplissent ne font pas partie des hautes fonctions diplomatiques. Elles ne semblent pas avoir de contrat de travail. Les CPAS refusent leurs demandes d'aide puisque, par définition, ces personnes ne sont pas reprises dans les registres communaux et résident dans des zones qui, officiellement, ne sont pas sur territoire belge. Se retrouvant sans ressources, livrées à elles-mêmes, elles sont amenées à vivre dans la débrouille et à dépendre de la « charité privée. »

Quel contrôle les autorités belges peuvent-elles exercer concernant ce personnel en danger ? Y a-t-il un contrôle possible concernant ces personnes occupées dans ces ambassades, du point de vue de la législation sur le séjour des étrangers, mais aussi du point de vue de leur contrat de travail, etc ?

De quel moyen d'action le ministère des Affaires étrangères dispose-t-il pour détecter les abus pouvant se produire au sein de postes diplomatiques étrangers en Belgique quant à la situation de personnes en séjour illégal, sans contrat de travail et sans ressources ?

Je crois savoir que le Centre pour l'égalité des chances a déjà évoqué ce problème et invité les autorités belges à intervenir. Est-il possible d'intervenir quitte à renvoyer ces personnes dans leur pays, mettant ainsi les autorités de leur État d'origine devant leurs responsabilités ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – Pour qu'un visa permettant l'accès au territoire belge soit délivré au domestique privé d'un diplomate, il faut qu'un contrat de travail en bonne et due forme soit préalablement signé par le diplomate et la personne de plus de dix-huit ans qu'il désire engager à son service privé. Ce contrat doit être conforme à la législation belge.

Le département délivre une carte d'identité à toute personne au service privé d'un diplomate pour autant que son dossier traité par la direction du protocole soit conforme aux termes de l'arrêté royal du 30 octobre 1991 relatif aux documents de séjour en Belgique de certains étrangers. Cette carte est renouvelable annuellement moyennant la présentation d'une inscription à une mutuelle ou à une assurance équivalente. Néanmoins, il n'est évidemment pas possible de certifier que tous les contrats signés entre les employeurs et les domestiques soient scrupuleusement respectés.

Les conflits entre les diplomates et les personnes à leur service privé sont le plus souvent portés à la connaissance du ministère des Affaires étrangères par un avocat ou une organisation non gouvernementale. La direction du protocole interroge la mission diplomatique concernée et l'invite à

De Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa zal in de komende maanden een rapport bespreken dat verschillende maatregelen voorstelt om dit fenomeen te bestrijden. Ik zal die debatten met de grootste aandacht volgen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Ik neem er akte van dat dit probleem goed gekend is en dat andere parlementaire vergaderingen mijn bezorgdheid delen.*

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Anne-Marie Lizin aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de gebeurtenissen in december en januari voor het gebouw van de dienst Vreemdelingenzaken» (nr. 2-303)

Vraag om uitleg van de heer Marc Hordies aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de omstandigheden waarin asielzoekers voor de Dienst Vreemdelingenzaken dienen te wachten» (nr. 2-323)

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Ik wou minister Vande Lanotte ondervragen. Dat zijn collega van Binnenlandse Zaken antwoordt, is niet erg correct tegenover die minister, noch tegenover de Senaat.*

Tijdens de vakantie hebben we kunnen zien wat er bij de Dienst Vreemdelingenzaken gebeurde. Deze morgen zijn leden van onze commissie ter plaatse geweest om te zien hoe het er in normale omstandigheden aan toe gaat. Zij stelden vast dat 450 personen stonden te wachten bij de ingang van de Dienst. 's Middags stonden zij er nog. Kan men de mensen die niet zullen kunnen worden gehoord, niet zeggen dat ze niet langer moeten wachten? Het is onvoorstelbaar dat een bediende, die niet eens over een lessenaar beschikt, door een half open deur de namen van de mensen afroept. Hoeveel personen komen daar voor de eerste, de tweede, of misschien zelfs de tiende keer? Weet men hoe dikwijls zij zich hebben aangemeld vooraleer een dossier wordt geopend? Vandaag stonden er weliswaar 450 mensen, maar misschien waren er amper 20 die voor de eerste maal kwamen. Deze zaak zou moeten worden uitgeklaard.

De open centra in de nieuwe asielprocedure zouden operationeel zijn vanaf 2 of 3 januari. Hoeveel mensen verblijven daar reeds en hoeveel blijven er vandaag nog in de centra van het leger? Hoeveel plaatsen zijn er nu, 18 januari, in die open centra beschikbaar?

De kosten van deze vakantie-operatie worden voor een groot deel afgewenteld op de stad Brussel: er waren immers drie federale politiemensen en 45 politieagenten van de stad Brussel. Het bord bij de ingang vermeldt trouwens nog altijd

respecter la législation belge sur le contrat d'emploi.

Je vous signale également que l'assemblée parlementaire du Conseil de l'Europe est saisie de cette question et qu'elle discutera dans les mois à venir d'un rapport envisageant différentes mesures pour lutter contre ce phénomène. Il va de soi que je suivrai les débats avec la plus grande attention.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je remercie le ministre de sa réponse et je prends acte du fait que ce problème est bien connu et que d'autres assemblées prendront le relais de mes préoccupations.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Anne-Marie Lizin au ministre de l'Intérieur sur «les événements de décembre et janvier devant l'Office des étrangers» (n° 2-303)

Demande d'explications de M. Marc Hordies au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre de l'Intérieur sur «les conditions d'attente des demandeurs d'asile devant l'Office des Étrangers» (n° 2-323)

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Je remarque avec plaisir que le ministre de l'Intérieur répondra alors qu'initialement ma demande d'explications était adressée au ministre Vande Lanotte. Je trouve que la procédure n'a pas été très correcte à votre égard, monsieur le ministre, ni à celui du Sénat.

Pendant cette période de congés, nous avons tous vu ce qui s'est passé devant l'Office des étrangers. Ce matin, des membres de notre commission se sont rendus sur place pour se rendre compte de la façon dont les choses se passent en situation normale. Ils ont constaté que 450 personnes attendaient à l'entrée de l'Office. Vers midi, ces 450 personnes étaient toujours là.

Ne pourrait-on déterminer un rythme et, dans la matinée, prendre les dispositions pour que les personnes qui ne sont pas susceptibles d'être entendues sachent qu'elles ne doivent pas attendre ?

En fait, cette cour des miracles – au sens propre – de deux pièces n'est pas gérée. Depuis la porte à peine entrouverte, une malheureuse employée qui ne dispose même pas d'un pupitre pour déposer un papier crie le nom de la personne ; cela relève vraiment du bricolage.

Combien de personnes viennent à cet endroit pour la première, la deuxième ou peut-être pour la dixième fois ? A-t-on connaissance du nombre de fois qu'elles se sont présentées précédemment avant qu'un dossier ne soit ouvert ?

Je pense qu'en termes de statistiques, les chiffres que l'on nous communique sont surévalués par rapport au nombre réel de personnes qui se présentent.

“Rijkswacht”. Men zou toch de juiste naam moeten gebruiken! De bussen die werden gebruikt, waren van de politie van Brussel. Dat lijkt me niet normaal. De factuur zou oplopen tot 600.000 frank per dag. Zal de minister de kosten geheel of gedeeltelijk ten laste nemen? Men kan zich verheugen over de medewerking van vrijwilligers van het Rode Kruis. Maar is een meer normale, eventueel betaalde, oplossing niet mogelijk, ten minste als de kosten beperkt blijven? De tenten van het Rode Kruis geven de indruk dat de overheid de situatie niet onder controle heeft. Het gaat nochtans over een administratieve taak.

Het is duidelijk dat de netwerken nog steeds bestaan. Vandaag waren veel aanwezigen afkomstig uit de voormalige Sovjet-Unie. Er waren weinig Afrikanen.

De minister moet zijn inspanningen verder zetten en misschien diversifiëren. Wat Rusland betreft, moet men doelgericht optreden. Rusland moet meer doen inzake controles.

De heer Schwevebach zei ons dat hij hoopte de decentralisatie van de dossiers in de opvangcentra tegen eind februari te kunnen doorvoeren.

Als het systeem correct functioneert, des te beter. Als de vertalers en experts van het land zich echter moeten verplaatsen om met de betrokkenen een gesprek te voeren, zal dat de kwaliteit van het gesprek niet ten goede komen. Hoe zult u tewerk gaan, mijnheer de minister?

Aujourd'hui, il y avait donc 450 personnes. Parmi elles, peut-être seulement 20 venaient pour la première fois. Personne ne le dit avec clarté. J'aimerais que ce point soit clarifié pour effectuer un travail correct.

On nous a dit que les centres ouverts seraient opérationnels à partir du 2 ou 3 janvier dans le cadre de la nouvelle procédure d'asile. J'aimerais savoir combien de personnes y sont installées. Combien reste-t-il de personnes à ce jour dans les centres de l'armée ?

Bien qu'il s'agisse des compétences de M. Vande Lanotte, puis-je vous demander, monsieur le ministre, de nous informer sur les implantations actuelles des centres ouverts. Comment la négociation s'est-elle déroulée ? Qu'en est-il des référés ? Bref, combien y a-t-il de places disponibles en ce 18 janvier ?

Par ailleurs, j'ai été assez frappée du report sur la ville de Bruxelles, et en particulier sur sa police, des coûts de toute cette opération des vacances : trois policiers fédéraux, quarante-cinq policiers de la ville. De plus, monsieur le ministre, vous serez certainement intéressé de savoir que le panneau apposé à l'entrée indique toujours « Rijkswacht ». Il faudrait sans doute suggérer à ces gendarmes d'opter pour la dénomination correcte.

Les bus utilisés sont ceux de la police de Bruxelles. Cela ne me paraît pas normal. Si mes informations sont exactes, les factures journalières durant cette période s'élèvent à 600.000 francs. Avez-vous pris une décision quant à ces coûts ? Comment allez-vous les couvrir ? Avez-vous décidé de les prendre totalement ou partiellement en charge ?

Si l'on ne peut que se réjouir de bénéficier du concours des bénévoles de la Croix Rouge, on peut se demander s'il n'est pas possible d'envisager une prise en charge plus normale du problème, éventuellement payante, pour autant que les coûts soient modérés. La présence des tentes de la Croix Rouge donne l'impression que la situation n'est pas bien contrôlée par les autorités. Il s'agit pourtant d'une fonction administrative pendant une journée normale.

En outre, il est clair que les filières existent toujours. Aujourd'hui, une bonne part des personnes présentes étaient originaires de l'ancienne Union soviétique ; on voyait très peu d'Africains.

Votre travail est louable, monsieur le ministre, il faut le poursuivre, peut-être le diversifier. Il conviendrait également d'aller droit au but par rapport à la Russie qui devrait s'impliquer davantage encore dans les contrôles. Les personnes avec qui nous avons pu nous entretenir aujourd'hui par l'intermédiaire de la traduction parlaient toutes russe. Il faut prendre toutes les dispositions nécessaires pour renforcer les contrôles.

J'en viens à la décentralisation des dossiers dans les centres d'accueil. M. Schwevebach nous a dit qu'il espérait pouvoir l'appliquer pour la fin février.

Si le système fonctionne correctement, on pourra s'en réjouir. Cependant, s'il faut déplacer les traducteurs, les experts du pays concerné en vue d'avoir une conversation valable avec les intéressés, je crains que la décentralisation ne réduise la qualité et la finesse de l'entretien. Comment allez-vous

De heer Marc Hordies (ECOLO). – *Ik sluit mij aan bij de opmerkingen van mevrouw Lizin. Ik voeg er nog een concrete vraag aan toe. Op 30 november 2000 drukte ik mijn bezorgdheid uit over de omstandigheden waarin asielzoekers voor de Dienst Vreemdelingenzaken in Brussel dienen te wachten. Ik stelde toen enkele eenvoudige werkmethodes voor zoals de toekenning van nummers zodat iedereen weet op welk ogenblik hij zich best kan aanmelden. De minister erkende het probleem. Ik citeer uit zijn antwoord: “Daarom werd vorige dinsdag op het kabinet van minister Vande Lanotte een vergadering gehouden met de dienst Vreemdelingenzaken, het Commissariaat-Generaal en de politie van Brussel om een oplossing te vinden. De vergadering verliep in een constructieve sfeer.*

Er zijn verschillende mogelijke oplossingen aangereikt en die worden in de komende dagen besproken.”

Dit antwoord werd gegeven een maand vóór de ernstige problemen die einde december 2000 en begin januari 2001 zijn opgetreden. Ik kan niet anders dan vaststellen dat de toen genomen maatregelen weinig of niet voorbereid waren.

Welke andere oplossingen werden tijdens die vergadering voorgesteld en waarom werd er geen gevolg aan gegeven? Aan welke maatregelen denkt men om deze situatie in de toekomst te verbeteren, ook bij een eventuele massale toevloed?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik antwoord eerst aan mevrouw Lizin. Het is moeilijk tellingen uit te voeren per categorie van personen die zich bij de Dienst Vreemdelingenzaken aanmelden. Sommigen komen terug voor een oud dossier. Het is dus uitermate moeilijk de nieuwe van de oude dossiers te onderscheiden.*

Het cijfer dat u voor vanmorgen geeft, verbaast mij omdat er volgens mijn inlichtingen 300 personen kwamen die zich allen in de wachtzaal van de Dienst Vreemdelingenzaken bevonden.

Ik kan niet zeggen hoeveel maal de mensen zich moesten aanmelden vooraleer hun aanvraag werd geregistreerd. Er wordt voorrang gegeven aan de geregistreerde aanvragen en dat zijn er 150 tot 200 per dag.

Vandaag konden de aanvragen worden geregistreerd van alle personen die zich bij de Dienst Vreemdelingenzaken hebben aangemeld. Er wachten nog een vijftigtal personen die in Gent gebleven zijn. Zij zullen morgen worden geregistreerd.

Zoals u denk ik dat de structurele maatregelen die wij genomen hebben vruchten beginnen af te werpen en dat het aantal nieuwe vragen aanzienlijk afneemt.

De politie van Brussel heeft spontaan hulp aangeboden. Dat maakt deel uit van haar opdracht, maar de federale politie heeft haar daarin bijgestaan.

De filières en mensenhandelaars spelen een verwerpelijke rol. Hoe meer ik de transitlanden en landen van herkomst bezoek, hoe meer ik ervan overtuigd ben dat we krachtdadig moeten ingrijpen, niet alleen in België, maar in heel Europa. We zullen daar tijdens ons voorzitterschap op hameren en ik probeer dat duidelijk te maken bij de overheden van de landen die ik bezoek.

procéder, monsieur le ministre ?

M. Marc Hordies (ECOLO). – Je partage les interrogations de Mme Lizin. J’y ajouterai une question plus pointue : lors de la séance du 30 novembre 2000 j’exprimais mon inquiétude sur les conditions d’attente des demandeurs d’asile devant l’Office des étrangers à Bruxelles. Je proposais quelques hypothèses simples de travail dont l’attribution d’un numéro afin que chacun puisse savoir à quel moment il pouvait utilement se présenter. Le ministre reconnaissait le problème. Je cite un extrait de sa réponse : « C’est la raison pour laquelle une réunion a eu lieu mardi passé au cabinet de M. Vande Lanotte avec l’Office des étrangers, le Commissariat général et la police de Bruxelles afin de trouver une solution. La réunion a été constructive ».

Plusieurs solutions possibles ont été évoquées et seront examinées dans les prochains jours ».

Votre réponse ayant été donnée un mois avant les graves problèmes de fin décembre 2000 et début janvier 2001, force m’est de constater que les mesures prises alors le furent sans apparente préparation.

Le ministre pourrait-il dès lors nous exposer les autres solutions évoquées lors de la réunion citée plus haut, les raisons pour lesquelles elles n’ont pas été retenues et les choix d’avenir qui seront opérés pour améliorer sensiblement cette situation, y compris lors d’éventuels afflux massifs ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l’Intérieur. – Je répondrai d’abord à Mme Lizin. Il est très difficile d’effectuer un comptage par catégorie des personnes qui se présentent à l’Office des étrangers. En effet, certaines d’entre elles s’y sont déjà rendues auparavant et se représentent à la suite d’une convocation ou d’un rendez-vous qui a été fixé pour un dossier ancien. Il est donc extrêmement difficile de savoir quels sont les dossiers nouveaux et les dossiers anciens.

Je suis très surpris par le chiffre que vous avancez pour la visite de ce matin puisque les renseignements que l’on m’a donnés indiquaient 300 personnes, qui se trouvaient toutes dans la salle d’attente de l’Office des étrangers.

Il ne m’est pas possible, pour l’instant, de comptabiliser le nombre de fois que se sont présentées les personnes avant de voir leur demande inscrite. La priorité a été donnée à l’examen des demandes enregistrées, soit entre 150 et 200 par jour.

Aujourd’hui, toutes les personnes qui se sont présentées devant les portes de l’Office des étrangers ont vu leur demande enregistrée. Il ne reste qu’un arriéré d’une cinquantaine de personnes qui sont restées à Gand et qui seront inscrites demain.

Je crois, comme vous, que les mesures structurelles qui ont été prises commencent à porter leurs fruits et que l’on constate véritablement une diminution importante du nombre de demandes nouvelles.

En ce qui concerne la police de Bruxelles, je vous signale que c’est elle qui nous a proposé son aide, sans rien nous demander. Cela fait partie de ses tâches mais elle a, bien entendu, été épaulée par la police fédérale.

Je suis, comme vous, convaincu du rôle détestable joué par

Op verzoek van de eerste minister zal ik in maart naar Rusland gaan om er met de regering een openhartig gesprek te voeren. We stellen immers vast dat grote groepen asielzoekers vanuit of via Rusland ons land binnenkomen.

De nieuwe procedure die we u binnenkort zullen voorleggen, houdt een decentralisering van de centra in. Aangezien we de asielzoekers zullen huisvesten en we alle dossiers in enkele dagen zullen kunnen afhandelen, zullen we bepaalde moeilijkheden die zich vandaag voordoen, kunnen oplossen.

Over de decentralisatie kan ik nog geen details verstrekken. Er komt zeker een centrum in Vlaanderen, een in Wallonië en een in Brussel. Ik heb de gewestelijke overheden gevraagd of zij voorstellen hadden. Ik ben het met u eens dat we niet alleen administratief personeel nodig hebben, maar ook vertalers.

Ik kan de heer Hordies zeggen dat ik reeds op 28 november jongstleden de directeur van de Dienst Vreemdelingenzaken en een vertegenwoordiger van de stad Brussel op mijn kabinet heb ontboden. We verwachtten dat het bericht dat de financiële steun vanaf 10 januari 2001 zou worden afgeschaft, een abnormale toevloed van asielzoekers zou veroorzaken. Volgens de cijfers heeft geen enkel ander Europees land een dergelijke situatie meegemaakt. Onze administratie is niet dermate soepel dat we op sommige ogenblikken uitzonderlijke maatregelen kunnen treffen. De Dienst Vreemdelingenzaken, de enige dienst die tijdens de eindejaarsfeesten werkte, heeft grote inspanningen gedaan om de moeilijkheden het hoofd te bieden.

Aan de stad Brussel was een terrein gevraagd voor tenten of containers die konden dienen als wachtzaal voor de asielzoekers. Containers waren uitgesloten omdat het te lang zou duren vooraleer we de toestemming van de stad zouden krijgen en omdat de discussie zeer moeilijk verliep. Er werd een consensus bereikt om tenten op te trekken. De stad Brussel weigerde de toestemming voor het eerste terrein waaraan was gedacht en stelde geen alternatief voor zodat ik zelf het initiatief moest nemen. Uiteindelijk werd er een akkoord bereikt om tenten te plaatsen op het terrein dat u kent. Er werd overeengekomen dat de tenten er twee maanden mochten blijven staan. De brief van het schepencollege van de stad Brussel waarin werd aangekondigd dat de tenten de volgende maandag zouden worden verwijderd, was voor mij dus een complete verrassing. De kandidaat-burgemeester, de heer Freddy Thielemans, heeft die beslissing op radio en televisie uitgelegd. Ik heb hem op mijn kabinet uitgenodigd en er werd overeengekomen de toestand te laten zoals hij was en hem te evalueren op woensdag 15 januari, de dag waarop de tenten zouden worden afgebroken.

Op vrijdagmiddag deelde de heer Henri Simons, waarnemend burgemeester, ons per telefoon mee dat het college slechts op zijn beslissing zou terugkomen als de minister van Binnenlandse Zaken deze verlenging zou motiveren en alternatieve oplossingen zou aangeven vanaf woensdag. Na overleg tussen de kabinetten van de eerste minister en de minister van Maatschappelijke Integratie werd beslist gevolg te geven aan de beslissing van het schepencollege en de tenten af te breken. Mijn administratie heeft dan toch nog al het mogelijke gedaan om de situatie vanaf woensdag te normaliseren. De afbraak van de tenten heeft onze taak echter aanzienlijk bemoeilijkt en was in het

les filières et les trafiquants d'êtres humains. Plus j'ai l'occasion de visiter les pays de transit ou les pays de départ, plus j'en apprends, et je suis véritablement édifié. Je crois vraiment qu'il faut réagir avec la plus extrême vigueur, non seulement sur le plan national, en Belgique, mais aussi sur le plan européen. Je le ferai à l'occasion de la présidence belge et j'essaie de le faire auprès des autorités de ces différents pays.

Je dois vous dire que j'ai précédé votre souhait puisque je compte me rendre en Russie, à la demande du premier ministre, dans le courant du mois de mars pour y avoir une discussion franche avec les autorités. Nous ne sommes en effet pas aveugles et nous voyons l'importance des contingents des personnes arrivant chez nous qui, manifestement, sont originaires de Russie ou qui transitent par ce grand pays.

Vous savez que dans le cadre de la réforme de la procédure que nous allons vous proposer prochainement, nous avons prévu une décentralisation des centres. Je pense que cela permettra de répondre à certaines difficultés rencontrées pour l'instant puisque l'on procédera à l'hébergement des demandeurs et que l'on pourra, pendant quelques jours, traiter sérieusement tous leurs dossiers.

Je ne peux pas encore vous dire aujourd'hui où s'opérera cette décentralisation. Il y aura certainement un centre en Flandre, un en Wallonie et un autre à Bruxelles. J'ai interrogé les autorités régionales à ce sujet pour voir si elles avaient des propositions à me formuler. Il est bien entendu que votre préoccupation est tout à fait justifiée. Il faudra trouver non seulement le personnel administratif mais également les traducteurs nécessaires pour assurer l'examen de ces dossiers dans de bonnes conditions.

Je veux dire à M. Hordies que j'ai pris l'initiative de réunir à mon cabinet dès le 28 novembre dernier le directeur de l'Office des étrangers et un représentant de la Ville de Bruxelles. Nous avons prévu en effet que l'annonce de la suppression de l'aide en argent dès le 10 janvier 2001 entraînerait un afflux anormal de demandeurs d'asile souhaitant être les derniers à bénéficier d'une telle aide. Tous les chiffres dont nous avons pris connaissance dépassent, et de loin, tout ce que l'on a pu connaître dans tous les pays européens. Contrairement à ce que certains pensent, le fonctionnement de nos administrations n'est pas à ce point flexible que l'on puisse prévoir des mesures exceptionnelles à certains moments. De gros efforts ont été consentis par l'Office des étrangers, la seule administration qui a fonctionné pendant la période des fêtes de fin d'année, précisément pour faire face aux besoins.

Il a été demandé à la Ville de Bruxelles de mettre à notre disposition un terrain pour servir de salle d'attente aux demandeurs d'asile. On pouvait opter pour des tentes ou des conteneurs. Les délais pour obtenir de la ville l'autorisation pour les conteneurs et pour les installer ont été jugés trop longs. De nombreuses difficultés ont surgi. On a invoqué énormément d'arguments tenant à l'aménagement du territoire. Par consensus, la solution des tentes a été retenue. Un premier terrain a été envisagé. Le Collège des bourgmestre et échevins l'a refusé la semaine suivante, sans présenter de proposition alternative. J'ai dû encore une fois

nadeel van de asielzoekers.

Gisteren deelde de heer Simons mij schriftelijk mee dat de stad bereid was mee te werken aan het vinden van alternatieve oplossingen. Begrijp wie kan!

Ik ben er nu van overtuigd dat de structurele maatregelen effect zullen hebben en dat de situatie genormaliseerd is. Met gedecentraliseerde centra zullen de dossiers kunnen worden behandeld in betere omstandigheden op het vlak van administratie, opvang en huisvesting.

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Ik wil toch de nieuwe burgemeester van Brussel, de heer Thielemans, verdedigen. De interne politieke toestand in Brussel is nogal bijzonder. Maar het is niet mijn taak de voogdijminister te vragen de huidige burgemeester al dan niet vertrouwen te schenken.*

Ik vind dat er een betere verstandhouding moet worden nagestreefd. Het zou niet normaal zijn dat deze toestand zou blijven bestaan omwille van politieke redenen die de dialoog bemoeilijken.

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *Ik heb het volste vertrouwen in de burgemeester. Ik heb de Koning immers voorgesteld hem te benomen.*

Mevrouw Anne-Marie Lizin (PS). – *Ik ben ervan overtuigd dat de heer Thielemans zich deze problematiek erg aantrekt en dat er een oplossing zal kunnen worden gevonden.*

In het kader van haar werkzaamheden rond de immigratie plant de commissie voor de Binnenlandse Zaken een reis naar Moskou en later naar Tadzjikistan teneinde ter plaatse te kunnen vaststellen welke personen een beleid proberen te voeren en in welke omstandigheden dat gebeurt.

prendre l'initiative.

Finale­ment, un accord a été trouvé pour installer les tentes à l'endroit que vous connaissez. Il était prévu qu'elles ne seraient enlevées qu'après deux mois. J'ai donc été surpris de recevoir jeudi dernier une lettre du collè­ge échevinal de la Ville de Bruxelles exigeant que ces tentes soient enlevées dès lundi. Le candidat bourgmestre, Freddy Thielemans, s'en est expliqué vendredi matin à la radio et à la télévision. Je l'ai invité à mon cabinet. Il a été convenu de proposer de laisser la situation en l'état et de procéder à une évaluation le mercredi 15, date prévue pour l'enlèvement des tentes.

Ce n'est que vendredi après-midi que Henri Simons, bourgmestre faisant fonction, nous a annoncé par téléphone que le collè­ge ne reviendrait sur sa décision que si le ministère de l'Intérieur justifiait cette prolongation et indiquait les alternatives à partir de ce mercredi. À la suite d'une concertation entre les cabinets du premier ministre et du ministre de l'Intégration sociale, il a été décidé, dans ces conditions, de donner suite à la décision du collè­ge, et les tentes ont été enlevées. Malgré le faux bond de la ville, mon administration a continué à fournir les efforts nécessaires pour que la situation soit quasiment normalisée dès ce mercredi, comme prévu. L'enlèvement des tentes ne nous a cependant pas facilité la tâche et ce, au préjudice des demandeurs d'asile.

J'ai reçu hier – c'est stupéfiant – un courrier du bourgmestre faisant fonction, Henri Simons, me proposant la collaboration de la ville pour envisager des solutions alternatives ! Vous admettez que vu ce qui précède, cette proposition est quelque peu surréaliste.

Je suis maintenant convaincu que les mesures structurelles vont produire leurs effets, que la situation est normalisée. Quand nous pourrons installer les centres décentralisés, les dossiers pourront être traités dans de meilleures conditions sur le plan administratif mais également sur le plan de l'accueil et de l'hébergement.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Je tiens en quelque sorte à prendre la défense du nouveau bourgmestre de Bruxelles, M. Thielemans. Bruxelles vit, en effet, une situation de politique intérieure particulière mais il ne m'appartient pas de dire au ministre de tutelle qu'il peut faire, ou non, confiance à son bourgmestre actuel.

Il faut, à mon sens, essayer de rétablir une meilleure entente. Il ne serait pas normal que cette situation soit paralysée à cause de circonstances politiques qui rendent le dialogue difficile.

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – J'ai une totale confiance dans le bourgmestre, dont j'ai proposé la nomination par le Roi.

Mme Anne-Marie Lizin (PS). – Je suis certaine que M. Thielemans est extrêmement sensible à la problématique elle-même et qu'une solution pourra être trouvée.

Dans le cadre de son travail sur l'immigration, la commission de l'Intérieur compte effectuer, en espérant votre soutien pour sa réalisation pratique, un voyage à Moscou, puis au Tadjikistan. Nous espérons pouvoir déterminer, dans ces deux zones, quelles sont les personnes qui essaient de mener des

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Johan Malcorps aan de minister van Financiën over «de niet-toepassing van de wet van 16 juli 1993 betreffende de ecotaksen» (nr. 2-302)

De voorzitter. – De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken, antwoordt namens de heer Didier Reynders, minister van Financiën.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Het nieuwe jaar is van start gegaan zonder dat er een aanpassing is gekomen van de wet van 1993 inzake de ecotaksen, zoals gewijzigd bij de wet van 7 maart 1996. Concreet betekent dit dat de recyclagepercentages als vrijstellingsvoorwaarde niet worden verlengd. Bijgevolg werden de oorspronkelijke voorwaarden uit de wet vanaf 1 januari jongstleden terug van toepassing, namelijk dat moet worden voldaan aan de opgegeven percentages voor hergebruik en recyclage. Bovendien moet de belastingplichtige nu zelf het bewijs leveren dat hij aan de gestelde voorwaarden voldoet.

Voor verpakkingen van spuitwater, cola en bier zijn in de wet maar tot en met het jaar 1998 hergebruikspercentages bepaald. Wat daarna dient te gebeuren, is onduidelijk. De formule voor limonades, elk jaar 7,5% meer hergebruik, loopt echter wel door tot in 2001 en later. Limonades zijn dus bijna zeker in overtreding.

De recyclagepercentages uit de wet worden voor drankkartons zeker niet gehaald. Voortgaand op de cijfers van Fost Plus, wordt er thans 53,9% gerecycleerd, waar het streefdoel voor 2000 was 70%. Op de drankkartons moet volgens de wet sedert het begin van dit jaar dus een ecotaks van 15 frank per verpakking worden geïnd.

De wet is niet gewijzigd, maar wordt toch niet toegepast. De techniek die hiervoor werd verzonnen is de publicatie in het Belgisch Staatsblad van een mededeling van de regering dat op drankverpakkingen, in afwachting van een nieuwe wettekst, geen taks wordt geheven. Dus in plaats van de wet toe te passen, wordt in het Belgisch Staatsblad officieel afgedrukt dat er met de wet geen rekening zal worden gehouden.

Dat is wel bijzonder origineel en creatief maar de vraag is natuurlijk of een dergelijke werkwijze ook wettelijk bevonden kan worden. Er zijn in dit land immers nog altijd rechters die waken over de naleving van de wet.

De verschillende milieubewegingen in dit land die het recht hebben op te komen voor collectieve belangen, onder meer de bescherming van ons leefmilieu, hebben klacht neergelegd tegen de niet-toepassing van de wet. De kans is zeer reëel dat de rechter niet anders kan dan hen gelijk te geven.

Krachtens het akkoord dat op 21 december 2000 in de regering bereikt werd, zou er een voldoende groot verschil gecreëerd worden tussen herbruikbare en wegwerpverpakkingen. Het ontradend effect voor deze laatste zal vergelijkbaar zijn met dat van statiegeld of ca. 7 frank

politiques et dans quelles conditions.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Johan Malcorps au ministre des Finances sur «la non-application de la loi du 16 juillet 1993 relative aux écotaxes» (n° 2-302)

Mme la présidente. – M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur, répondra au nom de M. Didier Reynders, ministre des Finances.

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *La loi de 1993 sur les écotaxes modifiée par la loi du 7 mars 1996 n'a toujours pas été adaptée. Concrètement, cela signifie que les taux de recyclage ne sont pas reconduits en tant que condition d'exonération. Les conditions initialement fixées dans la loi sont donc à nouveau d'application depuis le 1er janvier : il faut atteindre les taux de réutilisation et de recyclage fixés et le contribuable doit prouver lui-même qu'il remplit les conditions.*

Pour les emballages d'eaux gazeuses, de coca et de bière, la loi ne fixe des taux de réutilisation que jusqu'en 1998. Rien n'est précisé pour la suite. La formule prévue pour les limonades, 7,5% de réutilisation en plus chaque année, reste d'application jusqu'en 2001 et même au-delà. Les limonades sont donc presque certainement en infraction.

Les taux de recyclage fixés pour les cartons ne sont certainement pas atteints. Selon Fost Plus, ce taux serait actuellement de 53,9% alors que l'objectif pour 2000 était de 70%. Une écotaxe de 15 francs devrait donc être perçue sur chaque emballage de boisson en carton.

La loi n'a pas été modifiée mais n'est pas appliquée puisque le gouvernement a fait publier au Moniteur belge un communiqué précisant qu'en attendant l'adoption d'une nouvelle loi, aucune taxe ne serait perçue. Il s'agit là d'une décision particulièrement originale et créative mais est-ce légal ? Les différents mouvements de défense de l'environnement de notre pays ont déposé une plainte pour non-application de la loi. Le juge ne pourra sans doute que leur donner raison.

En vertu de l'accord conclu le 21 décembre 2000 au sein du gouvernement, on créerait une différence suffisamment grande entre les emballages réutilisables et les emballages jetables. L'effet dissuasif de ces derniers sera comparable à la consigne de 7 francs frappant les bouteilles d'un litre. Le gouvernement souhaite appliquer de préférence des écobonus, ce qui n'est possible que par le biais d'une réduction des droits d'accises et une révision de la TVA. La marge de manœuvre est donc étroite, ce que le gouvernement aurait dû savoir. Les droits d'accises sur les boissons en question sont peu élevés et une réduction de 7 francs est donc impossible.

Une baisse de la TVA est en principe possible mais nécessite une autorisation de l'Union européenne. Comment le ministre envisage-t-il de résoudre ce problème ? Les instances européennes ont-elles été consultées ? Une réduction du taux de TVA pour des motifs écologiques est-elle possible ?

voor een 1-literfles. De regering wil dit bij voorkeur doen via ecoboni. Dit kan maar in de praktijk gebracht worden door een gevoelige vermindering van accijnzen of een herziening van de BTW. De manoeuvreerruimte is hier echter bijzonder beperkt en de regering had dit moeten weten. De huidige accijnzen op spuitwater, cola, fruitsappen en limonades bedragen 2 of 3 frank per liter. Een verlaging van 7 frank is dus niet mogelijk. Voor versgeperste fruitsappen, melk en yoghurt is er zelfs een nul-accijns zodat er van een verdere verlaging dus helemaal geen sprake kan zijn.

De tweede mogelijkheid is die van een BTW-verlaging. Dat is in principe mogelijk, aangezien de BTW voor de meeste frisdranken 21% bedraagt. Alleen voor versgeperst fruitsap, melk en yoghurt geldt een tarief van 6%. Een verlaging van 21 naar 6% kan niet zonder instemming van Europa. De vraag is dan ook hoe de minister dit probleem denkt op te lossen. Werd er met de Europese instanties al overleg gepleegd? Is een BTW-vermindering om milieuredenen mogelijk - dat zou een belangrijke doorbraak zijn - of zullen we dat prioritair bepleiten tijdens ons Europees voorzitterschap, wat een zeer goede zaak zou zijn, niet alleen voor drankverpakkingen, maar ook om een groen productbeleid in het algemeen meer kansen te bieden. Alleen, als we op ons voorzitterschap moeten wachten, gaat de hele vooropgestelde timing compleet de mist in en kunnen we tegen midden 2001 in dit dossier geen doorbraak realiseren.

We lezen in het akkoord dat er ook intensiever gebruik zal worden gemaakt van terugbetaalbaar statiegeld voor herbruikbare verpakkingen. Hoe zal de minister dit aanpakken? Welke concrete doelstellingen worden dan vooropgesteld?

Tot slot blijft het mogelijk de prijs naar boven aan te passen. Blijkbaar mocht het niet met zoveel woorden gezegd worden, maar als het verschil tussen herbruikbare en wegwerpverpakkingen niet op een andere wijze kan worden gegarandeerd, komen er toch ecotaksen. Klopt deze interpretatie, of blijft de minister bij zijn principiële verzet tegen elke invoering van ecotaksen, zelfs als er voor bepaalde verpakkingen geen andere sturingsmogelijkheid overblijft?

In de media was er ook de nodige belangstelling voor bedrijven die hun productiewijze aan de hele ecotakswetgeving hebben aangepast en die zwaar gedupeerd dreigen te geraken als er voor herbruikbare verpakkingen onvoldoende stimuli komen. Is de minister ook met deze bedrijven in contact en kan hij hen de nodige rechtszekerheid garanderen?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – De vraag betreft hoofdzakelijk de door de regering gebruikte techniek om de bevolking in kennis te stellen van haar wil om de wet van 16 juli 1993 te amenderen met het oog op de voltooiing van de federale staatsstructuur in verband met haar toepassing vanaf 1 januari 2001.

Zoals u weet is de overgangperiode voorzien in artikel 373, §4, van bedoelde wet op deze datum verstreken. Deze overgangperiode was ingesteld door artikel 6 van de wet van 7 maart 1996 en moest in principe begin 1995 ingaan. De bevolking werd hiervan op de hoogte gebracht door een officieel bericht in het Belgisch Staatsblad van 29 december 1995. Dit was nodig om het juridisch vacuüm op te vullen dat

Plaiderons-nous pour cette mesure pendant la présidence belge ? Si nous devons attendre cette présidence, nous ne pourrions respecter le calendrier prévu et ne pourrions faire avancer ce dossier pour la mi-2001.

L'accord précise que l'usage de la consigne sera également intensifié pour les emballages réutilisables. Comment le ministre compte-t-il concrétiser cette mesure ? Quels sont les objectifs concrets ?

Il est enfin possible d'adapter le prix à la hausse. Si on ne peut garantir autrement la différence entre les emballages réutilisables et les emballages jetables, il faudra bien recourir aux écotaxes. Cette interprétation est-elle correcte ou le ministre reste-t-il par principe opposé à leur instauration ?

Les médias se sont intéressés aux entreprises qui ont adapté leur mode de production à la législation sur les écotaxes et qui risquent d'être dupes si l'emploi d'emballages réutilisables n'est pas suffisamment encouragé. Le ministre est-il en contact avec ces entreprises et peut-il leur garantir la sécurité juridique nécessaire ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Votre question porte surtout sur la technique utilisée par le gouvernement pour informer la population de sa volonté de modifier la loi du 16 juillet 1993 en vue de son application à partir du 1er janvier 2001.*

Vous n'êtes pas sans savoir qu'à partir de cette date, la période transitoire prévue par l'article 373, paragraphe 4, de ladite loi venait à échéance, cette période transitoire ayant été fixée par l'article 6 de la loi du 7 mars 1996. Cette période transitoire qui devait entrer en vigueur, en principe, dès le début de l'année 1995, avait d'ailleurs été annoncée à la population par le biais d'un avis officiel publié au Moniteur

was ontstaan doordat de Ministerraad – na advies van de opvolgingscommissie van de maanden oktober en november – op 24 november 1995 een wetsontwerp had goedgekeurd dat op voormelde datum van kracht moest worden maar pas op 7 maart 1996 door het Staatshoofd werd ondertekend. De opvolgingscommissie is inactief sinds 23 november 1998 omdat de vorige regering haar mandaat niet heeft verlengd.

U weet eveneens dat een werkgroep, die begin 2000 onder het toezicht van het kabinet van de eerste minister werd ingesteld, als opdracht heeft voorstellen te formuleren voor een wetswijziging en oplossingen uit te werken voor de problemen die zich in het verleden voordeden.

Op uw parlementaire vraag nummer 366 van 18 januari 2000 heb ik geantwoord dat ik de directeur-generaal van Douane en Accijnzen gevraagd had het innen van ecotaksen uit te stellen tot de gewesten, conform artikel 373, §4 van de wet, de recyclagecijfers meedelen. Ik heb tot op heden nog geen enkel cijfer gekregen. Aangezien ik geen enkele redelijke oplossing heb voor het probleem van de ecotaksen op drankkartons en vooral omdat ik de producenten en distributeurs van dranken – die niet verantwoordelijk zijn voor de eindbestemming van deze kartons na gebruik door de gebruiker – onterecht zou moeten straffen, heb ik het probleem voorgelegd aan het kernkabinet van donderdag 21 december 2000. De Ministerraad keurde het dossier goed op vrijdag 22 december 2000. Zoals in het regeerakkoord is bepaald, zullen de betrokken sectoren vóór 31 maart 2001 worden geraadpleegd en zullen de resultaten later met de gewesten worden besproken, met het oog op de ondertekening van een samenwerkingsakkoord vóór 30 juni 2001. De wet zal dan worden aangepast en vóór 31 december 2001 in werking treden. Ik bevestig dus het programma dat door de regering is goedgekeurd. Ik kan mij natuurlijk niet uitspreken over moeilijkheden die zouden kunnen opduiken en over de oplossingen die zullen worden gevonden.

Inzake de BTW-heffing van 6% voor niet-alcoholische dranken herinner ik er u aan dat punt 1 van bijlage H bij de zesde BTW-richtlijn bepaalt dat deze dranken aan een verlaagd tarief kunnen worden onderworpen. Daarvoor is dus geen goedkeuring van de Europese Commissie nodig.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ik dank de minister voor het antwoord. Ik ben me ervan bewust dat de techniek waarnaar ik verwees, niet voor de eerste keer wordt toegepast. De wet werd ook voordien al niet toegepast. De vraag is of dit zal standhouden wanneer het effectief tot een rechtsgeding zou komen. We zullen dus moeten afwachten welk antwoord de milieubewegingen zullen krijgen op de vraag die zij zullen stellen aan de rechter.

– **Het incident is gesloten.**

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergadering vindt plaats donderdag 25 januari 2001 om 15 uur.

belge du 29 décembre 1995, afin de combler le vide juridique né du fait qu'un projet de loi ait été approuvé par le Conseil des ministres du 24 novembre 1995, suite à un avis émis par la commission du suivi des mois d'octobre et de novembre 1995, pour entrer en vigueur à la date précitée et que ce projet de loi n'a été signé par le Chef de l'État que le 7 mars 1996. Or, actuellement, la commission du suivi est devenue inopérante depuis le 23 novembre 1998, le gouvernement précédent n'ayant pas renouvelé son mandat, lequel venait à échéance à cette date.

Vous n'êtes pas sans savoir non plus qu'au début de l'année 2000, un groupe de travail a été instauré sous les auspices du cabinet du Premier ministre avec pour mission de faire des propositions de modification de la loi mais aussi de formuler des solutions à apporter aux problèmes du passé.

Je vous rappelle également que lors de votre question parlementaire numéro 366, du 18 janvier 2000, je vous avais signalé que j'avais invité le directeur général des Douanes et Accises à suspendre le recouvrement des écotaxes tant que les chiffres relatifs au taux de recyclage ne seraient pas communiqués par les Régions comme le prévoit l'article 373, paragraphe 4, de ladite loi. À ce jour d'ailleurs, aucun chiffre ne m'a été communiqué par les Régions. N'ayant aucune solution raisonnable pour résoudre le problème des écotaxes sur les contenants pour boissons et, surtout, confronté à la perspective de devoir pénaliser inutilement les producteurs et les distributeurs de boissons non responsables de la finalité de ces contenants, après usage par les consommateurs, le problème a été soumis au kern le jeudi 21 décembre 2000, avant d'être adopté par le Conseil des ministres du vendredi 22 décembre 2000. Comme le prévoit l'accord gouvernemental, les secteurs concernés seront consultés avant le 31 mars 2001 et les résultats seront discutés ultérieurement avec les Régions en vue d'un accord de coopération avant le 30 juin 2001. La loi sera ensuite ajustée et mise en application avant le 31 décembre 2001. Je confirme donc le programme adopté par le gouvernement et ne puis, bien entendu, me prononcer sur les éventuelles difficultés qui seront rencontrées et sur les solutions qui seront trouvées. Toutefois, en ce qui concerne le taux de TVA de 6% pour les boissons non alcoolisées, je vous rappelle que le point 1 de l'annexe H à la sixième directive TVA, prévoit que lesdites boissons peuvent être soumises à un taux réduit et donc que cette mesure ne nécessiterait pas l'autorisation de la Commission européenne.

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *La technique que je visais a déjà été employée précédemment. Auparavant déjà, la loi n'a pas été appliquée. Reste à savoir si cela tiendra en justice. Nous devons donc attendre la réponse qu'y obtiendront les mouvements de défense de l'environnement.*

– **L'incident est clos.**

Mme la présidente. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

La prochaine séance aura lieu le jeudi 25 janvier 2001 à 15 h.

(De vergadering wordt gesloten om 19.25 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Kestelijn-Sierens en de heer Tobback, in het buitenland, de heer Istasse, met opdracht in het buitenland, de heer Monfils, om persoonlijke redenen, en de heer Destexhe, wegens andere plichten.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

(La séance est levée à 19 h 25.)

Excusés

Mme Kestelijn-Sierens et M. Tobback, à l'étranger, M. Istasse, en mission à l'étranger, M. Monfils, pour raisons personnelles, et M. Destexhe, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

Bijlage

Annexe

Naamstemmingen

Stemming nr. 1

Aanwezig: 45
 Voor: 45
 Tegen: 0
 Onthoudingen: 0

Voor

Michel Barbeaux, Jurgen Ceder, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzius, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Meryem Kaçar, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Chokri Mahassine, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, François Roelants du Vivier, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille.

Tegen

N.

Onthoudingen

N.

Stemming nr. 2

Aanwezig: 46
 Voor: 46
 Tegen: 0
 Onthoudingen: 0

Voor

Michel Barbeaux, Jurgen Ceder, Marcel Colla, Christine Cornet d'Elzius, Frank Creyelman, Sabine de Bethune, Olivier de Clippele, Armand De Decker, Paul De Grauwe, Jacinta De Roeck, Nathalie de T' Serclaes, Jacques Devolder, Josy Dubié, André Geens, Jean-Marie Happart, Marc Hordies, Meryem Kaçar, Marie-José Laloy, Jeannine Leduc, Kathy Lindekens, Anne-Marie Lizin, Frans Lozie, Michiel Maertens, Chokri Mahassine, Philippe Mahoux, Johan Malcorps, Jean-Pierre Malmendier, Guy Moens, Roeland Raes, Didier Ramoudt, Jan Remans, François Roelants du Vivier, Jacques Santkin, Louis Siquet, Gerda Staveaux-Van Steenberge, Martine Taelman, Erika Thijs, Hugo Vandenberghe, Chris Vandembroeke, Joris Van Hauthem, Ingrid van Kessel, Myriam Vanlerberghe, Vincent Van Quickenborne, Iris Van Riet, Wim Verreycken, Paul Wille.

Tegen

N.

Onthoudingen

N.

Indiening van voorstellen

De volgende voorstellen werden ingediend:

Votes nominatifs

Vote n° 1

Présents : 45
 Pour : 45
 Contre : 0
 Abstentions : 0

Pour

Contre

Abstentions

Vote n° 2

Présents : 46
 Pour : 46
 Contre : 0
 Abstentions : 0

Pour

Contre

Abstentions

Dépôt de propositions

Les propositions ci-après ont été déposées :

WetsvoorstellenArtikel 77 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1 en 4 van de wet van 6 januari 1989 betreffende de wedden en pensioenen van de rechters, de referendarissen en de griffiers van het Arbitragehof (van de heer Armand De Decker c.s.; Stuk **2-623/1**).

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1344ter en 1344^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek (van de heer Jacques Santkin c.s.; Stuk **2-621/1**).

Voorstel van bijzondere wetArtikel 77 van de Grondwet

Voorstel van bijzondere wet tot invoeging van een artikel 60bis in de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof (van de heer Armand De Decker c.s.; Stuk **2-622/1**).

Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie over de positie van de vrouw in Afghanistan (van mevrouw Anne-Marie Lizin; Stuk **2-624/1**).

In overweging genomen voorstellen**Wetsvoorstellen**Artikel 77 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 1 en 4 van de wet van 6 januari 1989 betreffende de wedden en pensioenen van de rechters, de referendarissen en de griffiers van het Arbitragehof (van de heer Armand De Decker c.s.; Stuk **2-623/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.**

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel tot wijziging van de artikelen 3, 4 en 22 van de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in en het dragen van wapens en op de handel in munitie, wat het verbod betreft op wapens met verarmd uranium 238 (van mevrouw Marie Nagy en de heer Michiel Maertens; Stuk **2-612/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Voorstel van bijzondere wetArtikel 77 van de Grondwet

Voorstel van bijzondere wet tot invoeging van een artikel 60bis in de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof (van de heer Armand De Decker c.s.; Stuk **2-622/1**).

– **Verzonden naar de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden.**

Propositions de loiArticle 77 de la Constitution

Proposition de loi modifiant les articles 1er et 4 de la loi du 6 janvier 1989 relative aux traitements et pensions des juges, des référendaires et des greffiers de la Cour d'arbitrage (de M. Armand De Decker et consorts ; Doc. **2-623/1**).

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi modifiant les articles 1344ter et 1344^{quater} du Code judiciaire (de M. Jacques Santkin et consorts ; Doc. **2-621/1**).

Proposition de loi spécialeArticle 77 de la Constitution

Proposition de loi spéciale insérant un article 60bis dans la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage (de M. Armand De Decker et consorts ; Doc. **2-622/1**).

Proposition de résolution

Proposition de résolution sur la situation des femmes en Afghanistan (de Mme Anne-Marie Lizin ; Doc. **2-624/1**).

Propositions prises en considération**Propositions de loi**Article 77 de la Constitution

Proposition de loi modifiant les articles 1er et 4 de la loi du 6 janvier 1989 relative aux traitements et pensions des juges, des référendaires et des greffiers de la Cour d'arbitrage (de M. Armand De Decker et consorts ; Doc. **2-623/1**).

– **Envoi à la commission des Affaires institutionnelles.**

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi modifiant les articles 3, 4 et 22 de la loi du 3 janvier 1933 relative à la fabrication, au commerce et au port des armes et au commerce des munitions, en ce qui concerne l'interdiction des armes à uranium 238 appauvri (de Mme Marie Nagy et M. Michiel Maertens ; Doc. **2-612/1**).

– **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Proposition de loi spécialeArticle 77 de la Constitution

Proposition de loi spéciale insérant un article 60bis dans la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage (de M. Armand De Decker et consorts ; Doc. **2-622/1**).

– **Envoi à la commission des Affaires institutionnelles.**

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer Theo **Kelchtermans** aan de minister van Landbouw en Middenstand en aan de eerste minister over “*het chippen van paarden*” (nr. 2-308)

van de heer Vincent **Van Quickenborne** aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over “*de liberalisering van De Post*” (nr. 2-317)

van de heer Georges **Dallemagne** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “*de besmetting door het gebruik van het inactieve antisepticum CIDEX in een aantal ziekenhuizen*” (nr. 2-318)

van de heer Michel **Barbeaux** aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen over “*de invoering van verlof vóór het pensioen voor het personeel van de ministeries van niveau 3 en 4*” (nr. 2-319)

van mevrouw Clotilde **Nyssens** aan de minister van Justitie over “*de toepassing van de nieuwe regels inzake de nationaliteit*” (nr. 2-320)

van mevrouw Erika **Thijs** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “*beendermeel in gelatine voor menselijke consumptie*” (nr. 2-321)

van mevrouw Erika **Thijs** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “*het gebruik en de verkoop van medicijnen op natuurlijke basis*” (nr. 2-322)

van de heer Marc **Hordies** aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over “*de omstandigheden waarin asielzoekers voor de deur van de Dienst Vreemdelingenzaken moeten wachten*” (n° 2-323)

– **Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.**

van mevrouw Marie **Nagy** aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over “*het Berlaymont-gebouw*” (nr. 2-304)

van de heer Alain **Destexhe** aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over “*het Berlaymont-gebouw*” (nr. 2-315)

van de heer Vincent **Van Quickenborne** aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over “*het Berlaymont-gebouw*” (nr. 2-316)

– **Deze vragen worden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden verzonden.**

Demands d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

de M. Theo **Kelchtermans** au ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes et au premier ministre sur « *le marquage de chevaux par une puce* » (n° 2-308)

de M. Vincent **Van Quickenborne** au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur « *la libéralisation de La Poste* » (n° 2-317)

de M. Georges **Dallemagne** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « *la contamination suite à l'utilisation dans certains hôpitaux de la solution désinfectante inactive, dénommée CIDEX* » (n° 2-318)

de M. Michel **Barbeaux** au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration sur « *l'introduction d'un congé préalable à la pension en faveur d'agents des ministères qui sont titulaires des grades classés dans les niveaux 3 et 4* » (n° 2-319)

de Mme Clotilde **Nyssens** au ministre de la Justice sur « *l'application du nouveau règlement en matière de nationalité* » (n° 2-320)

de Mme Erika **Thijs** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « *la farine d'os dans la gélatine destinée à la consommation humaine* » (n° 2-321)

de Mme Erika **Thijs** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « *l'usage et la vente de médicaments à base de principes naturels* » (n° 2-322)

de M. Marc **Hordies** au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale et au ministre de l'Intérieur sur « *les conditions d'attente des demandeurs d'asile devant l'Office des Étrangers* » (n° 2-323)

– **Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.**

de Mme Marie **Nagy** au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur « *le Berlaymont* » (n° 2-304)

de M. Alain **Destexhe** au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur « *le Berlaymont* » (n° 2-315)

de M. Vincent **Van Quickenborne** au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur « *le Berlaymont* » (n° 2-316)

– **Ces demandes sont envoyées à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Evocatie

De Senaat heeft bij boodschap van 15 januari 2001 aan de Kamer van volksvertegenwoordigers ter kennis gebracht dat tot evocatie is overgegaan, op die datum, van:

Wetsontwerp tot wijziging van de wetgeving betreffende het verlof voor de uitoefening van een politiek mandaat, wat de burgemeester, schepenen en OCMW-voorzitter betreft en tot invoering van een suppletief sociaal statuut voor de OCMW-voorzitter (Stuk **2-608/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Non-evocatie

Bij boodschap van 16 januari 2001 heeft de Senaat aan de Kamer van volksvertegenwoordigers terugbezorgd, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het volgende niet geëvoceerde wetsontwerp:

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 7 mei 1999 houdende het Wetboek van vennootschappen en van de wet van 17 juli 1975 op de boekhouding van de ondernemingen (Stuk **2-607/1**).

- **Voor kennisgeving aangenomen.**

Boodschappen van de Kamer

Bij boodschappen van 12 januari 2001 heeft de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat overgezonden, zoals ze ter vergadering van 11 januari 2001 werden aangenomen:

Artikel 77 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van titel III van het tweede deel van boek III van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de structuren van de balie (Stuk **2-619/1**).

- **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Justitie.**

Artikel 78 van de Grondwet

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van natuurlijke personen en van de wet van 13 maart 1973 betreffende de vergoeding voor onwerkzame voorlopige hechtenis ten gevolge van de nieuwe structuren van de balie (Stuk **2-620/1**).

- **Het ontwerp werd ontvangen op 12 januari 2001; de uiterste datum voor evocatie is maandag 29 januari 2001.**

Arbitragehof – Arresten

Met toepassing van artikel 113 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van:

- het arrest nr. 1/2001, uitgesproken op 10 januari 2001, inzake het beroep tot vernietiging van de artikelen 81 tot 92 van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch

Évocation

Par message du 15 janvier 2001, le Sénat a informé la Chambre des représentants de la mise en œuvre, ce même jour, de l'évocation :

Projet de loi modifiant la législation relative au congé pour l'exercice d'un mandat politique, en ce qui concerne le bourgmestre, les échevins et le président du CPAS et instaurant un statut social supplétif pour le président de CPAS (Doc. **2-608/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Affaires sociales.**

Non-évocation

Par message du 16 janvier 2001, le Sénat a retourné à la Chambre des représentants, en vue de la sanction royale, le projet de loi non évoqué qui suit :

Projet de loi modifiant la loi du 7 mai 1999 contenant le Code des sociétés et la loi du 17 juillet 1975 relative à la comptabilité des entreprises (Doc. **2-607/1**).

- **Pris pour notification.**

Messages de la Chambre

Par messages du 12 janvier 2001, la Chambre des représentants a transmis au Sénat, tel qu'ils ont été adoptés en sa séance du 11 janvier 2001 :

Article 77 de la Constitution

Projet de loi modifiant le titre III de la deuxième partie, livre III, du Code judiciaire en ce qui concerne les structures du barreau (Doc. **2-619/1**).

- **Le projet de loi a été envoyé à la commission de la Justice.**

Article 78 de la Constitution

Projet de loi modifiant le Code judiciaire, la loi du 8 août 1983 organisant un registre national des personnes physiques et la loi du 13 mars 1973 relative à l'indemnité en cas de détention préventive inopérante afin de tenir compte des nouvelles structures du barreau (Doc. **2-620/1**).

- **Le projet a été reçu le 12 janvier 2001 ; la date limite pour l'évocation est le lundi 29 janvier 2001.**

Cour d'arbitrage – Arrêts

En application de l'article 113 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie au président du Sénat :

- l'arrêt n° 1/2001, rendu le 10 janvier 2001, en cause le recours en annulation des articles 81 à 92 de la loi du 26 mars 1999 relative au plan d'action belge pour l'emploi

actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen, ingesteld door de Vereniging van handelaars in ruwe diamant en D. Abittan (rolnummer 1757);

- het arrest nr. 2/2001, uitgesproken op 10 januari 2001, inzake de prejudiciële vragen betreffende artikel 50 van het decreet van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991 inzake hulpverlening aan de jeugd, gesteld door de Rechtbank van eerste aanleg te Bergen (rolnummer 1783);
- **Voor kennisgeving aangenomen.**

Europees Parlement

Bij brief van 9 januari 2001 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

- een resolutie over de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement over "De betrekkingen tussen Indonesië en de Europese Unie nauwer aanhalen";
- een resolutie over de resultaten van de Europese Raad (Nice, 7-11 december 2000);
- een resolutie over de mededeling van de Commissie over het verzorgingsbeginsel;
- een resolutie over de ontwerpmededeling van de Commissie aan de lidstaten "De regio's in de nieuwe economie – Richtsnoeren voor de innovatieve acties van het EFRO voor de periode 2000-2006";
- een resolutie over de Britse kernonderzeeër in Gibraltar.

aangenomen tijdens de vergaderperiode van 11 tot en met 15 december 2000.

- **Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

1998 et portant des dispositions diverses, introduit par l'Association des commerçants en diamant brut et D. Abittan (numéro du rôle 1757) ;

- l'arrêt n° 2/2001, rendu le 10 janvier 2001, en cause les questions préjudicielles concernant l'article 50 du décret de la Communauté française du 4 mars 1991 relatif à l'aide à la jeunesse, posées par le Tribunal de première instance de Mons (numéro du rôle 1783) ;
- **Pris pour notification.**

Parlement européen

Par lettre du 9 janvier 2001, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

- une résolution sur la communication de la Commission au Conseil et au Parlement européen « Développement de relations plus étroites entre l'Indonésie et l'Union européenne » ;
- une résolution sur les résultats du Conseil européen de Nice (7-11 décembre 2000) ;
- une résolution sur la communication de la Commission sur le recours au principe de précaution ;
- une résolution sur le projet de communication de la Commission aux États membres intitulé « Les régions dans la nouvelle économie – Orientations pour les actions innovatrices du FEDER pour la période 2000-2006 » ;
- une résolution sur la présence d'un sous-marin nucléaire britannique à Gibraltar.

adoptées au cours de la période de session du 11 au 15 décembre 2000.

- **Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**